

Kompletterande bestämmelser till ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer

Ds 2019:17

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard

Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2019

ISBN 978-91-38-24961-1

ISSN 0284-6012

Innehåll

1	Sammanfattning.....	7
2	Promemorians författningsförslag	9
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen	9
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer	11
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister.....	17
2.4	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer.....	21
3	Ärendet	25
4	Gällande rätt.....	27
4.1	2013 års EU-förordning	27
4.2	Lagen och förordningen om sprängämnesprekursorer	27
4.3	Övrig lagstiftning.....	29
4.3.1	Lagstiftning om kemikalier inom miljöområdet.....	30
4.3.2	Lagen om transport av farligt gods.....	32
4.3.3	Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	33
4.3.4	Lagen om skydd mot olyckor.....	34

4.3.5	Lagen om brandfarliga och explosiva varor	34
5	Beskrivning av aktuella ämnen och deras användningsområde	37
5.1	Ämnena i bilaga I	38
5.2	Ämnena i bilaga II	42
6	Kompletterande svenska bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer	45
6.1	Författningstekniska frågor	46
6.2	Syfte, tillämpningsområde och definitioner	47
6.3	Fri rörlighet.....	50
6.4	Tillhandahållande, införsel, innehav och användning av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.....	50
6.4.1	Den svenska regleringen kring ett tillståndssystem	52
6.4.2	Medlemsstaternas skyldighet att anmäla undantag	53
6.4.3	Tullverket ska inte längre pekats ut som behörig myndighet för införsel	54
6.5	Tillstånd	55
6.5.1	Tillståndsprövningen	55
6.5.2	Erkännande av tillstånd utfärdade av andra medlemsstater och mall för tillstånd.....	59
6.5.3	Begäran om information enligt Ecris-systemet under tillståndsprövningen.....	60
6.6	Information till distributionskedjan.....	63
6.7	Kontroll vid försäljning.....	64
6.7.1	Försäljning till enskilda.....	65
6.7.2	Försäljning till professionella användare och andra ekonomiska aktörer	66
6.7.3	Information om försäljningen.....	68
6.7.4	Krav på internetbaserade marknadsplatser	69

6.8	Skyldighet att rapportera misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder.....	70
6.8.1	Misstänkta transaktioner.....	70
6.8.2	Rapportering av misstänkta transaktioner till den nationella kontaktpunkten.....	72
6.8.3	Rapportering av betydande försvinnande och stölder.....	73
6.9	Utbildning och ökad medvetenhet	74
6.10	Tillsyn av EU-förordningens tillämpning	77
6.10.1	Kommuner ska fortsatt vara tillsynsmyndigheter	77
6.10.2	Tillsynsmyndighet för internetbaserade marknadsplatser	79
6.10.3	Överklagande av tillsynsmyndigheters beslut	80
6.11	Avgifter för tillstånd och vid tillsyn	81
6.12	Kommissionens riktlinjer	83
6.13	Sanktionsbestämmelser	84
6.13.1	Förbudet.....	84
6.13.2	Tillståndsprövningen.....	86
6.13.3	Informationskravet till distributionskedjan.....	86
6.13.4	Kravet på kontroll vid försäljning till enskilda	87
6.13.5	Kravet på kontroll vid försäljning till professionella användare och andra ekonomiska aktörer.....	88
6.13.6	Kravet på att spara information om försäljningen	89
6.13.7	Kravet på internetbaserade marknadsplatser vid försäljning	89
6.13.8	Rapporteringsskyldigheten	90
6.13.9	Övriga sanktionsbestämmelser.....	91
6.14	Kommissionens och medlemsstaternas möjlighet att ändra bilaga I och II till EU-förordningen.....	92
6.15	Rapportering, övervakning, utvärdering och ikraftträdande	95

6.16	Ämnena i bilaga I och II samt ändring av Reach-förordningen	97
7	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	99
7.1	Ikraftträdande	99
7.2	Övergångsbestämmelser	99
8	Konsekvenser av förslagen	101
8.1	Konsekvenser för myndigheter och kommuner.....	101
8.2	Konsekvenser för enskilda och företag.....	103
8.3	Miljökonsekvenser.....	105
9	Författningskommentar	107
9.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.....	107
9.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer	108
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013.....	119

1 Sammanfattning

Sprängämnesprekursorer är kemiska ämnen som kan användas för legitima ändamål men också missbrukas för att tillverka sprängämnen. Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändringen av förordning (EG) nr 1907/2016 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013 (EU-förordningen).

EU-förordningen innebär huvudsakligen att de ämnen som är listade i bilaga I till förordningen, benämnda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, fortsatt inte får tillhandahållas till samt införas, innehas eller användas av enskilda. Medlemsstaterna kommer även fortsättningsvis kunna ha ett tillståndssystem som medger undantag från förbudet avseende vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Möjligheten till undantag är dock mer begränsad i den nya EU-förordningen. Misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder avseende de sprängämnesprekursorer som förtecknas i bilaga I och II till EU-förordningen, benämnda reglerade sprängämnesprekursorer, ska fortsatt rapporteras till den nationella kontaktpunkten, det vill säga i Sverige till Polismyndigheten. Skyldigheten utökas nu emellertid till att omfatta fler aktörer. Det har i EU-förordningen dessutom tillkommit krav på bland annat medvetandehöjande åtgärder och utökad tillsyn.

EU-förordningen har trätt i kraft den 31 juli 2019 och ska tillämpas fullt ut från och med den 1 februari 2021. Den är direkt tillämplig i Sverige, men kräver ändringar i de kompletterande författningar som finns i dag. I promemorian lämnas förslag på sådana ändringar.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2021.

2 Promemorians författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Lagen är tillämplig endast *beträffande* följande varor:

Lagen är tillämplig endast *på* följande varor:

1. krigsmateriel som avses i lagen (1992:1300) om krigsmateriel, och produkter som avses i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd,
2. narkotika som avses i narkotikastrafflagen (1968:64),
3. vapen och ammunition som avses i vapenlagen (1996:67),
4. injektionssprutor och kanyler,
5. dopningsmedel som avses i lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel,
6. springstiletter, springknivar, knogjärn, kaststjärnor, riv- eller nithandskar, batonger, karatepinnar, blydaggar, spikkclubbor och liknande,
7. kulturföremål som avses i 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950),
8. hundar och katter för annat ändamål än handel,
9. spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker, teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat enligt alkohollagen (2010:1622), samt tobaksvaror och elektroniska cigaretter och

¹ Senaste lydelse 2018:2090.

påfyllningsbehållare vid kontroll av åldersgränsen i 13 § tobakslagen (1993:581) och 19 § lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare,

10. nötkreatur, svin, får, getter, fjäderfän, fisk och reptiler,

11. andra djur än sådana som anges ovan och produkter av djur, om det finns särskild anledning att misstänka att smittsam sjukdom förekommer, att djuret eller djurprodukten på annat sätt utgör en allvarlig hälsorisk för människor eller djur, att medföljande dokument är ofullständiga eller felaktiga, att erforderliga dokument saknas eller att de villkor som i övrigt gäller för införseln inte är uppfyllda,

12. barnpornografi enligt lagen (1998:1443) om förbud mot införsel och utförsel av barnpornografi,

13. varor som avses i lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,

14. varor som ska beskattas enligt lagen (2014:1470) om beskattning av viss privatinförsel av cigaretter,

15. sprängämnesprekursorer enligt artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och 3 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,

15. sprängämnesprekursorer enligt artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer) och 3 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,

16. explosiva varor som avses i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

dels att 5 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 5 § ska utgå,

dels att 1–3, 6, 8, 10, 12, 13, 17 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 9, 10 a och 10 b, och närmast före 9, 10 a och 10 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag *innehåller* bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, *om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer).*

2 §

Med ämne, blandning, tillhandahållande, införsel, användning, enskild *person*, misstänkt transaktion, ekonomisk aktör och sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner avses i denna lag detsamma som i artikel 3 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013.*

Med ämne, blandning, tillhandahållande, införsel, användning, misstänkt transaktion, enskild, *professionell användare*, ekonomisk aktör, *internetbaserad marknadsplats*, sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner *och reglerad sprängämnesprekursor* avses i denna lag detsamma som i artikel 3 i *EU:s*

förordning om sprängämnesprekursorer.

3 §

Trots förbudet i artikel 4.1 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* får enskilda personer ges tillstånd att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som anges i bilaga I till *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*.

Trots förbudet i artikel 5.1 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* får enskilda ges tillstånd att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan, *svavelsyra* och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som anges i kolumn 2 och upp till de övre gränsvärden för beviljande av tillstånd som anges i kolumn 3 i tabellen i bilaga I till *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

6 §

En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 4.7 och 5 i *Europpaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* följs inom kommunen.

En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 5–9 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* följs inom kommunen, i de delar tillsynen avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 7.3, 8.5, 9.1, 9.2 och 9.4 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* följs, i de delar som dessa bestämmelser avser internetbaserade marknadsplatser.

8 §

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* ska följas.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* ska följas.

Begära ut information

9 §¹ Den myndighet som regeringen bestämmer och en kommun har rätt att begära ut information enligt artikel 8.4 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

10 §

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.2 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.3 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

Medvetandehöjande åtgärder och erfarenhetsutbyte

10 a § Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara ansvarig för medvetandehöjande åtgärder enligt artikel 10.2 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara ansvarig för erfarenhetsutbytet mellan berörda parter enligt artikel 10.3 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

¹ Tidigare 9 § upphävd genom 2018:582.

Rapporteringskyldighet

10 b § Den myndighet som regeringen bestämmer ska lämna de uppgifter till Europeiska kommissionen som krävs enligt artiklarna 19–21 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

12 §

Den som bryter mot förbudet i artikel 4.1 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013* genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, utan att tillstånd enligt 3 § denna lag meddelats, döms till böter eller fängelse i högst ett år. Om gärningen begås av oaktsamhet döms det till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 5.1 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, utan att tillstånd enligt 3 § denna lag meddelats, ska dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Om ett brott enligt första stycket är att anse som grovt är straffet fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett särskilt stor mängd, annars varit av särskilt farlig art eller inneburit en betydande risk för att sprängämnesprekursorerna hade kunnat komma till brottslig användning.

13 §

Den som inte rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana eller betydande försvinnanden eller stölder i enlighet med artikel 9.3 eller 9.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningen begås av

Till böter eller fängelse i högst sex månader ska den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte

1. kontrollerar en försäljning i enlighet med artikel 8.2 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer till en professionell användare eller en ekonomisk aktör,

grov oaktsamhet döms det till böter.

2. *rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana i enlighet med artikel 9.1 eller 9.4 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer, eller*

3. *rapporterar betydande försvinnanden eller stölder av en reglerad sprängämnesprekursor i enlighet med artikel 9.5 eller av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med 9.6 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.*

17 §

Tillståndsmyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

En kommuns beslut inom ramen för dess tillsyn enligt denna lag får överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Övriga tillsynsbeslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

19 §

Regeringen, eller *efter regeringens bemyndigande en förvaltningsmyndighet eller en kommun*, får meddela föreskrifter om

1. *uppgifter som en ansökan om tillstånd ska innehålla,*

2. *hantering av tillstånd,*

3. *erkännande av tillstånd som meddelats av de behöriga*

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om

1. *erkännande av tillstånd som meddelats av de behöriga*

myndigheterna i andra medlemsstater enligt artikel 7.6 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*,

4. tillsyn,

5. avgiftens storlek för tillstånd enligt denna lag, och

6. märkning av förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek enligt denna lag när det gäller kommunernas tillsynsverksamhet.

myndigheterna i andra medlemsstater enligt artikel 6.7 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*,

2. tillsyn, och

3. avgiftens storlek för tillstånd och tillsyn enligt denna lag.

En kommun får meddela föreskrifter om tillsyn enligt denna lag och om avgiftens storlek när det gäller dess tillsynsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 10 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Uppgifter ur belastningsregistret ska lämnas ut om det begärs av

1. det statsråd som är föredragande i ärenden enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, i ärenden om utlämning för brott, i ärenden om nåd i brottmål eller i andra ärenden enligt 12 kap. 9 § regeringsformen, i ärenden om överförande av straffverkställighet enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller i ärenden om anställning som domare eller hyresråd, eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende och i fråga om den som ärendet gäller,

2. chefen för Justitiedepartementet eller den han eller hon bemyndigar, om utdraget behövs för att fullgöra en skyldighet Sverige har enligt en överenskommelse med en främmande stat,

3. en åklagarmyndighet, i ärenden där en prövning ska göras, i fråga om den som prövningen gäller,

4. Säkerhetspolisen, i ärenden om anställning eller uppdrag vid myndigheten,

5. Tullverket i tillståndsärenden och andra ärenden där en lämplighetsprövning ska göras enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen och de förordningar som meddelas med stöd av den förordningen, samt i andra tillståndsärenden och ärenden där en lämplighetsprövning ska göras, i fråga om den som prövningen gäller,

6. en länsstyrelse, i fråga om den som ärendet gäller, om inte annat anges, i ärenden

a) där länsstyrelsen enligt lag eller förordning ska hämta in sådana uppgifter,

b) där länsstyrelsen ska göra en lämplighetsprövning,

¹ Senaste lydelse 2019:143.

c) där länsstyrelsen ska pröva frågor om förbud mot att ha djur eller om omhändertagande av djur,

d) om godkännande och tillsyn enligt förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.,

e) om godkännande av skyddsvakt enligt skyddsförordningen (2010:523),

f) om godkännande och tillsyn enligt förordningen (2011:155) om auktorisation av delgivningsföretag, och

g) om auktorisation enligt förordningen om auktorisation av delgivningsföretag, i fråga om personer som anges i 4 § första stycket 1 och 2 i den förordningen,

7. Transportstyrelsen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning enligt lagen (1998:493) om trafikskolor och förordningen (1998:978) om trafikskolor överväger att ge tillstånd eller godkänna samt i ärenden om körkortstillstånd, körkort, traktorkort, taxiförarlegitimation, tillstånd till yrkesmässig trafik eller taxitrafik, biluthyrning och transporttillstånd eller tillstånd för att få driva en redovisningscentral för taxitrafik, i fråga om den som ärendet gäller,

8. en myndighet som har rätt att besluta om frihetsberövande åtgärd enligt lagarna om överlämnande eller utlämning för brott eller utlämningslagen (2005:716), i ärenden som rör en sådan åtgärd,

9. Kriminalvården, i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som

a) övervakare,

b) förtroendemän enligt lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. eller fängelseförordningen (2010:2010),

c) personutredare enligt lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m.,

d) biträde enligt 6 § andra stycket lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll eller fängelseförordningen, eller

e) kontrollör enligt 3 kap. 4 § förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder,

10. Kriminalvården, när uppgiften behövs för prövning av en fråga enligt fängeslagen (2010:610), häkteslagen (2010:611), lagen om intensivövervakning med elektronisk kontroll, lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m., lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska

unionen eller lagen (2015:650) om erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen,

11. en övervakningsnämnd eller Kriminalvården, i ärenden om övervakning, i fråga om den som ärendet gäller,

12. det statsråd som är föredragande i ärenden enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap, eller den statsrådet bemyndigar, för utredning i ett sådant ärende, i fråga om den som ärendet gäller,

13. Försvarsmakten, i fråga om den som myndigheten avser att anställa för tjänstgöring i internationella militära insatser,

14. Migrationsverket, i ärenden enligt lagen om svenskt medborgarskap eller utlänningslagen, dels i fråga om den som ärendet gäller, dels för utredning enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1 utlänningslagen, i fråga om någon annan än den som ärendet gäller,

15. en passmyndighet utom riket i passärenden, i fråga om den som ärendet gäller,

16. allmän domstol, i ärenden om omvandling enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid, i fråga om den som ärendet gäller,

17. Domstolsverket, i fråga om den som verket avser att anställa som notarie,

18. Domarnämnden, i ärenden om anställning som domare eller hyresråd,

19. Kronofogdemyndigheten, i ärenden enligt 3 kap. lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen och 3 kap. lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen, i fråga om den som ärendet gäller,

20. en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, i mål om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott, i fråga om den som ärendet gäller,

21. allmän domstol eller allmän förvaltningsdomstol, i fråga om en nämndeman som ska påbörja tjänstgöring i domstolen,

22. en åklagarmyndighet i ärenden enligt förordningen (2014:1553) om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden inom Europeiska unionen,

23. en åklagarmyndighet eller 23. en åklagarmyndighet eller allmän domstol i ett ärende allmän domstol i ett ärende

enligt lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder, *och*

24. Rättsmedicinalverket, när uppgiften behövs för prövning enligt häkteslagen av om ett besök eller elektronisk kommunikation kan tillåtas eller ska kontrolleras.

enligt lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder,

24. Rättsmedicinalverket, när uppgiften behövs för prövning enligt häkteslagen av om ett besök eller elektronisk kommunikation kan tillåtas eller ska kontrolleras, *och*

25. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, i fråga om den som omfattas av myndighetens prövning vid tillståndsgivning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen.*

Uppgifter om någon annan än den som prövningen gäller enligt första stycket 14 ska begränsas till uppgifter om påföljder för brott enligt 3, 4 eller 6 kap. eller 16 kap. 10 a § brottsbalken eller uppgifter om kontaktförbud eller förbud enligt 3 kap. 5 § lagen (2015:642) om europeisk skyddsorder.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.

2.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer

dels att 8 och 12 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1, 3, 7 och 9–11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 6 a, 7 a och 8–8 b §§, och närmast före 6 a § och 7 a § rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna förordning finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

I denna förordning finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, *om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer)* och lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

3 §¹

En ansökan om tillstånd ska göras skriftligen hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Myndigheten får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ansökan om tillstånd ska innehålla.

En ansökan om tillstånd ska göras skriftligen hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

¹ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

Tillståndens utformning

6 a § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska vid tillståndsgivningen använda sig av den mall för tillstånd som finns i bilaga III till EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

7 §²

Polismyndigheten är nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013.

Polismyndigheten är nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Tillsynsmyndighet

7 a § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ansvara för tillsynen enligt 6 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

8 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och en kommun ska ha rätt att begära ut information enligt artikel 8.4 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

8 a § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ansvara för medvetandehöjande åtgärder och erfarenhetsutbyte mellan berörda parter enligt 10 a § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

² Senaste lydelse 2014:881.

Polismyndigheten ska lämna den hjälp som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap behöver vid genomförandet av dessa uppgifter.

8 b § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ansvara för att lämna uppgifter och rapporter till Europeiska kommissionen enligt 10 b § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

Berörda myndigheter och kommuner ska förse Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med nödvändiga uppgifter.

9 §³

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Polismyndigheten är behöriga myndigheter för spridning av kommissionens riktlinjer enligt artikel 9.6 i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013*.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Polismyndigheten är behöriga myndigheter för spridning av kommissionens riktlinjer enligt artikel 12.2 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

10 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om ansökningsavgiftens storlek enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer när det gäller den egna verksamheten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om ansökningsavgiftens och tillsynsavgiftens storlek enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer när det gäller den egna verksamheten.

³ Senaste lydelsen 2014:881.

11 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om *märkning av förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer* som omfattas av restriktioner.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om

1. *ansökans utformning,*
2. *hantering av tillstånd,*
3. *hur information till distributionskedjan ska utformas*
4. *kontroll vid försäljning, och*
5. *tillsyn när det gäller den egna verksamheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2021.

3 Ärendet

Som ett led i EU:s strategi för kampen mot terrorism antog rådet den 18 april 2008 en handlingsplan för bättre sprängämnessäkerhet (rådets dokument 8311/08), där framtida åtgärder inom detta område angavs. En sådan åtgärd var att inrätta en ständig kommitté för prekursorer som under kommissionens ledning skulle överväga åtgärder och utarbeta rekommendationer om regler för sprängämnesprekursorer. Kommittén identifierade en rad sprängämnesprekursorer och rekommenderade att lämpliga åtgärder skulle vidtas på unionsnivå. Rådet enades därefter om att en lagstiftning behövde utarbetas för att täcka farorna med sprängämnesprekursorer.

Den 1 mars 2013 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer (2013 års EU-förordning) i kraft. Den tillämpades fullt ut från och med den 2 september 2014 och blev till alla delar bindande och direkt tillämplig i Sverige. Det krävdes dock vissa kompletterande bestämmelser. Den 2 september 2014 trädde därför lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer i kraft.

I samband med att kommissionen den 18 oktober 2017, som en del av sitt terrorismbekämpningspaket, presenterade den elfte rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion (KOM [2017] 680), meddelades även att den tidigare påbörjade översynen av 2013 års EU-förordning nu skulle intensifieras och påskyndas.

Den 17 april 2018 lämnade kommissionen ett förslag till en ny EU-förordning (KOM [2018] 0103). Mot bakgrund av det antal ändringar som krävdes ansåg kommissionen att det för tydlighetens skull var lämpligt att ersätta 2013 års EU-förordning om sprängämnesprekursorer med en helt ny förordning. Av skälen till förslaget framgick att systemet för att förebygga olaglig tillverkning av

sprängämnen behöver ytterligare stärkas och harmoniseras, med tanke på det ökande hotet mot den allmänna säkerheten till följd av terrorism och annan grov brottslighet.

Efter drygt ett års behandling antog Europaparlamentet och rådet den 20 juni 2019 en ny EU-förordning som trädde i kraft den 31 juli 2019 (EU-förordningen). Den ska tillämpas fullt ut från och med den 1 februari 2021. EU-förordningen är publicerad i Europeiska unionens officiella tidning (EUT) och finns i svensk lydelse, se *bilaga*.

Även denna EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i Sverige. EU-förordningen ska alltså inte genomföras genom nationell normgivning. För svensk del krävs dock vissa författningsändringar, vilka föreslås i denna promemoria.

Faktaunderlag till promemorian har, förutom det underlag som publicerats av EU:s institutioner, inhämtats från berörda myndigheter.

4 Gällande rätt

4.1 2013 års EU-förordning

Den 15 januari 2013 antogs 2013 års EU-förordning om sprängämnesprekursorer (2013 års EU-förordning). Från och med den 2 september 2014 gällde den fullt ut.

Huvudsakligen innebär 2013 års EU-förordning att de sprängämnesprekursorer som är listade i bilaga I till EU-förordningen inte får tillhandahållas till, införas, innehas, eller användas av enskilda personer. Ekonomiska aktörer som avser att tillhandahålla en enskild person sprängämnesprekursorer som omfattas av bilaga I ska därför se till att det på förpackningen tydligt anges genom märkning att enskilda personers förvärv, innehav eller användning av denna sprängämnesprekursor omfattas av vissa restriktioner. Medlemsstaterna ges samtidigt möjlighet att besluta om undantag från förbudet genom antingen ett tillståndssystem eller ett registreringsystem.

Misstänkta transaktioner, betydande försvinnanden och stölder av de sprängämnesprekursorer som finns listade i bilaga I och II ska rapporteras av ekonomiska aktörer till den eller de nationella kontaktpunkter som medlemsstaterna ska inrätta. 2013 års EU-förordning innehåller även en bestämmelse om sanktioner som ger medlemsstaterna rätt att fastställa regler tillämpliga på överträdelse av den.

4.2 Lagen och förordningen om sprängämnesprekursorer

Trots att 2013 års EU-förordning var direkt tillämplig i Sverige, krävde den en del kompletterande bestämmelser. Den 2 september

2014 trädde därför en ny lag och en ny förordning om sprängämnesprekursorer i kraft.

Lagen om sprängämnesprekursorer

Lagen innehåller kompletterande bestämmelser till 2013 års EU-förordning. Bland annat anges i 2 § att vissa uttryck i lagen har samma betydelse som definitionerna i artikel 3 i 2013 års EU-förordning. I 3 § regleras tillståndsgivningen för enskilda personer. I Sverige kan dessa endast få tillstånd för väteperoxid, nitrometan och salpetersyra, samt för blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som anges i bilaga I till 2013 års EU-förordning.

I 6–8 §§ regleras tillsynsverksamhet. En kommun ansvarar för tillsynen inom kommunen, men kan få hjälp från Polismyndigheten. En tillsynsmyndighet får meddela vissa förelägganden och har dessutom rätt att bland annat få tillträde till lokaler där ekonomiska aktörer bedriver sin verksamhet.

Det följer av 11 § att avgift får tas ut för tillståndsprövning och tillsyn enligt lagen.

I 12–16 §§ regleras straff och förverkande. Bland annat följer av 12 § att den som bryter mot förbudet i artikel 4.1 i 2013 års EU-förordning genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner utan att ha tillstånd enligt 3 § döms till böter eller fängelse i högst ett år. I andra stycket samma bestämmelse regleras grovt brott. Av 13 § lagen om sprängämnesprekursorer framgår att den som inte rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana eller betydande försvinnanden eller stölder i enlighet med artikel 9.3 eller 9.4 i 2013 års EU-förordning döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningen begås av grov oaktsamhet döms det till böter. Det följer vidare av 14 § andra stycket att regleringen i lagen är subsidiär i förhållande till brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling och lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Det finns i 15 och 16 §§ vissa möjligheter till förverkande.

Regeringen ges också rätt att bestämma tillståndsmyndighet och nationell kontaktpunkt enligt vissa artiklar i 2013 års EU-förordning (4, 5 och 10 §§). Regeringen, eller efter regeringens bemyndigande

en förvaltningsmyndighet eller en kommun, får också rätt att meddela vissa föreskrifter (19 §).

Förordningen om sprängämnesprekursorer

Förordningen innehåller kompletterande bestämmelser till 2013 års EU-förordning och lagen. I 2 § pekas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ut som tillståndsmyndighet enligt 4 § lagen om sprängämnesprekursorer. Av 3 och 4 §§ följer bland annat hur en ansökan om tillstånd ska se ut. MSB ges också rätt att meddela föreskrifter kring ansökans innehåll. I 5 och 6 §§ regleras hur ansökningsförfarandet ska gå till. Bland annat ska MSB, innan myndigheten beslutar i ett ärende om tillstånd, inhämta yttrande från Polismyndigheten. MSB ska även ge Säkerhetspolisen tillfälle att yttra sig i ärendet.

Det följer vidare av 7 § att Polismyndigheten är nationell kontaktpunkt samt av 8 § att Tullverket är behörig myndighet för införsel i vissa avseenden. MSB och Polismyndigheten är vidare enligt 9 § behöriga myndigheter för spridning av kommissionens riktlinjer enligt 2013 års EU-förordning.

I 10–12 §§ ges MSB och kommuner vissa bemyndiganden att meddela föreskrifter.

4.3 Övrig lagstiftning

Redan 2013 reglerades samtliga ämnen som förekom i bilaga I och II till 2013 års EU-förordning på ett eller annat sätt i befintlig svensk lagstiftning. Detsamma gäller de ämnen som nu tillkommit i den nya EU-förordningen.

Den övriga reglering som finns syftar i huvudsak till att förebygga olyckor samt att skydda människors hälsa och miljön vid hantering av ämnena. Det följande avsnittet innehåller en kortfattad genomgång av relevant lagstiftning.

4.3.1 Lagstiftning om kemikalier inom miljöområdet

Den svenska lagstiftningen inom kemikalieområdet bygger till stora delar på lagstiftning från EU. Centrala EU-förordningar inom kemikalieområdet är dels Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach-förordningen), dels Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen). I 14 kap. miljöbalken finns bestämmelser om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Nedan följer en genomgång av relevanta delar i nämnda EU-förordningar och av 14 kap. miljöbalken.

Reach-förordningen

Reach-förordningen grundas på principen att det är tillverkare, importörer och nedströmsanvändare, det vill säga den som yrkesmässigt använder ett ämne, som bär ansvaret för att de ämnen som de tillverkar, släpper ut på marknaden eller använder inte har några skadliga hälso- eller miljöeffekter. Den som tillverkar eller importerar kemiska ämnen, som sådana eller i blandningar, i mängder om minst ett ton per år ska registrera dessa hos Europeiska kemikaliemyndigheten. Ett ämne som inte är registrerat inom fastställda tidsfrister får inte tillverkas eller sättas ut på marknaden inom EU.

Tillverkare och importörer av ämnen och blandningar som är klassificerade som farliga (se nedan under CLP-förordningen) ska vidare tillhandahålla säkerhetsdatablad till yrkesmässiga användare. Säkerhetsdatabladet ska bland annat innehålla information om ämnets eller blandningens farliga egenskaper, risker vid användning och lämpliga skyddsåtgärder för att uppnå en säker hantering av produkterna.

I bilaga XVII till Reach-förordningen finns förbud och andra begränsningar för särskilda ämnen. I bilagan begränsas utsläppande på marknaden av ammoniumnitrat, vilket bland annat innebär att ammoniumnitrat som ämne eller i blandningar i samma koncentration som i bilaga II till 2013 års EU-förordningen bara får tillhandahållas nedströmsanvändare och distributörer, inklusive fysiska och

juridiska personer med särskild licens, samt jordbrukare för användning i samband med jordbruksverksamhet.

Straffbestämmelser för överträdelser av förordningen är införda i 29 kap. miljöbalken. Tillsynen över bestämmelserna i Reach-förordningen utövas i Sverige av Kemikalieinspektionen, länsstyrelserna och kommunerna.

CLP-förordningen

CLP-förordningen behandlar hur kemiska ämnen och blandningar ska klassificeras utifrån sina egenskaper och hur användarna ska informeras om bedömda faror. Tillverkare, importörer och nedströmsanvändare är skyldiga att fastställa farorna med ämnen och blandningar innan de släpps ut på marknaden, samt att klassificera dem i enlighet med de faror som har identifierats. Om ett ämne eller en blandning uppfyller kriterierna för att klassificeras som farlig, måste förpackningen märkas så att användare, det vill säga både yrkesmässiga och enskilda personer, informeras om dess effekter innan de handskas med den.

Huvudprincipen i CLP-förordningen är att det åligger den som släpper ut ett ämne på marknaden att klassificera ämnet (så kallad självklassificering). Dessutom omfattas vissa ämnen av en så kallad harmoniserad klassificering, vilket innebär att ett beslut om klassificering har fattats på EU-nivå. En harmoniserad klassificering är bindande för samtliga aktörer i distributionskedjan. Huvuddelen av de ämnen som förekommer i bilagorna till 2013 års EU-förordning och i bilaga I och II till den nya EU-förordningen omfattas en harmoniserad klassificering. Tillsynen över bestämmelserna i CLP-förordningen utövas i Sverige av Kemikalieinspektionen och kommunerna.

Miljöbalken

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö. I 14 kap. miljöbalken och i förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer finns särskilda bestämmelser om kemiska produkter och biotekniska organismer. I förordningen finns bland annat regler om hantering av

särskilt farliga kemiska produkter. Med särskilt farlig kemisk produkt avses en kemisk produkt som har särskilt allvarliga hälsofarliga egenskaper.

Tre av ämnena i bilaga I till den nya EU-förordningen om sprängämneprekursorer anses, dock med delvis högre koncentration, som särskilt farliga kemiska produkter; väteperoxid om koncentrationen överstiger 70 procent, salpetersyra om koncentrationen överstiger 20 procent och svavelsyra om koncentrationen överstiger 15 procent.

För att överlåta särskilt farliga kemiska produkter krävs tillstånd. Tillstånd krävs även för icke-yrkesmässig hantering av särskilt farliga kemiska produkter. I Sverige får särskilt farliga kemiska produkter endast överlåtas till den som ska använda produkterna yrkesmässigt samt till privatpersoner som har tillstånd. Frågan om tillstånd prövas av länsstyrelserna. Tillstånd till privatpersoner får endast ges till den som fyllt 18 år och som behöver produkterna för ett konstnärligt, tekniskt, vetenskapligt eller liknande ändamål. Ett tillstånd ska tidsbegränsas till högst fem år. Den som överlåter särskilt farliga kemiska produkter ska föra anteckningar om överlåtelserna. Anteckningskravet syftar till att kontrollera vilka kvantiteter som överlåts.

I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om överträdelse och förverkande av särskilt farliga produkter. Tillsynen över bestämmelserna om kemiska produkter och biotekniska organismer utövas av bland annat Kemikalieinspektionen, länsstyrelserna och kommunerna.

4.3.2 Lagen om transport av farligt gods

Lagen (2006:263) om transport av farligt gods syftar till att förebygga, hindra och begränsa att transporter av farligt gods eller obehörigt förfarande med godset orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Lagens bestämmelser baseras huvudsakligen på internationella konventioner och regler. Med farligt gods avses i lagen bland annat explosiva ämnen och föremål, gaser och brandfarliga vätskor. De flesta ämnen som förekommer i EU-förordningen om sprängämneprekursorer omfattas av denna lag.

Transporter av farligt gods som utförs av enskilda personer är undantagna från lagens bestämmelser, om godset är förpackat för detaljhandelsförsäljning och är avsett för personligt bruk, hushållsbruk eller för sport och fritid. När sådant gods utgörs av brandfarliga vätskor som transporteras i återfyllningsbara behållare, fyllda av eller åt privatpersoner, får mängden inte överstiga 60 liter per behållare och totalmängden inte överstiga 240 liter per transportenhet.

Den som transporterar farligt gods eller lämnar ut det för transport till någon annan, ska vidta de skyddsåtgärder och de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra och begränsa att godset, genom transporten eller genom obehörigt förfarande med godset vid transport på land, orsakar sådana skador på liv och hälsa, miljö eller egendom som beror på godsets farliga egenskaper.

Vidtas inte de skyddsåtgärder och de försiktighetsmått som behövs kan ansvar utkrävas i enlighet med 16 § lagen om transport av farligt gods. Ett flertal myndigheter har tillsynsuppgifter enligt lagen, exempelvis Polismyndigheten och Kustbevakningen, och de har då möjlighet att hindra fortsatt transport.

4.3.3 Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och till den hörande förordning syftar till att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa följderna av dem för människor och miljö. Lagen och förordningen tillkom och har uppdaterats efter de så kallade Seveso-direktiven.

Lagen tillämpas på verksamheter där farliga ämnen förekommer i mängder som motsvarar eller överstiger de mängder som regeringen föreskriver. De flesta ämnen som förekommer i bilagorna I och II till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer är att betrakta som farliga ämnen enligt denna lag.

Med allvarlig kemikalieolycka avses i lagen en olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, till exempel utsläpp, brand eller explosion som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av lagen, och som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara för människors hälsa eller miljön, inom eller utanför verksamheten. En verksamhetsutövare

har en skyldighet att förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor, bland annat genom att utarbeta handlingsprogram för hur sådana olyckor ska undvikas.

MSB och länsstyrelserna har tillsyn över att lagen, och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, följs.

4.3.4 Lagen om skydd mot olyckor

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor syftar till att i Sverige bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Enskilda har enligt lagen vissa skyldigheter att bland annat hålla utrustning för släckning av bränder och för livräddning vid brand eller annan olycka. Den som bedriver farlig verksamhet har särskilda skyldigheter att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom, samt i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Kommunens skyldigheter enligt lagen består bland annat av att vidta åtgärder för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Som huvudregel har också kommunen ansvaret för räddningstjänsten inom kommunen. I förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor utpekas vissa statliga myndigheter att ansvara för olika typer av statlig räddningstjänst.

Tillsynen över efterlevnaden av lagen och förordningen utövas på olika nivåer av kommunerna, länsstyrelserna, MSB eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4.3.5 Lagen om brandfarliga och explosiva varor

Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor syftar till att hindra, förebygga och begränsa skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna.

Till brandfarliga och explosiva varor räknas brandfarliga gaser, brandfarliga vätskor, brandreaktiva varor, explosiva ämnen och

blandningar, explosiva föremål samt ämnen, blandningar och föremål som tillverkas i syfte att explodera eller ha pyroteknisk effekt. Till brandfarliga vätskor hör bland annat nitrometan och aceton. Till brandreaktiva varor hör bland annat väteperoxid och ammoniumnitrat, dock till högre koncentrationsvärden än i bilaga I till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. Inget av de ämnen som förekommer i den aktuella EU-förordningen räknas som en explosiv vara.

Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det. Tillståndsmyndigheter är MSB och kommunerna. De har också, inom sina respektive verksamhetsområden, ansvar för tillsynen över efterlevnaden av lagen, föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till lagen. Den som bland annat bryter mot tillståndskravet kan dömas till ansvar enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

5 Beskrivning av aktuella ämnen och deras användningsområde

Sprängämnesprekursorer är kemiska ämnen som kan användas för legitima ändamål men också missbrukas för att tillverka sprängämnen.

Till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer finns bilaga I och II som specificerar de reglerade sprängämnesprekursorerna, det vill säga de ämnen som anges i dessa bilagor. Regleringen omfattar även blandningar av dessa ämnen. Det framgår av skälen till EU-förordningen att kriterierna för att fastställa vilka ämnen som ska ingå i bilaga I och II bland annat har varit den hotnivå och handelsvolym som finns för en berörd sprängämnesprekursor. Avgörande har dessutom varit möjligheten att fastställa en koncentrationsnivå under vilken en sprängämnesprekursor fortfarande kan användas för legitima ändamål men med betydligt lägre risk för olaglig tillverkning av sprängämnen.

Bilaga I omfattar nio ämnen som inte får tillhandahållas till eller införas, innehålls eller användas av enskilda i koncentrationer som överstiger de som anges i bilagans kolumn 2. Det finns dock en möjlighet att ge tillstånd åt enskilda för vissa ämnen i bilaga I, upp till de koncentrationer eller gränsvärden som anges i kolumn 3. För ämnena i bilaga I, och för blandningar där dessa ämnen ingår, finns även ett krav på rapportering inom 24 timmar av misstänkta transaktioner samt av betydande försvinnanden och stölder.

Bilaga II omfattar ytterligare nio ämnen för vilka misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder ska rapporteras inom 24 timmar.

Nedan följer en redogörelse för ämnena i bilaga I och II.

5.1 Ämnena i bilaga I

Ämnena som finns i bilaga I har utökats i förhållande till 2013 års EU-förordning. Numera återfinns svavelsyra och ammoniumnitrat i bilaga I (tidigare ingick dessa i bilaga II). I övrigt är ämnena desamma.

Regleringen av gränsvärdena har också förändrats. Av 2013 års EU-förordning framgår endast ett gränsvärde för att omfattas av regleringen. I bilaga I till EU-förordningen anges nu dels ett sådant gränsvärde, dels – avseende vissa ämnen – ett övre gränsvärde för beviljande av tillstånd enligt artikel 5.3. Det innebär att inte heller tillståndshavare får nyttja dessa ämnen oberoende av gränsvärde, utan det finns ett högsta gränsvärde även för dem. För vissa ämnen kommer tillstånd inte alls kunna ges enligt EU-förordningen.

Som redogörs för i avsnitt 4 regleras de ämnen som finns i EU-förordningen om sprängämnesprekursorer på ett eller annat sätt i annan svensk lagstiftning. Tillverkare och importörer är till exempel skyldiga att anmäla till Kemikalieinspektionens produktregister de kemiska produkter som de tillverkar eller importerar 100 kg eller mer av per år.

Av de nio ämnen som ingår i bilaga I till EU-förordningen förekommer i produktregistret för 2017 väteperoxid, svavelsyra, nitrometan, salpetersyra, ammoniumnitrat och kaliumklorat i konsumenttillgängliga produkter i koncentrationer över de som anges i kolumn 2 i bilagan. Uppgifterna i registret baseras på att företagen själva angett konsumenttillgänglighet. Då endast produkter som tillverkas eller importeras i större mängder än 100 kg per år registreras i produktregistret, kan inte uteslutas att de övriga ämnena också kan finnas i konsumenttillgängliga produkter men då i mindre volymer. Enligt statistiken från 2017 fanns totalt 118 registrerade konsumenttillgängliga produkter som innehöll väteperoxid, svavelsyra, nitrometan, salpetersyra, ammoniumnitrat och kaliumklorat i koncentrationer över de angivna i kolumn 2.

Det saknas statistik över i vilken utsträckning juridiska personer, det vill säga näringsidkare, som inte är professionella användare nyttjar ämnena.

Nedan följer en genomgång av ämnena i bilaga I.

Väteperoxid över 12 viktprocent

Väteperoxid är en oxiderande och frätande vätska som används som blekmedel för kosmetiska och konstnärliga ändamål samt vid framställning av papper. Det används också som konserveringsmedel och desinfektionsmedel inom jordbruk, industrin och sjukvården. Enskilda använder väteperoxid främst för poolrengöring och blekning av till exempel djurkranium.

I EU-förordningen om sprängämnesprekursorer är gränsvärdet, likt i 2013 års EU-förordning, 12 viktprocent för väteperoxid. Det övre gränsvärdet för beviljande av tillstånd för väteperoxid är 35 viktprocent.

År 2018 inkom 20 ansökningar om tillstånd för väteperoxid till MSB som endast beviljade ett tillstånd för ämnet.

I produktregistret fanns 2017 totalt 10 registrerade konsument-tillgängliga produkter som innehöll väteperoxid över 12 viktprocent.

Nitrometan över 16 viktprocent

Nitrometan är en brandfarlig vätska som används i motorbränslen för dragracing och modellfordon samt som lösningsmedel inom industrin. Enskilda använder främst nitrometan som bränsle till modellflygplan, bilar och båtar.

Halten nitrometan mäts normalt i volymprocent. När nitrometan används för bränsleanvändning säljs ämnet i många olika koncentrationer, från runt 10 volymprocent upp till 100 volymprocent. I EU-förordningen är gränsvärdet 16 viktprocent för nitrometan, medan i 2013 års EU-förordning är gränsvärdet 30 viktprocent-enheter. Den nya gränsen motsvarar cirka 12 volymprocent.

I EU-förordningen är det övre gränsvärdet för beviljande av tillstånd för nitrometan 100 viktprocent, vilket innebär att det inte kommer finnas någon begränsning vid tillståndsgivningen i denna del.

År 2018 inkom 14 ansökningar om tillstånd för nitrometan till MSB som beviljade 11 tillstånd för ämnet.

I produktregistret fanns 2017 totalt 39 registrerade konsument-tillgängliga produkter som innehöll nitrometan över 16 viktprocent.

Salpetersyra över 3 viktprocent

Salpetersyra är en oxiderande och frätande vätska som används vid tillverkning av explosivämnen och mineralgödsel samt inom industrin vid till exempel metallbearbetning. Användningen av salpetersyra för enskilda är begränsad. Ämnet används då främst till rengöringsmedel och vid etsning av metall.

I EU-förordningen är gränsvärdet, likt i 2013 års EU-förordning, 3 viktprocent för salpetersyra. Det övre gränsvärdet för beviljande av tillstånd för salpetersyra är 10 viktprocent.

År 2018 inkom tre ansökningar om tillstånd för salpetersyra till MSB som beviljade samtliga tillståndsansökningar för ämnet.

I produktregistret fanns 2017 totalt 10 registrerade konsument-tillgängliga produkter som innehöll salpetersyra över 3 viktprocent.

Svavelsyra över 15 viktprocent

Svavelsyra är en baskemikalie med omfattande industriell användning, bland annat inom den kemiska industrin, vid pappersbruk och inom gruvnäringen. Svavelsyra finns dessutom i bilbatterier, och batterisyra innehåller normalt 37 viktprocent svavelsyra. Enskilda använder främst utspädd svavelsyra i bilbatterier, vid etsning av vissa metaller och för utvinning av ädelmetaller ur elektronik. Lägre halter svavelsyra kan ingå i rengörings- och desinfektionsmedel.

Detta ämne har tidigare funnits i bilaga II. Svavelsyra över 15 viktprocent är dock redan tillståndspliktigt för privatpersoner som särskilt farlig kemisk produkt med stöd av regleringen i förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

I EU-förordningen är det övre gränsvärdet för beviljande av tillstånd för svavelsyra 40 viktprocent.

I produktregistret fanns 2017 totalt 12 registrerade konsument-tillgängliga produkter som innehöll svavelsyra över 15 viktprocent.

Ammoniumnitrat över 16 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitrat

Ammoniumnitrat är en grundkomponent i många kväveinnehållande gödselmedel, där det förekommer i varierande halt, samt för tillverkning av civila bulksprängämnen. Det används även för framställning av lustgas och i flera andra industriella processer. Enskilda använder främst ammoniumnitrat som mineralgödsel.

Av molekylvikten för ammoniumnitrat utgörs 35 viktprocent av kväve, det vill säga ren (100 viktprocent) ammoniumnitrat innehåller 35 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitrat. EU-förordningens haltgräns på 16 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitrat motsvarar 45,7 viktprocent ammoniumnitrat.

Detta ämne har tidigare funnits i bilaga II och har även reglerats i bilaga XVII till Reach-förordningen (se avsnitt 4.3.1).

I EU-förordningen finns inget utrymme för att ge tillstånd för ammoniumnitrat.

I produktregistret fanns 2017 totalt 46 registrerade konsumenttillgängliga produkter som innehöll ammoniumnitrat över 16 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitratet.

Natriumklorat, natriumperklorat, kaliumklorat och kaliumperklorat över 40 viktprocent

Dessa ämnen används bland annat som komponenter i fyrverkerier, tändstickor och raketbränslen, vid tillverkning av explosivämnen och som desinfektionsmedel.

I EU-förordningen finns inget utrymme för att ge tillstånd för dessa ämnen. Dessa ämnen kan enskilda inte heller få tillstånd för i Sverige enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Av dessa ämnen återfanns 2017 endast kaliumklorat i koncentrationer över 40 viktprocent i en konsumenttillgänglig kemisk produkt i Sverige.

5.2 Ämnena i bilaga II

Bilaga II omfattar relativt vanliga ämnen. Innehållet i bilagan har förändrats i förhållande till 2013 års EU-förordning. Numera har svavelsyra och ammoniumnitrat flyttats till bilaga I. Samtidigt har magnesiumnitrat hexahydrat samt magnesium- och aluminiumpulver tillkommit. I övrigt är ämnena i bilaga II desamma.

Enligt statistiken från Kemikalieinspektionens produktregister för 2017 fanns totalt 1 075 registrerade konsumenttillgängliga produkter som innehåller de ämnen som finns i bilaga II. Uppgifterna baseras även här på att företagen själva angett konsumenttillgänglighet i registret.

Det saknas särskild statistik över i vilken utsträckning juridiska personer, det vill säga näringsidkare, som inte är professionella användare nyttjar ämnena.

Nedan följer en genomgång av ämnena i bilaga II.

Hexamin

Hexamin används bland annat för tillverkning av sprängämnen, men också som bränsletabletter till campingkök. Hexamin återfinns även som konserveringsmedel och i vissa läkemedel.

År 2017 innehöll 16 konsumenttillgängliga produkter hexamin enligt produktregistret.

Aceton

Aceton är ett mycket vanligt rengörings- och lösningsmedel för både hushållen och industrin. Exempelvis används aceton för nagellacksborttagning.

Aceton fanns 2017 i 637 konsumenttillgängliga produkter.

Kaliumnitrat

Kaliumnitrat används främst som gödselmedel samt även som oxiderande komponent i raket och fyrverkerier. Kaliumnitrat är också en ingrediens i svartkrut och används som konserveringsmedel i livsmedel under beteckningen E252.

Kaliumnitrat fanns 2017 i 47 konsumenttillgängliga produkter.

Natriumnitrat

Natriumnitrat används som desinfektionsmedel, avisningsmedel och gödselmedel. Det används också som konserveringsmedel i livsmedel under beteckningen E251.

Natriumnitrat fanns 2017 i 194 konsumenttillgängliga produkter.

Kalciumnitrat

Kalciumnitrat används för att bekämpa lukt i kemiska toaletter samt som desinfektionsmedel och gödselmedel.

Kalciumnitrat fanns 2017 i 19 konsumenttillgängliga produkter.

Kalciumammoniumnitrat

Kalciumammoniumnitrat används som gödselmedel och återfanns endast i en konsumenttillgänglig produkt 2017.

Magnesiumnitrat hexahydrat

Magnesiumnitrat hexahydrat används som gödselmedel.

Magnesiumnitrat hexahydrat fanns 2017 i 9 konsumenttillgängliga produkter.

Aluminium- och magnesiumpulver

Aluminium- och magnesiumpulver (eller legeringar av dessa metaller som kallas magnalium) används i vissa pyrotekniska satser. Aluminiumpulver används även som tillsats i vissa sprängämnen och som pigment i färger, lacker och pastor för att ge en metallisk yta.

Aluminiumpulver fanns 2017 i 144 konsumenttillgängliga produkter, medan magnesiumpulver fanns i 8 konsumenttillgängliga produkter samma år.

6 Kompletterande svenska bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer

EU-förordningar är, i enlighet med artikel 288 andra stycket i Fördraget om EU:s funktionssätt, till alla delar bindande och direkt tillämpliga i alla medlemsstater. De ska tillämpas av domstolar och myndigheter i medlemsstaterna som direkt gällande rätt och de kan åberopas av enskilda. En EU-förordning får inte inkorporeras eller transformeras till nationell rätt och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i EU-förordningen. Det förekommer dock att EU-förordningar innehåller bestämmelser av direktivliknande karaktär som innebär en uppmaning till medlemsstaterna att anta nationella bestämmelser i vissa frågor.

En EU-förordning hindrar inte heller att en medlemsstat inför regler av verkställande karaktär. Exempelvis kan det behövas nationella regler om vilken myndighet som ska ansvara för tillämpningen av EU-förordningens bestämmelser. Medlemsstaterna är vidare skyldiga att se till att det finns bestämmelser som gör att en EU-förordning kan tillämpas i praktiken och få effektivt genomslag. I detta syfte kan det till exempel behöva införas administrativa och processuella regler.

EU-förordningen om sprängämnesprekursorer är alltså bindande och direkt tillämplig i Sverige. Det framgår också av artikel 23 i EU-förordningen.

I de följande avsnitten görs en genomgång av samtliga artiklar i EU-förordningen för att klarlägga vilken kompletterande nationell lagstiftning som kan behövas. Sådan lagstiftning föreslås i relevanta delar.

6.1 Författningstekniska frågor

Förslag: De kompletterande lag- och förordningsbestämmelser som behövs med anledning av den nya EU-förordningen ska föras in i den befintliga lagen respektive förordningen om sprängämnesprekursorer.

Samtliga hänvisningar i lag eller förordning till 2013 års EU-förordning ska uppdateras till den nya EU-förordningen och – i förekommande fall – till nya artiklar.

EU-förordningen om sprängämnesprekursorer förutsätter att vissa kompletterande bestämmelser införs på nationell nivå. En del av dessa bestämmelser kräver lagform. De ändringar som behöver göras bör därför föras in i lagen respektive förordningen om sprängämnesprekursorer. Det finns inte skäl att upphäva dessa författningar och utfärda nya. Som anfördes i tidigare lagstiftningsarbete (prop. 2013/14:144 s. 73 ff.) finns inte heller någon annan lagstiftning där de kompletterande bestämmelser som EU-förordningen kräver passar in.

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Den föreslagna lagen hänvisar till en EU-förordning och vissa av de aktuella lagbestämmelserna innehåller sanktionsbestämmelser. Med hänsyn till detta har en statisk hänvisningsteknik valts.

I artikel 22 i EU-förordningen föreskrivs att 2013 års EU-förordning ska upphävas. De hänvisningar som gjorts till 2013 års EU-förordning i lagen respektive förordningen om sprängämnesprekursorer måste därför anpassas till den nya EU-förordningen. Det samma gäller hänvisningen i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

6.2 Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Förslag: Professionell användare, internetbaserad marknadsplats och reglerad sprängämnesprekursor ska anges i den uppräknning av begrepp som används i lagen.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artiklarna 1–3.

Artikel 1

I artikel 1 anges att EU-förordningen om sprängämnesprekursorer fastställer harmoniserade regler för tillhandahållande, införsel, innehav och användning av ämnen eller blandningar innehållande dessa, som kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen, i syfte att begränsa enskildas tillgång till dessa och att säkerställa lämplig rapportering av misstänkta transaktioner i hela distributionskedjan. EU-förordningen påverkar inte tillämpningen av andra, strängare bestämmelser i unionsrätten som avser ämnena som förtecknas i bilagorna I och II.

Denna artikel överensstämmer i huvudsak med artikel 1 i 2013 års EU-förordning och kräver inte någon kompletterande nationell lagstiftning.

Artikel 2

Artikel 2 anger att EU-förordningen ska tillämpas på de ämnen som förtecknas i bilagorna I och II samt på blandningar och ämnen som innehåller dessa ämnen. Av artikeln framgår vidare vad EU-förordningen inte ska tillämpas på, främst pyrotekniska artiklar och läkemedel.

Denna artikel överensstämmer i huvudsak med artikel 2 i 2013 års EU-förordning och behöver inte kompletteras på nationell nivå.

Artikel 3

Definitioner av de begrepp som används i EU-förordningen finns i artikel 3. I EU-förordningen har flera begrepp tillkommit i förhållande till 2013 års EU-förordning. Numera definieras även professionell användare, internetbaserad marknadsplats, reglerad sprängämnesprekursor och jordbruksverksamhet.

En professionell användare avser såväl fysiska som juridiska personer samt offentliga organ eller grupper av sådana personer eller organ som har ett påvisbart behov av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, för syften som är knutna till dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke, inklusive jordbruksverksamhet, som bedrivs på heltid eller deltid och inte nödvändigtvis är kopplad till storleken på den landareal varpå verksamheten bedrivs. En person anses inte som professionell användare om syftet inbegriper att tillhandahålla någon annan denna sprängämnesprekursor.

En internetbaserad marknadsplats tillhandahåller en mellanhandstjänst som gör det möjligt att utföra transaktioner avseende reglerade sprängämnesprekursorer för ekonomiska aktörer, å ena sidan, och enskilda, professionella användare eller andra ekonomiska aktörer, å andra sidan. Transaktionen sker då genom online-försäljning eller tjänsteavtal, antingen på en internetbaserad marknadsplats webbplats eller på en ekonomisk aktörs webbplats som utnyttjar datatjänster som tillhandahålls av den internetbaserade marknadsplatsen.

En reglerad sprängämnesprekursor är ett ämne som förtecknas i bilaga I eller II, inklusive en blandning eller ett annat ämne i vilket ett ämne som förtecknas i dessa bilagor förekommer. Homogena blandningar med mer än fem beståndsdelar, i vilka koncentrationen av varje ämne som förtecknas i bilaga I eller II understiger en viktprocent, undantas från definitionen av en reglerad sprängämnesprekursor. Av skälen till EU-förordningen framgår att produkter, som endast innehåller sprängämnesprekursorer i en sådan liten utsträckning och i så sammansatta blandningar att det tekniskt sett är extremt svårt att extrahera den, inte bör omfattas av EU-förordningens tillämpningsområde.

Jordbruksverksamhet definieras som produktion, uppfödning eller odling av jordbruksprodukter, inbegripet skörd, mjölkning,

djuruppfödning och djurhållning för animalieproduktion, eller verksamhet för att hålla jordbruksarealen i enlighet med god jordbruks-hävd och goda miljöförhållanden.¹

I EU-förordningen har dessutom flera begrepp fått ett annat innehåll. För merparten rör det sig endast om smärre uppdateringar, såsom införsel, användning, ekonomisk aktör, misstänkt transaktion och sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Med misstänkt transaktion avses till exempel numera en transaktion beträffande en reglerad sprängämnesprekursor där det finns rimliga skäl att misstänka, efter det att alla relevanta faktorer har beaktats, att avsikten är att använda det berörda ämnet eller den berörda blandningen för olaglig tillverkning av sprängämnen.

Definitionen av enskild har dock numera fått en annan innebörd. I 2013 års EU-förordning översattes samma engelska uttryck ("member of the general public") till enskild person. Begreppet enskild definieras nu som en fysisk eller juridisk person som agerar i syften som inte är knutna till hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke. I 2013 års EU-förordning omfattades endast fysiska personer av begreppet enskild person. Kommissionen har anfört, när den presenterade sitt förslag till en ny EU-förordning, att det har visat sig vara en brist att juridiska personer kunnat förvärva dessa ämnen trots att ämnena inte har behövts inom ramen för deras näringsverksamhet.

Av skälen till EU-förordningen framgår att skillnaden mellan en ekonomisk aktör och en professionell användare är att den ekonomiska aktören tillhandahåller andra personer en sprängämnesprekursor, medan en professionell användare till exempel förvärvar eller inför en sprängämnesprekursor för eget bruk. Skillnaden mellan professionella användare, som får införa, inneha och använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, och enskilda, som inte får det, beror på om denne avser att använda ämnet i syften som är knutna till personens näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke, såsom skogsbruk, jordbruksverksamhet och trädgårdsnäring.

För att det inte ska råda något tvivel om att de begrepp som används i lagen om sprängämnesprekursorer är desamma som i EU-förordningen bör bestämmelsen som innehåller uttryck i lagen

¹ I enlighet med artikel 94 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008.

anpassas till den nya EU-förordningen. Det finns dessutom skäl att lägga till fler begrepp i uppräkningslistan, då dessa numera kommer att omnämnas i lagen.

6.3 Fri rörlighet

Bedömning: Artikel 4 i EU-förordningen föranleder inte någon kompletterande nationell bestämmelse.

Artikel 4

Artikel 4 behandlar fri rörlighet. Medlemsstaterna får inte – av skäl som rör förhindrande av olaglig tillverkning av sprängämnen – förbjuda, begränsa eller hindra tillhandahållandet av reglerade sprängämnesprekursorer, om det inte föreskrivs i EU-förordningen eller andra EU-rättsakter.

Denna artikel överensstämmer i huvudsak med artikel 6 i 2013 års EU-förordning, men har nu en något mer generell utformning. Artikel 4 kräver inte någon kompletterande svensk lagstiftning.

6.4 Tillhandahållande, införsel, innehav och användning av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner

Sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, det vill säga ämnena som anges i bilaga I, får enligt EU-förordningen inte tillhandahållas till eller införas, innehas eller användas av enskilda. Huvudregeln är alltså ett totalförbud för enskilda. Medlemsstaterna ges dock möjlighet att göra undantag från förbudet i form av ett tillståndssystem avseende vissa av ämnena i bilaga I.

Nedan följer en redogörelse för förbudet och tillståndssystemet samt hur det svenska tillståndssystem ska utformas.

Artikel 5.1 och 5.2

Artikel 5.1 innehåller ett förbud att tillhandahålla enskilda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner samt ett förbud för enskilda att införa, inneha eller använda dessa. Restriktionen gäller även, enligt artikel 5.2 i EU-förordningen, blandningar som innehåller klorater och perklorater i bilaga I, om den totala koncentrationsgränsen av dessa ämnen i blandningen överstiger gränsvärdet för något av ämnena i kolumn 2 i bilaga I.

Det framgår av skälen till EU-förordningen att kriterierna för att fastställa vilka ämnen som ska ingå i bilaga I och II bland annat har varit den hotnivå och handelsvolym som finns för en berörd sprängämnesprekursor. Avgörande har dessutom varit möjligheten att fastställa en koncentrationsnivå under vilken en sprängämnesprekursor fortfarande kan användas för legitima ändamål men med betydligt lägre risk för olaglig tillverkning av sprängämnen.

Det anges vidare i skälen till EU-förordningen att ekonomiska aktörers personal som deltar i tillhandahållandet av sprängämnesprekursorer omfattas av samma bestämmelser i EU-förordningen som gäller för enskilda när de använder sprängämnesprekursorer för personliga ändamål.

Förbudet i artikel 5.1 överensstämmer med förbudet i artikel 4.1 i 2013 års EU-förordning medan artikel 5.2 saknar motsvarighet.

Artikel 5.3

En medlemsstat får enligt artikel 5.3 bibehålla eller inrätta ett tillståndssystem som medger att vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, och som inte överstiger de övre gränsvärdena för beviljande av tillstånd i kolumn 3 i tabellen i bilaga I, tillhandahålls till eller införs, innehas eller används av enskilda. Av bilaga I framgår att tillståndssystem kan inrättas för väteperoxid, nitrometan, salpetersyra och svavelsyra. Det framgår av skälen till EU-förordningen att det för de andra ämnena i bilaga I saknas legitim användning för enskilda över gränsvärdena. För dessa ämnen väger alltså riskerna för olaglig tillverkning av sprängämnen tyngre än den försumbara legitima användning som kan finnas. Tillstånd bör endast få beviljas för ämnen där en sådan legitim användning finns för enskilda.

Inom ramen för ett tillståndssystem ska en enskild, enligt artikel 5.3, erhålla och på begäran uppvisa ett tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Tillstånden ska i enlighet med artikel 6 utfärdas av en ansvarig myndighet i den medlemsstat där en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner är tänkt att förvärfvas, införas, innehas eller användas (se avsnitt 6.5).

Tillståndssystemet i artikel 5.3 överensstämmer i viss mån med systemet i artikel 4.2 i 2013 års EU-förordning. Någon artikel som motsvarar artikel 4.3 i 2013 års EU-förordning, det vill säga som tillåter ett registreringsystem, finns inte i den nya EU-förordningen.

6.4.1 Den svenska regleringen kring ett tillståndssystem

Förslag: Enskilda ska även kunna få tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda svavelsyra. Tillståndssystemets utformning ska anpassas till att det numera finns övre gränsvärden för beviljande av tillstånd.

Bedömning: Det bör fortsatt finnas möjlighet för enskilda att få tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda väteperoxid, nitrometan och salpetersyra. Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 5.1–3.

Det finns en möjlighet att föreskriva undantag från förbudet för enskilda att få tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda vissa ämnen genom att inrätta ett tillståndssystem. Ett sådant undantag finns redan i dag i 3 § lagen om sprängämnesprekursorer för väteperoxid, nitrometan och salpetersyra. MSB är tillståndsmyndighet enligt 2 § förordningen om sprängämnesprekursorer. Undantaget har införts för att göra det möjligt för enskilda som har legitima behov av de tre ämnena att även fortsättningsvis få tillgång till dessa. Det finns fortsatt starka skäl för en sådan reglering. Ett system som bygger på att enskilda ska söka tillstånd för att få förvärva, införa, inneha eller använda aktuella sprängämnesprekursorer bidrar nämligen till att EU-förordningens brottsförebyggande syfte uppnås genom att det då sker en kontroll av vilka som får tillgång till aktuella ämnen och vad personerna avser att använda dessa till, samt vilka

kvantiteter av ämnena som enskilda får tillgång till (prop. 2013/14:144 s. 76 f.).

Motsvarande skäl gör sig även gällande när det gäller möjligheten att förvärva, införa, inneha eller använda svavelsyra. Som framgår av avsnitt 5.1 är svavelsyra ett ämne som också i viss mån används av enskilda. Dessutom är svavelsyra redan tillståndspliktigt för privatpersoner enligt annan kemikalielagstiftning. För att behålla en symmetri i de olika tillståndssystemen, bör tillstånd för svavelsyra även kunna ges enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Genom att övre gränsvärden för beviljande av tillstånd har införts i kolumn 3 i bilaga I inskränks möjligheten för enskilda att få tillstånd för de nu aktuella ämnena, med undantag för nitrometan där det övre gränsvärdet är 100 procent. Detta övre gränsvärde innebär att tillståndshavare inte får förvärva, införa, inneha eller använda de aktuella sprängämnesprekursorerna över detta värde. Där råder det alltså ett totalt förbud för enskilda.

Möjligheten att få tillstånd till dessa ämnen begränsas även med anledning av att definitionen av enskilda i artikel 3.8 har utökats till att omfatta även juridiska personer som inte är professionella användare enligt artikel 3.9 (se avsnitt 6.2). Det innebär att en del näringsidkare kommer behöva ansöka om tillstånd för fortsatt användning av vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Det är svårt att nu bedöma i vad mån juridiska personer kommer påverkas av denna inskränkning, då det saknas statistik kring omfattningen av deras användning av ämnena. Osäkerheten talar dock starkt för att behålla tillståndssystemet och för att låta det även omfatta svavelsyra.

Mot denna bakgrund behöver lagen om sprängämnesprekursorer uppdateras dels för att ge möjlighet att ge tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda svavelsyra, dels för att anpassa till den begränsning som finns genom de övre gränsvärdena.

6.4.2 Medlemsstaternas skyldighet att anmäla undantag

Bedömning: Artikel 5.4 och 5.5 i EU-förordningen föranleder inte någon kompletterande nationell bestämmelse.

Artikel 5.4 och 5.5

Det framgår av artikel 5.4 i EU-förordningen att medlemsstater utan dröjsmål ska anmäla till kommissionen alla åtgärder som de vidtar i syfte att genomföra det tillståndssystem som föreskrivs i artikel 5.3. Kommissionen ska därefter enligt artikel 5.5 offentliggöra en förteckning över de åtgärder som anmälts av medlemsstaterna.

Artikel 5.4 och 5.5 överensstämmer i huvudsak med artikel 4.4 och 4.5 i 2013 års EU-förordning, med den skillnaden att registreringssystem inte längre är möjligt. Dessa punkter i artikel 5 kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser.

6.4.3 Tullverket ska inte längre pekas ut som behörig myndighet för införsel

Förslag: Tullverket ska inte längre pekas ut som behörig myndighet vid införsel enligt 2013 års EU-förordning.

I 2013 års EU-förordning finns i artikel 4.6 en reglering som behandlar införseln av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till en medlemsstat som gjort undantag från förbudet, bland annat genom att tillämpa ett tillståndssystem. Avser en enskild person att till en medlemsstat införa en tillståndspliktig sprängämnesprekursor krävs enligt artikeln att personen erhållit och på begäran från den behöriga myndigheten kan uppvisa ett tillstånd som är giltigt i den medlemsstat till vilken införseln sker. Regeringen ges i lagen om sprängämnesprekursorer rätt att utse en behörig myndighet för denna införsel, vilket också sker i förordningen om sprängämnesprekursorer där Tullverket pekas ut.

Någon artikel som motsvarar artikel 4.6 finns inte i den nya EU-förordningen. Bestämmelserna i lagen och förordningen om sprängämnesprekursorer måste därför upphävas. I stället gäller framöver den allmänna regleringen i artikel 5.3 om att enskilda ska erhålla och på begäran uppvisa ett tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Sådana tillstånd ska i enlighet med artikel 6 utfärdas av en ansvarig myndighet i den medlemsstat där en sprängämnesprekursor är tänkt att – såvitt nu av intresse – införas. Ett sådant tillstånd utfärdas i

Sverige enligt 2 § förordningen om sprängämnesprekursorer av MSB. Dessutom finns regleringen i lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen som ger Tullverket rätt att ingripa vid införsel som sker i strid med förbudet i artikel 5.1 i EU-förordningen. Tullverket kan således fortsatt agera vid införsel av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

6.5 Tillstånd

För de medlemsstater som inrättar ett tillståndssystem innehåller EU-förordningen en rad regler, bland annat kring hur ett tillstånd ska utfärdas, hur tillståndets giltighet ska begränsas, återkallelse av tillstånd samt medlemsstaternas möjlighet att erkänna tillstånd utfärdade av behöriga myndigheter i andra medlemsstater och att begära utdrag enligt det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris).

I skälen till EU-förordningen påminns om att den behandling av personuppgifter som förekommer i samband med beviljande av tillstånd bör utföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG. Denna skyldighet inkluderar de allmänna dataskyddsprinciperna om laglighet, korrekthet och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, korrekthet, lagringsminimering, integritet och konfidentialitet samt kravet på att visa vederbörlig respekt för de registrerades rättigheter.

Nedan följer en redogörelse för tillståndsregleringen och om kompletterande bestämmelser behövs i nationell rätt.

6.5.1 Tillståndsprövningen

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 6.1–3, 6.5 och 6.6.

Artikel 6.1 och 6.2

I EU-förordningen föreskrivs i artikel 6.1 att de medlemsstater som utfärdar tillstånd till enskilda ska fastställa regler för utfärdande av tillstånd i enlighet med artikel 5.3. Det framgår vidare att när den behöriga myndigheten överväger om den ska utfärda tillstånd ska den ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, varav vissa särskilt anges i EU-förordningen. Bland annat ska beaktas om det finns ett påvisbart behov av ämnet, om den avsedda användningen är legitim och om det finns lägre koncentrationer av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner eller av ett alternativt ämne med en liknande effekt. Dessutom ska hänsyn tas till sökandens bakgrund, inklusive information om tidigare fällande domar mot sökande, och till hur ämnet ska lagras.

Det framgår av skälen till EU-förordningen att om den sökande är en juridisk person bör tillståndsmyndigheten beakta både bakgrunden hos den juridiska personen och hos alla personer som representerar den juridiska personen. Bland annat kan det vara relevant att kontrollera om representanten har behörighet att företräda den juridiska personen, att fatta beslut åt personen eller att utöva kontroll inom till exempel bolaget.

Den behöriga tillståndsmyndigheten ska, enligt artikel 6.2, vägra att utfärda tillstånd om den har rimliga skäl att ifrågasätta att den avsedda användningen är legitim eller att den enskildas avsikter med användningen av en sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner är legitima. Denna lämplighetsbedömning är väldigt viktig för att garantera att endast de som avser att använda ämnena för legitima ändamål får tillgång till dem. Vid bedömningen av sökandes avsikter är bland annat uppgifter från relevanta register hos Polismyndigheten av stor betydelse (se avsnitt 6.5.3). Tillståndsmyndigheten ska alltså göra en sammantagen bedömning, där alla omständigheter som framkommit avseende användningen, sökanden och förvaringen ska beaktas.

Regleringen i artikel 6.1 och 6.2 överensstämmer i viss mån med tillståndsbestämmelsen i artikel 7.1 i 2013 års EU-förordning. Den nya regleringen är mer utförlig när det gäller vilka omständigheter

tillståndsmyndigheten ska ta hänsyn till vid prövningen. Kommissionen har dock i sina riktlinjer² redan tidigare framhållit vissa av dessa omständigheter.

Artikel 6.1 och 6.2 kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser. Det framgår redan av förordningen om sprängämnesprekursorer hur en tillståndsansökan ska vara utformad och att uppgifterna ska lämnas på heder och samvete. I den mån ytterligare bestämmelser behövs kring ansökans utformning bör de kunna utformas på föreskriftsnivå av tillståndsmyndigheten, det vill säga MSB. Frågan om mall för tillstånd hanteras nedan under avsnitt 6.5.2. I avsnitt 6.11 redogörs för regleringen kring ansökningsavgift.

Artikel 6.3

Den behöriga tillståndsmyndigheten får, enligt artikel 6.3 i EU-förordningen, begränsa tillståndets giltighet genom att tillåta att det får användas en gång eller flera gånger. Tillståndets giltighetsperiod får inte överskrida tre år. Av artikel 6.3 följer vidare att tillståndsmyndigheten får begära att tillståndsinnehavaren, fram till den tidpunkt då tillståndet upphör att gälla, visar att villkoren för utfärdandet av tillståndet fortfarande är uppfyllda. Avslutningsvis föreskrivs att tillståndet ska ange de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner för vilket det har utfärdats.

Om tillståndet ska få användas vid ett eller flera tillfällen och hur länge, ska avgöras av tillståndsmyndigheten i det enskilda fallet. Vid denna bedömning bör bland annat beaktas vad sökanden avser att använda ämnet till, vilka kvantiteter det rör sig om och i vilken koncentration.

Regleringen i artikel 6.3 överensstämmer med artikel 7.2 i 2013 års EU-förordning. Inte heller i denna del krävs några kompletterande nationella bestämmelser.

² Guidelines by the European Commission and the Standing Committee on Precursors relating to Regulation (EU) No 98/2013 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2013 on marketing and use of explosives precursors, senaste versionen publicerades den 1 maj 2017.

Artikel 6.5 och 6.6

Den behöriga tillståndsmyndigheten får, enligt artikel 6.5 i EU-förordningen, tillfälligt dra in eller återkalla ett tillstånd när den har rimliga skäl att anta att villkoren för utfärdandet av tillståndet inte längre är uppfyllda. Regleringen innebär att tillståndsmyndigheten bland annat får återkalla ett tillstånd då det finns rimliga skäl att anta att tillståndsinnehavaren inte använder ämnet till det som han eller hon har uppgett i ansökan eller då det framkommit uppgifter som ger skälig anledning att anta att tillståndshavaren är olämplig att inneha ämnet. Tillståndsmyndigheten ska vid en sådan åtgärd utan dröjsmål informera tillståndshavaren, om inte detta äventyrar pågående utredningar. Det senare kravet på underrättelse är nytt, i övrigt överensstämmer artikel 6.5 med artikel 7.4 i 2013 års EU-förordning.

I artikel 6.6 finns, likt artikel 7.5 i 2013 års EU-förordning, reglering kring att tillståndsbeslut ska kunna överklagas enligt nationell rätt.

Artikel 6.5 och 6.6 kräver inte några ytterligare kompletterande nationella bestämmelser. Av lagen om sprängämnesprekursorer framgår bland annat hur beslut ska överklagas till allmän förvaltningsdomstol och att prövningstillstånd krävs till kammarrätten. Tillståndsmyndighetens beslut att inte bevilja tillstånd, att begränsa tillstånds användning och giltighetstid samt beslut att återkalla tillstånd är sådana beslut som även fortsättningsvis bör kunna överklagas till domstol (prop. 2013/14:144 s. 104). Det framgår vidare av lagen att ett beslut om återkallelse av tillstånd gäller omedelbart, om inget annat anges i beslutet. Regleringen innebär bland annat att enskilda som förvärvar sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner med ett återkallat tillstånd överträder förbudet i artikel 5.1, vilket är straffbart (se avsnitt 6.13).

6.5.2 Erkännande av tillstånd utfärdade av andra medlemsstater och mall för tillstånd

Förslag: Det ska framgå av förordningen om sprängämnesprekursorer att mallen för tillstånd i bilaga III till EU-förordningen ska användas vid tillståndsgivningen.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 6.7 och 6.8 samt bilaga III.

Artikel 6.7 och 6.8 samt bilaga III

I artikel 6.7 föreskrivs att en medlemsstat får erkänna tillstånd som utfärdats av andra medlemsstater enligt EU-förordningen. Motsvarande reglering finns i artikel 7.6 i 2013 års EU-förordning. Sverige erkänner i dag inte utländska tillstånd. Det framgår av skälen till EU-förordningen att det ömsesidiga erkännandet av tillstånd bör kunna ske bilateralt eller multilateralt, i syfte att uppnå den inre marknadens mål. Det framgår vidare av artikel 6.8, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, att medlemsstaterna får använda den mall för tillstånd som återges i bilaga III. I denna tillståndsmall kan bland annat redovisning ske av inköpet av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner.

Som konstaterades i tidigare lagstiftningsarbete (prop. 2013/14:144 s. 90) kan erkännande av tillstånd, som utfärdas av andra medlemsstater, göra det enklare för en unionsmedborgare, som fått ett tillstånd i sitt hemland, att införa tillståndspliktiga sprängämnesprekursorer till Sverige eller införskaffa dessa här. Erkänner Sverige tillstånd som utfärdats i andra medlemsstater kan detta också underlätta för tillståndsmyndigheten som då eventuellt kan få färre ansökningar. När 2013 års EU-förordning skulle tillämpas fullt ut fanns inte några enhetliga riktlinjer för hur tillstånden skulle utformas inom unionen. Regeringen ansåg bland annat därför att det skulle skapas en osäkerhet hos de ekonomiska aktörerna och enskilda om ett tillstånd var giltigt eller inte (prop. 2013/14:144 s. 90).

Kommissionen har därefter tagit fram riktlinjer om tillstånden, som bland annat innehåller en mall på hur tillstånd kan utformas.

Mallen för tillstånd i bilaga III är en uppdaterad version av kommissionens mall och har anpassats till den nya EU-förordningen. Det är möjligt att mallen i bilaga III kommer att innebära att mindre osäkerhet råder kring tillståndens utformning. Samtidigt är användandet av mallen frivilligt för medlemsstaterna. Eftersom det är viktigt för medborgarnas säkerhet att endast den som är berättigad att ha en tillståndspliktig sprängämnesprekursor ges tillgång till den, bör tillstånd som beviljats i andra medlemsstater även fortsättningsvis inte erkännas i Sverige. I stället får tillstånd ansökas i Sverige. Den möjlighet som öppnades upp för i det tidigare lagstiftningsarbetet, att erkänna andra medlemsstaters tillstånd om detta anses lämpligt, bör dock vara kvar (prop. 2013/14:144 s. 90). Regeringen bör alltså fortsatt, genom det bemyndigande som finns i lagen om sprängämnesprekursorer, ha möjlighet att erkänna andra medlemsstaters tillstånd.

För att bidra till ökad harmonisering i förhållande till övriga medlemsstater, och på sikt för att tillstånd från andra medlemsstater ska kunna erkännas i Sverige, bör det uttryckligen anges i förordningen om sprängämnesprekursorer att mallen i bilaga III till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer ska användas vid tillståndsprövningen. Det framgår dessutom av artikel 8.1 (se avsnitt 6.7.1) att det vid varje försäljning ska antecknas på tillståndet vilken mängd som inköpts av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner. En sådan möjlighet erbjuds i den mall som återfinns i bilaga III.

6.5.3 Begäran om information enligt Ecris-systemet under tillståndsprövningen

Förslag: Det ska föras in en bestämmelse i förordningen om belastningsregister som ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap en självständig rätt till uppgifter ur belastningsregistret vid tillståndsprövning enligt EU-förordningen.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 6.9.

Artikel 6.9

Av artikel 6.1 c) i EU-förordningen framgår att den behöriga tillståndsmyndigheten måste ta hänsyn till sökandens bakgrund, inklusive information om tidigare fällande domar mot den sökande någonstans inom EU, när den överväger att utfärda tillstånd. Tillståndsmyndigheten ska därför, enligt artikel 6.9, erhålla information om fällande domar mot sökanden i andra medlemsstater via det system som inrättats genom rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (Ecris-systemet). Det följer vidare av artikel 6.9 att de centralmyndigheter som avses i artikel 3 i rådets rambeslut 2009/315/RIF ska, inom tio arbetsdagar från den dag då begäran togs emot, besvara begäran om sådan information.

Av motiveringen till kommissionens förslag till ny EU-förordning (KOM [2018] 0103) framgår att användningen av Ecris-systemet för att få information om tidigare fällande domar kommer att säkerställa att medlemsstaternas myndigheter inte bara tar hänsyn till domar som meddelats i den egna medlemsstaten när de utfärdar tillstånd, utan även domar från andra medlemsstater. Detta kommer enligt kommissionen leda till att relevant information om tidigare domar tas i beaktande när beslut fattas om tillstånd ska utfärdas.

Artikel 6.9 ger inte klart besked om det enbart är själva Ecris-systemet som ska användas eller om det även är så att inhämtningen av uppgifter om domen ska ske i enlighet med regleringen i rådets rambeslut 2009/315/RIF, det vill säga enligt de regler som gäller för övrigt utbyte av sådana uppgifter mellan medlemsstaterna. Systematiska skäl talar dock starkt för att också inhämtningen av uppgifter ska ske i enlighet med regleringen i rådets rambeslut 2009/315/RIF.

I Sverige är, enligt 2 § förordningen om sprängämnesprekursorer, MSB behörig tillståndsmyndighet. Regleringen i artikel 6.1 c) innebär alltså att MSB vid tillståndsprövningar måste ha möjlighet att få tillgång till uppgifter ur både det svenska belastningsregistret och motsvarande register i övriga medlemsstater. Av kravet i artikel 6.9 följer vidare en skyldighet för Sverige att säkerställa att även behö-

riga myndigheter i andra medlemsstater har möjlighet att få uppgifter ur det svenska belastningsregistret för tillståndsprövningar enligt EU-förordningen.

MSB har i dag inte någon självständig tillgång till uppgifter ur belastningsregistret vid tillståndsprövningar enligt 2013 års EU-förordning. I stället ska MSB enligt 6 § första stycket förordningen om sprängämnesprekursorer innan beslut fattas inhämta ett yttrande från Polismyndigheten om sökandens lämplighet. Polismyndigheten kan inför ett sådant yttrande, med stöd av 2 § första stycket 4 lagen (1998:620) om belastningsregister, behandla samtliga sökandens uppgifter i belastningsregistret. MSB har därigenom en indirekt tillgång till uppgifter i det svenska belastningsregistret.

Utgångspunkten är förvisso att den tillgång som MSB har i dag är tillräcklig för att myndigheten ska kunna göra en fullgod prövning av de flesta tillståndsansökningar, även enligt den nya EU-förordningen. Det bör alltså också framöver i de flesta fall vara tillräckligt att MSB inhämtar ett yttrande från Polismyndigheten om sökandens lämplighet. För att säkerställa att EU-förordningen ska kunna tillämpas fullt ut bör dock MSB ges en självständig rätt till uppgifter ur belastningsregistret vid tillståndsprövningen enligt EU-förordningen. Detta bör ske genom att myndigheten förs in i uppräknningen i 10 § förordningen (1999:1134) om belastningsregister över de svenska myndigheter som har rätt att få fullständiga utdrag ur registret. Genom denna ändring kan MSB också med stöd av 41 § förordningen om belastningsregister, via Polismyndigheten, begära in motsvarande uppgifter ur andra medlemsstaters kriminalregister genom Ecris-systemet.

Ändringen i 10 § förordningen om belastningsregister innebär dessutom att behöriga myndigheter i andra medlemsstater kommer att ha möjlighet att få uppgifter ur det svenska belastningsregistret för tillståndsprövningar enligt EU-förordningen. Enligt 12 a § lagen om belastningsregister får nämligen uppgifter ur registret, efter en begäran med stöd av rådets rambeslut 2009/315/RIF, lämnas ut till en myndighet i en annan medlemsstat för annat ändamål än att användas i ett brottmålsförfarande om motsvarande rätt att få del av uppgifterna finns för en svensk myndighet, det vill säga för MSB.

Regleringen i artikel 6.9, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, behöver i övrigt inte några ytterligare kompletterande nationella bestämmelser.

6.6 Information till distributionskedjan

Förslag: Regleringen om märkning ska utgå ur lagen om sprängämnesprekursorer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska i stället enligt förordningen om sprängämnesprekursorer få meddela föreskrifter om hur information till distributionskedjan ska utformas.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 7.

Artikel 7

I artikel 7.1 föreskrivs att en ekonomisk aktör, som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner, ska informera den senare att enskildas förvärv, införsel, innehav och användning av denna sprängämnesprekursor omfattas av restriktioner enligt artikel 5.1 och 5.3. Ekonomiska aktörer som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en reglerad sprängämnesprekursor ska även informera om rapporteringsskyldigheten i artikel 9. Artikeln anger inte hur informationen ska vidareförmedlas.

Detta innebär alltså att det inte längre finns krav, som i artikel 5 i 2013 års EU-förordning, att informationen ska förmedlas genom just märkning. Kommissionen har i sitt förslag till en ny EU-förordning framhållit att det har framkommit att information inte har överförts till hela distributionskedjan på ett tillfredsställande sätt enligt den nuvarande regleringen.

De ekonomiska aktörer som säljer till professionella användare eller enskilda med tillstånd bör, enligt skälen till EU-förordningen, kunna förlita sig på den information som gjorts tillgänglig i tidigare led i distributionskedjan. Alla ekonomiska aktörer i kedjan bör därför informera mottagaren om detta regelverk, till exempel genom att förse en förpackning med en lämplig etikett eller genom att ta med informationen i det säkerhetsdatablad som sammanställs i enlighet med bilaga II till Reach-förordningen (se avsnitt 4.3.1). Kommissionen har framhållit att de ekonomiska aktörerna är bäst lämpade att avgöra hur informationen ska förmedlas. De har också erfarenhet av

att informera varandra längs distributionskedjan enligt annan reglering.

En ekonomisk aktör som tillhandahåller en professionell användare eller en enskild reglerade sprängämnesprekursorer ska, enligt artikel 7.2, säkerställa och kunna visa de behöriga myndigheter som avses i artikel 11 (det vill säga de nationella tillsynsmyndigheterna, se avsnitt 6.10) att den personal som är involverad i försäljningen av dessa sprängämnesprekursorer är medveten om att de produkter som den ekonomiska aktören tillhandahåller innehåller reglerade sprängämnesprekursorer och att personalen även är informerad om skyldigheterna enligt artiklarna 5–9. Det ställs inte några sådana krav på ekonomiska aktörer i 2013 års EU-förordning.

Det föreskrivs vidare i artikel 7.3 att en internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för att säkerställa att dess användare känner till sina skyldigheter enligt EU-förordningen när de tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer via marknadsplatsens tjänster. Några liknande krav ställs inte i 2013 års EU-förordning.

Artikeln som sådan kräver inga ytterligare kompletterande svenska bestämmelser. De kompletterande nationella bestämmelser som i dag finns kring märkning måste dock ändras. För att ekonomiska aktörer ska vara säkra på att de uppfyllt artikelns krav och för att tillsynen ska bli effektiv, bör det i stället finnas föreskrifter om informationens utformning. Det är lämpligt att MSB får meddela sådana föreskrifter. Vid detta arbete är det naturligt att MSB beaktar kommissionens riktlinjer, i den mån sådana tas fram.

6.7 Kontroll vid försäljning

I EU-förordningen om sprängämnesprekursorer införs nu ett krav på att utökade kontroller ska göras av ekonomiska aktörer vid försäljning av sprängämnesprekursorer till enskilda, professionella användare och andra ekonomiska aktörer. Regleringen innebär en ambitionshöjning i förhållande till 2013 års EU-förordning och ställer höga krav på de ekonomiska aktörer som säljer sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Av skälen till EU-förordningen framgår bland annat att ekonomiska aktörer som säljer till professionella användare, andra ekonomiska aktörer och enskilda med tillstånd bör säkerställa att personal som deltar i försäljningen

känner till vilka produkter som de erbjuder som innehåller sprängämnesprekursorer, till exempel genom att inkludera informationen i produktens streckkod.

Nedan följer en redogörelse för regleringen och om kompletterande bestämmelser behövs i nationell rätt.

6.7.1 Försäljning till enskilda

Förslag: Myndighet för samhällsskydd och beredskap ska enligt förordningen om sprängämnesprekursorer få meddela föreskrifter för att närmare reglera kontrollen vid försäljning.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 8.1.

Artikel 8.1

Av artikel 8.1 framgår att en ekonomisk aktör som tillhandahåller en enskild en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3 för varje transaktion ska kontrollera identiteten hos och tillståndet för den enskilda samt på tillståndet ange mängden som inköpts av den sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner. För svensk del kommer detta att innebära att ekonomiska aktörer ska kräva att tillstånd uppvisas innan de tillhandahåller enskilda väteperoxid, nitrometan, svavelsyra och salpetersyra över de koncentrationsgränser som anges i kolumn 2 i bilaga I till EU-förordningen.

Dessa krav gäller även ekonomiska aktörer som säljer online. Av skälen till EU-förordningen framgår att efter att ha kontrollerat den potentiella kundens identitet, till exempel genom elektronisk identifiering³, bör den ekonomiska aktören kontrollera att ett tillstånd har utfärdats för den avsedda transaktionen, exempelvis genom en fysisk kontroll av tillståndet vid tidpunkten för leveransen. Det kan också bli aktuellt, efter samtycke från den potentiella kunden, att kontakta den behöriga myndigheten i den medlemsstat som utfärdat tillståndet.

³ Exempelvis genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

Artikel 8.1 överensstämmer till viss del med artikel 4.7 i 2013 års EU-förordning, med den skillnaden att registreringsystem inte längre är möjligt och att det tillkommit krav på att dels identifikationsbevis ska uppvisas, dels mängden som inköpts ska anges på tillståndet.

Artikel 8.1 kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser. Det är dock lämpligt att MSB får meddela närmare föreskrifter avseende kontrollen vid försäljning.

6.7.2 Försäljning till professionella användare och andra ekonomiska aktörer

Förslag: Myndighet för samhällsskydd och beredskap ska enligt förordningen om sprängämnesprekursorer få meddela föreskrifter om kontroll vid försäljning.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 8.2 och 8.3 samt bilaga IV.

Artikel 8.2 och bilaga IV

Artikel 8.2 föreskriver att i syfte att kontrollera att en potentiell kund är en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör, ska den ekonomiska aktör som tillhandahåller en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner för varje transaktion begära viss i EU-förordningen angiven information. Bland annat ska den ekonomiska aktören begära någon form av identitetsbevis för den person som är behörig att företräda den potentiella kunden samt information om kundens näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke tillsammans med företagsnamn, adress och andra relevanta uppgifter. Information ska även begäras om den potentiella kundens avsedda användning. Kraven lättas något genom att en kontroll inte behöver göras av den potentiella kunden om sådan redan har ägt rum inom den tolv månadersperiod som föregår datumet för transaktionen, förutsatt att transaktionen inte väsentligen skiljer sig från tidigare transaktioner.

Det framgår vidare av artikel 8.2 att medlemsstaterna får använda mallen för kundförsäkran som återges i bilaga IV till EU-förordningen. Denna mall är frivilligt och kan användas av ekonomiska aktörer när de inhämtar information vid en försäljning enligt artikel 8.2.

Artikel 8.2, som inte har någon motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser. Det är dock lämpligt att MSB får meddela föreskrifter avseende kontrollen vid försäljning. När det gäller sanktionsbestämmelser, se avsnitt 6.13.

Artikel 8.3

I syfte att kontrollera den avsedda användningen av en sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, ska den ekonomiska aktören, enligt artikel 8.3, bedöma om användningen är förenlig med den potentiella kundens näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke. Den ekonomiska aktören får vägra transaktionen om den har rimliga skäl att ifrågasätta att användningen är legitim eller att den enskildas avsikter med användningen är legitima. Den ekonomiska aktören ska då rapportera sådana transaktioner eller försök till transaktion i enlighet med artikel 9.

Regleringen ställer höga krav på ekonomiska aktörers interna rutiner. Det finns för professionella användare och ekonomiska aktörer förvisso inget krav på tillstånd för att förvärva sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Ekonomiska aktörer måste likväl värdera de uppgifter som lämnas av dessa kunder. Eftersom sådan försäljning oftast sker utanför detaljhandeln måste andra rutiner tas fram än de som normalt kan användas vid försäljning till enskilda i till exempel butiker. Av skälen till EU-förordningen framgår att ekonomiska aktörer inte bör tillhandahålla en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner till fysiska eller juridiska personer som är yrkesverksamma inom områden där den aktuella sprängämnesprekursor inte tenderar att användas för professionella ändamål eller till fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt verksamhet som inte är knuten till något professionellt ändamål. Det framkommer också av skälen till EU-förordningen att

dessa krav även omfattar ekonomiska aktörer med internetbaserad verksamhet.

Artikel 8.3 överensstämmer i viss mån med artikel 9.3 i 2013 års EU-förordning, med den huvudsakliga skillnaden att kraven på värdering av den potentiella kundens uppgifter nu har ökat. Artikeln kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser.

6.7.3 Information om försäljningen

Förslag: Den myndighet som regeringen bestämmer och en kommun ska ha rätt enligt lagen om sprängämnesprekursorer att begära ut uppgifter enligt artikel 8.4. Det ska sedan anges i förordningen om sprängämnesprekursorer vilka myndigheter som regeringen har utsett.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 8.4.

Artikel 8.4

I syfte att bland annat förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska ekonomiska aktörer, enligt artikel 8.4, spara den information som anges i artikel 8.1 och 8.2 i 18 månader från och med den dag då transaktionen ägde rum. Under den perioden ska informationen ställas till förfogande för tillsyn på begäran av de nationella tillsynsmyndigheterna eller brottsbekämpande myndigheter. Kundförsäkran i bilaga IV till EU-förordning kan fungera som underlag för de ekonomiska aktörerna vid sparandet av uppgifter från professionella användare och andra ekonomiska aktörer (se avsnitt 6.7.2). Användningen av bilagan är dock frivillig.

Av skälen till EU-förordningen framgår bland annat att ekonomiska aktörer bör spara transaktionsuppgifterna för att hjälpa myndigheterna i det förebyggande arbetet samt vid brottsutredningar och lagföring när hemmagjorda sprängämnen har använts. Information kan dessutom vara till hjälp vid tillsyn. Enligt skälen till EU-förordningen krävs, för detta ändamål, identifiering av alla aktörer i distributionskedjan och av kunder oavsett om de är enskilda, professionella användare eller ekonomiska aktörer. Eftersom det kan

vara så att olaglig tillverkning och användning äger rum först en avsevärd tid efter försäljningen av en sprängämnesprekursor, bör transaktionsuppgifterna, så som framgår av skälen till EU-förordningen, sparas så länge som det är nödvändigt, proportionerligt och lämpligt.

Det saknas någon motsvarighet till artikel 8.4 i 2013 års EU-förordning. Det krävs kompletterande nationella bestämmelser kring vilka myndigheter som ska få ta del av de uppgifter som de ekonomiska aktörerna sparar vid en transaktion. Det är lämpligt att regeringen bemyndigas att utse de aktuella myndigheterna och att det av förordningen om sprängämnesprekursorer framgår att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, MSB och kommuner har tillgång till denna information. Om det framöver uppstår behov hos en annan myndighet, kan det då finnas skäl att utöka denna krets.

6.7.4 Krav på internetbaserade marknadsplatser

<p>Bedömning: Det behövs inga kompletterande nationella bestämmelser för artikel 8.5.</p>
--

Artikel 8.5

I artikel 8.5 föreskrivs att en internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att dess användare, det vill säga ekonomiska aktörer, uppfyller sina skyldigheter enligt denna artikel när de tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner via marknadsplatsens tjänster.

Av skälen till EU-förordningen framgår att internetbaserade marknadsplatser förvisso inte är skyldiga att informera sin personal som deltar i försäljningen av sprängämnesprekursorer om skyldigheterna enligt EU-förordningen eftersom de inte är ekonomiska aktörer. Med tanke på den centrala roll som dessa marknadsplatser ändå spelar vid transaktioner online, även vid försäljning av reglerade sprängämnesprekursorer, bör de likväl på ett tydligt och effektivt sätt informera de användare som avser att tillhandahålla dessa ämnen genom marknadsplatsens tjänster om skyldigheterna enligt EU-förordningen. Dessutom bör internetbaserade marknadsplatser

vidta åtgärder för att hjälpa sina användare att uppfylla deras kontrollskyldigheter, till exempel genom att erbjuda verktyg för att underlätta kontroll av tillstånd.

Artikel 8.5, som inte har någon motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser (i fråga om tillsyn, se avsnitt 6.10).

6.8 Skyldighet att rapportera misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder

6.8.1 Misstänkta transaktioner

Bedömning: Det behövs inga kompletterande nationella bestämmelser för artikel 9.1 och 9.2.

Artikel 9.1 och 9.2

I artikel 9.1 föreskrivs att i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser rapportera misstänkta transaktioner efter att ha beaktat alla relevanta omständigheter, och i synnerhet om den potentiella kunden agerar på något av de sätt som beskrivs i EU-förordningen. Till exempel anges att kunden uttrycker sig vagt om den avsedda användningen för en reglerad sprängämnesprekursor, inte verkar känna till dess avsedda användning eller inte kan förklara den på ett trovärdigt sätt. Ytterligare besvärande kan exempelvis vara om kunden avser att köpa reglerade sprängämnesprekursorer i mängder, kombinationer eller koncentrationer som är ovanliga för legitim användning eller är ovillig att visa upp identitetshandling eller, i tillämpliga fall, status som professionell användare eller ekonomisk aktör. Det framhålls även som besvärande om kunden insisterar på att använda ovanliga betalningsmetoder, såsom stora belopp i kontanter.

Det framgår av skälen till EU-förordningen att rapporterings-skyldigheten avseende reglerade sprängämnesprekursorer gäller alla

ämnen som förtecknas i bilaga I och II, oavsett koncentration. Endast produkter som innehåller sprängämnesprekursorer i en sådan liten utsträckning och i så komplexa blandningar att det är omöjligt att utan extrem svårighet extrahera dem, omfattas inte av EU-förordningens tillämpningsområde.

Med tanke på att internetbaserade marknadsplatser blir allt viktigare för alla sorters tillhandahållande samt denna anskaffningskanals betydelse, också för terroriständamål, bör även dessa marknadsplatser underkastas en rapporteringsskyldighet, enligt skälen till EU-förordningen. Förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner bör dock anpassas till internetmiljön. Kraven på internetbaserade marknadsplatser bör inte, så som också anförs i skälen, innebära en allmän övervakningsskyldighet⁴.

Av artikel 9.2 framgår att ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser ska inrätta lämpliga, rimliga och proportionella förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner. Dessa ska vara särskilt anpassade för den miljö i vilken en reglerad sprängämnesprekursor tillhandahålls. Internetbaserade marknadsplatser som har inrättat sådana förfaranden bör inte hållas ansvariga för misstänkta transaktioner som inte har upptäckts.

Vad som är en misstänkt transaktion eller ett försök därtill är naturligtvis svårt att beskriva närmare. Det måste bedömas i varje enskilt fall. De listade kriterierna i artikel 9.1 får närmast betraktas som exempel på omständigheter som kan tyda på att det rör sig om en misstänkt transaktion (prop. 2013/14:144 s. 92). Kommissionen har tagit fram riktlinjer bland annat kring rapporteringsskyldigheten. Denna information bör fortsatt tjäna som vägledning för de ekonomiska aktörerna och nu även för de internetbaserade marknadsplatserna. Kommissionen ska dessutom enligt artikel 12 (se avsnitt 6.12) uppdatera de riktlinjer som finns. Bland annat behöver innehållet anpassas till att rapporteringsskyldigheten numera även riktas mot internetbaserade marknadsplatser.

Artikel 9.1 överensstämmer i viss mån med delar av artikel 9.3 i 2013 års EU-förordning medan artikel 9.2 saknar motsvarighet. Det krävs inte några kompletterande nationella bestämmelser för dessa punkter. Regleringen ställer dock krav på ekonomiska aktörer och

⁴ Enligt artikel 15 Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

internetbaserade marknadsplatser att ha en organisation som möjliggör att misstänkta transaktioner kan upptäckas. När det gäller sanktionsbestämmelser, se avsnitt 6.13.

6.8.2 Rapportering av misstänkta transaktioner till den nationella kontaktpunkten

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 9.3 och 9.4.

Artikel 9.3 och 9.4

Det följer av artikel 9.3 att varje medlemsstat ska inrätta en eller flera nationella kontaktpunkter med ett telefonnummer samt en e-postadress, ett webbförklär eller annat effektivt verktyg, för rapportering av misstänkta transaktioner och betydande försvinnanden och stölder. De nationella kontaktpunkterna ska vara tillgängliga dygnet runt alla dagar i veckan.

Det framgår vidare av artikel 9.4 att ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser får vägra att genomföra den misstänkta transaktionen. De ska också rapportera transaktionen eller försöket till transaktion inom 24 timmar från det att de anser att transaktionen är misstänkt. När de rapporterar sådana transaktioner ska de meddela kundens identitet, om det är möjligt, samt alla de uppgifter som har fått dem att betrakta transaktionen som misstänkt till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där den misstänkta transaktionen genomfördes eller försöket skedde.

Det bör observeras att rapporteringsskyldigheten vid misstänkta transaktioner omfattar enskilda, professionella användare och andra ekonomiska aktörer. En ekonomisk aktör och en internetbaserad marknadsplats ska alltså rapportera oavsett vem kunden är. Även i denna del ska kommissionen, enligt artikel 12, ta fram riktlinjer kring hur misstänkta transaktioner ska rapporteras (se avsnitt 6.12), vilka kan tjäna som vägledning för ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser.

I skälen till EU-förordningen påminns om att den behandling av personuppgifter som förekommer i samband med rapporteringen av

misstänkta transaktioner bör utföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

Artikel 9.3 motsvarar i huvudsak artikel 9.2 i 2013 års EU-förordning, även om det nu ställs fler krav på den nationella kontaktpunktens tillgänglighet. Artikel 9.4 överensstämmer till viss del med artikel 9.1 och delar av 9.3 i 2013 års EU-förordning, med den skillnaden att rapporteringsskyldigheten har förtydligats.

Det finns redan i dag kompletterande nationella bestämmelser avseende den nationella kontaktpunkten. Det framgår av förordningen om sprängämnesprekursorer att Polismyndigheten är den nationella kontaktpunkten i Sverige. Dessa bestämmelser i lagen och förordningen behöver anpassas till den nya EU-förordningen om sprängämnesprekursorer (se avsnitt 6.1). I övrigt krävs inte några kompletterande nationella bestämmelser. När det gäller sanktionsbestämmelser, se avsnitt 6.13.

6.8.3 Rapportering av betydande försvinnande och stölder

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 9.5 och 9.6.

Artikel 9.5

Det föreskrivs i artikel 9.5 att ekonomiska aktörer och professionella användare inom 24 timmar från upptäckten ska rapportera betydande försvinnanden och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där försvinnandet eller stölden ägde rum.

Det framgår inte av EU-förordningen vad ett betydande försvinnande eller en betydande stöld är. Detsamma gäller 2013 års EU-förordning. Det anges dock i artikel 9.5 att huruvida mängden är ovanlig ska avgöras mot bakgrund av omständigheterna i fallet.

Kommissionen har tagit fram riktlinjer som kan vara vägledande för denna bedömning. Av riktlinjerna framgår bland annat att stölder eller försvinnanden av väldigt små mängder (några få gram eller milliliter) av en blandning normalt inte omfattas av kravet att rapportera, om försvinnandet eller stölden kan tänkas ha sin grund i en

mer bagatellartad händelse (såsom ringa stöld). Riktlinjerna innehåller också information om förvaring, hur riskerna för till exempel stölder under transporter ska reduceras och hur ekonomiska aktörer ska kunna identifiera stölder och försvinnanden. Kommissionen ska enligt artikel 12 uppdatera riktlinjerna (se avsnitt 6.12). Denna information bör fortsatt användas för att förebygga betydande försvinnanden och stölder.

Artikel 9.5 överensstämmer i viss mån med artikel 9.4 i 2013 års EU-förordning, med den skillnaden att rapporteringsskyldigheten numera även omfattar professionella användare och att en tidsfrist har införts. Det krävs inte några kompletterande nationella bestämmelser för artikel 9.5. När det gäller sanktionsbestämmelser, se avsnitt 6.13.

Artikel 9.6

Artikel 9.6 föreskriver att enskilda som har förvärvat sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3 inom 24 timmar från upptäckten ska rapportera betydande försvinnanden och stölder av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där försvinnandet eller stölden ägde rum.

Regleringen i artikel 9.6, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, innebär att enskilda nu också får en rapporteringsskyldighet. Det finns därför skäl att ta fram och förmedla information om det redan vid tillståndsprövningen. Även i denna del bör kommissionens riktlinjer kunna vara vägledande (se avsnitt 6.12). Det krävs inte några kompletterande nationella bestämmelser för artikel 9.6. När det gäller sanktionsbestämmelser, se avsnitt 6.13.

6.9 Utbildning och ökad medvetenhet

Förslag: Regeringen ska utse en myndighet som kan ansvara för att organisera medvetandehöjande åtgärder och för regelbundna utbyten mellan berörda aktörer.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 10.

Artikel 10.1

Artikel 10.1 föreskriver att medlemsstaterna ska säkerställa tillräckliga resurser och tillhandahållande av utbildning för brottsbekämpande myndigheter, förstainsatsaktörer och tullmyndigheter så att de kan känna igen reglerade sprängämnesprekursorer i sin tjänsteutövning och reagera snabbt och korrekt på misstänkt verksamhet. Det framgår av skälen till EU-förordningen att detta ska ske för att förbättra tillämpningen av förordningen. Medlemsstaterna får enligt artikeln begära hjälp med specifik utbildning av Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (CEPOL)⁵.

Artikel 10.1, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, innebär att bland annat brottsbekämpande myndigheter, men även till exempel landsting eller regioner och kommuner, måste se till att deras personal har tillräcklig kunskap för att kunna identifiera reglerade sprängämnesprekursorer och för att agera snabbt och korrekt på misstänkt verksamhet. Det behövs inga kompletterande nationella bestämmelser, eftersom uppgiften får anses innefattas i de berörda aktörernas befintliga uppdrag. Även vid dessa utbildningsinsatser bör kommissionens riktlinjer kunna vara vägledande (se avsnitt 6.12), liksom de medvetandehöjande insatser som ska genomföras enligt artikel 10.2.

Artikel 10.2

Medlemsstaterna ska, enligt artikel 10.2 i EU-förordningen, åtminstone en gång om året organisera medvetandehöjande åtgärder som är anpassade till särdragen hos varje sektor där reglerade sprängämnesprekursorer används. I skälen till EU-förordningen omnämns särskilt insatser riktade mot aktörer som har verksamhet online.

Artikel 10.2, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, innebär en ambitionshöjning genom att ytterligare krav nu ställs på att sprida EU-förordningens innehåll genom medvetandehöjande åtgärder till berörda aktörer. Artikel 10.2 kräver kompletterande nationella bestämmelser av verkställande karaktär. Regeringen bör

⁵ Inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 av den 25 november 2015 om Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (CEPOL) och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2005/681/RIF.

ges rätt att bestämma vilken myndighet som ska ansvara för åtgärderna. MSB ska redan i dag utveckla och stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera oönskade händelser där farliga ämnen ingår (se 4 § förordningen [2008:1002] med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Dessutom är MSB tillståndsmyndighet för sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Mot denna bakgrund bedöms MSB ha den kompetens som krävs för att ansvara för medvetandehöjande åtgärder. Det bör i förordningen om sprängämnesprekursorer anges att MSB ska vara den ansvarig myndigheten. Polismyndigheten bör dock, bland annat då den är nationell kontaktpunkt, lämna den hjälp som MSB behöver vid detta arbete. Denna hjälp bör regleras i förordning.

Artikel 10.3

För att underlätta samarbetet och säkerställa att alla berörda parter genomför EU-förordningen på ett ändamålsenligt sätt ska medlemsstaterna enligt artikel 10.3 anordna regelbundna utbyten mellan brottsbekämpande myndigheter, nationella tillsynsmyndigheter, ekonomiska aktörer, internetbaserade marknadsplatser och företrädare för de sektorer där reglerade sprängämnesprekursorer används.

Denna del av artikel 10.3, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver kompletterande nationella bestämmelser av verkställande karaktär. Regeringen bör ges rätt att bestämma vilken myndighet som ska ansvara för att anordna utbytet. Det är, av de skäl som anförs ovan, lämpligt att MSB anges som ansvarig myndighet i förordningen om sprängämnesprekursorer. Även vid detta arbete bör Polismyndigheten lämna den hjälp som MSB behöver.

Ekonomiska aktörer har vidare, enligt artikel 10.3, ansvaret för att informera den egna personalen om hur sprängämnesprekursorer ska tillhandahållas enligt EU-förordningen och för att öka personalens medvetenhet om detta. Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för denna del av punkten, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning. Kommissionens riktlinjer bör kunna vara vägledande för de ekonomiska aktörerna vid detta arbete (se avsnitt 6.12), liksom de medvetandehöjande insatser som ska genomföras enligt artikel 10.2.

6.10 Tillsyn av EU-förordningens tillämpning

Artikel 11

För att EU-förordningen ska få ett effektivt genomslag bör tillsyn utövas över densamma. Varje medlemsstat ska därför, enligt artikel 11.1, säkerställa att behöriga myndigheter (benämnda nationella tillsynsmyndigheter) har utsetts för tillsyn och kontroller av om artiklarna 5–9 tillämpas korrekt. Varje medlemsstat ska också, enligt artikel 11.2, säkerställa att dessa myndigheter har de resurser och utredningsbefogenheter som krävs för att säkra en korrekt förvaltning av sina uppgifter enligt EU-förordningen.

Någon liknande artikel, med ett övergripande krav på tillsyn, finns inte i 2013 års EU-förordning. Kommissionen har i sitt förslag till en ny EU-förordning särskilt pekat ut som en brist att det saknats reglering som säkrat efterlevnaden och verkställigheten av 2013 års EU-förordning.

I lagen om sprängämnesprekursorer anges att en kommun ska ansvara för tillsynen inom kommunen avseende tillståndskravet och märkningskravet i artikel 4.7 respektive artikel 5 i 2013 års EU-förordning. Någon uttrycklig sådan skyldighet finns alltså inte i 2013 års EU-förordning. En tillsynsmyndighet får enligt lagen om sprängämnesprekursorer meddela vissa förelägganden, med eller utan vite, och har dessutom rätt att bland annat få tillträde till lokaler där ekonomiska aktörer bedriver sin verksamhet. Av förordningen om sprängämnesprekursorer följer vidare att kommuner har föreskriftsrätt när det gäller tillsynen.

6.10.1 Kommuner ska fortsatt vara tillsynsmyndigheter

Förslag: Kommunernas tillsynsansvar i lagen om sprängämnesprekursorer ska anpassas till de utökade krav som ställs i artikel 11.

Bedömning: Kommunerna bör inte utöva tillsyn över de internetbaserade marknadsplatserna.

Enligt lagen om sprängämnesprekursorer har en kommun ansvar för tillsyn över kravet på märkning av förpackningar och kravet på att tillstånd uppvisas vid varje transaktion med sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. I artikel 11 ställs nu krav på att behöriga myndigheter har utsetts för tillsynen av om artiklarna 5–9 tillämpas korrekt. Det innebär att tillsyn ska utövas över tillhandahållande, införsel, innehav och användning av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner (artikel 5, se avsnitt 6.4), tillståndsprövningen (artikel 6, se avsnitt 6.5) och information till distributionskedjan (artikel 7, se avsnitt 6.6). Tillsyn ska också utövas över kontroll vid försäljning (artikel 8, se avsnitt 6.7) och rapportering av misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder (artikel 9, se avsnitt 6.8).

Som anförts i tidigare lagstiftningsarbete (prop. 2013/14:144 s. 86 f.) krävs ofta att tillsynen är lokalt förankrad för att den ska bli effektiv. De ekonomiska aktörerna – som merparten av tillsynen avser – är visserligen relativt få till antalet men spridda över hela landet. En centralt organiserad myndighet har därför inte möjlighet att genomföra en effektiv tillsyn. Kommunerna har dessutom en bred erfarenhet av tillsynsverksamhet och en god lokalkännedom. Detta talar starkt för att kommunerna fortsatt bör ansvara för denna tillsyn, även om tillsynen nu utökas. Detsamma gäller även för tillsynen över enskilda och professionella användare. Motsvarande resonemang kan inte göras gällande för internetbaserade marknadsplatser (se avsnitt 6.10.2). Kommunerna bör därför inte ha tillsynsansvaret över dessa marknadsplatser.

En kommuns tillsyn ska enligt 6 § lagen om sprängämnesprekursorer endast bedrivas inom den egna kommunen. Det utökade tillsynsansvar enligt artikel 11 innebär därför inte att en kommun till exempel ska överpröva den bedömning som MSB har gjort när myndigheten har meddelat ett tillstånd enligt artikel 6. Ett sådant beslut får i stället överklagas av den enskilde (se artikel 6.4, avsnitt 6.11). Däremot kan en kommun inom ramen för sin tillsyn upptäcka att en tillståndsinnehavare inte längre uppfyller villkoren för uppfyllandet av tillståndet (se artikel 6.3, avsnitt 6.5.1). Kommunen ska då kontakta MSB. Vidare innebär en kommuns tillsynsansvar över artikel 9 inte att en kommun måste rapportera misstänkta transaktioner, utan endast att kommunen till exempel ska kontrollera att en ekonomisk

aktör har rapporterat en sådan misstänkt transaktion enligt artikel 9.1 (se avsnitt 6.8).

Sammantaget bör kommunerna alltså utöva tillsyn över artiklarna 5–9 när det gäller ekonomiska aktörer, enskilda och professionella användare. Kommissionen ska enligt artikel 12 ta fram och uppdatera riktlinjer för hur tillsynen ska gå till. Dessa bör kunna vara vägledande för kommunerna (se avsnitt 6.12).

Eftersom tillsynsansvaret för kommunerna utökas, utgör dessa uppgifter nya skyldigheter som har inverkan på den kommunala självstyrelsen. Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör bestämmelser som innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett dem. Tillsynsuppgifterna som nu tillförs kommunerna bedöms fortsatt vara av liten omfattning och kan med fördel genomföras tillsammans med övrig tillsyn av kemikalielagstiftningen (prop. 2013/14:144 s. 86 f.). Då behovet av en lokalt förankrad tillsyn även fortsättningsvis inte bedöms kunna tillgodoses på ett mindre ingripande sätt, anses förslaget utgöra ett proportionellt ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Eftersom det rör sig om en utökad förpliktelse för kommunerna bör bestämmelsen i lagen om sprängämnesprekursorer anpassas till den nya uppgiften.

6.10.2 Tillsynsmyndighet för internetbaserade marknadsplatser

Förslag: Regeringen ska utse behörig myndighet för utövande av tillsyn över internetbaserade marknadsplatser.

Det föreskrivs i artikel 7.3 att en internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för att säkerställa att dess användare känner till sina skyldigheter enligt EU-förordningen när de tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer via marknadsplatsens tjänster. En internetbaserad marknadsplats ska också, enligt artikel 8.5, vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att dess användare uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 8 när de tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner via marknadsplatsens tjänster. Det

framgår vidare av artikel 9.1, 9.2 och 9.4 att internetbaserade marknadsplatser, likt ekonomiska aktörer, bland annat måste ha rutiner för att förhindra, förebygga, upptäcka och rapportera misstänkta transaktioner. Kraven i dessa delar på de internetbaserade marknadsplatserna får dock inte, så som framgår av skälen till EU-förordningen, utgöra en allmän övervakningsskyldighet⁶.

Till skillnad från tillsynen över ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda finns inget som talar för att en lokalt förankrad tillsyn är en nödvändighet när det gäller internetbaserade marknadsplatser (jfr prop. 2013/14:144 s. 86 f.). Dessa marknadsplatser är sällan knutna till en viss geografisk plats på sådant sätt som andra typer av näringsidkare och privatpersoner är. I stället talar starka skäl för att tillsynen blir mer effektiv om en centralt organiserad myndighet får denna uppgift, särskilt i ljuset av att kommissionen har framhållit att tillsynen över just internetbaserade marknadsplatser är ett prioriterat område. Regeringen bör därför i stället utse en behörig myndighet som kan fullgöra denna uppgift. Det kan konstateras att MSB redan i dag har viss tillsynsverksamhet, bland annat över verksamheter som tillverkar och destruerar explosiva varor med stöd av lagen om brandfarliga och explosiva varor.⁷ Det är, av de skäl som anförs ovan, lämpligt att MSB anges som ansvarig myndighet även för denna uppgift.

Kommissionen ska enligt artikel 12 ta fram och uppdatera riktlinjer för såväl hur tillsynen ska utföras som för möjliga åtgärder som bör vidtas av internetbaserade marknadsplatser för att säkerställa att EU-förordningen efterlevs (se avsnitt 6.12). Dessa bör vara vägledande vid tillsynen.

6.10.3 Överklagande av tillsynsmyndigheters beslut

Förslag: Beslut av den tillsynsmyndighet som regeringen utser ska överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Överklagandebestämmelsen ska i övrigt anpassas till att det inte längre är enbart en kommun som är tillsynsmyndighet.

⁶ Enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG.

⁷ Enligt MSB:s årsredovisning 2018 (s. 32) har myndigheten tillsynsuppgiften över drygt 100 civila verksamheter som tillverkar och destruerar explosiva varor. Under 2018 har tillsyn genomförts vid 16 av dessa, vilket är en viss ökning jämfört med tidigare år.

Kommuners tillsyn

En kommuns beslut om föreläggande inom ramen för tillsynen har en sådan karaktär att det fortsatt bör kunna överklagas. I likhet med vad som gäller enligt en stor del av den lagstiftning enligt vilken kommunerna bedriver tillsyn bör beslutet kunna överklagas till länsstyrelsen (prop. 2013/14:144 s. 104). Länsstyrelsens beslut ska fortsatt få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

Att en kommuns beslut om avgifter för tillsyn får överklagas följer av 13 kap. kommunallagen (2017:725). När det gäller kommunernas tillsyn finns det sammantaget inte skäl att ändra den reglering som redan finns i lagen om sprängämnesprekursorer.

Övrig tillsyn

Regeringen ska utse behörig myndighet för utövande av tillsyn över internetbaserade marknadsplatser. Det föreslås att MSB ska utses till en sådan tillsynsmyndighet. Beslut inom ramen för denna tillsyn gentemot de internetbaserade marknadsplatserna har, likt kommunernas beslut, en sådan karaktär att de bör kunna överklagas. Även MSB:s beslut om avgifter för tillsyn bör kunna överklagas (se avsnitt 6.11). Dessa beslut bör dock, till skillnad från kommunernas beslut, inte överklagas till länsstyrelsen. MSB:s beslut avseende tillstånd överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det är därför lämpligt att även tillsynsbesluten överklagas dit. Lagen om sprängämnesprekursorer ska alltså ändras i dessa delar.

6.11 Avgifter för tillstånd och vid tillsyn

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgiftens storlek när det gäller tillsyn.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 6.4.

Artikel 6.4

Enligt artikel 6.4, som motsvarar artikel 7.3 i 2013 års EU-förordning, får den behöriga myndigheten kräva att de som ansöker om tillstånd betalar en ansökningsavgift. Denna får inte överstiga kostnaderna för att behandla ansökan. Som konstaterats i tidigare lagstiftningsarbete bör utgångspunkten vid ställningstagande till hur kostnader som uppkommer vid tillståndsmyndighetens verksamhet ska finansieras, vara att den som orsakar kostnaden också ska betala för den (prop. 2013/14:144 s. 93).

Det finns redan en bestämmelse i lagen om sprängämnesprekursorer som anger att avgift får tas ut för tillståndsprövning samt ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgiftens storlek. Det behövs därför inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser med anledning av artikel 6.4.

Avgift för tillsyn

I avsnitt 6.10.1 föreslås att kommunernas tillsynsansvar ska utökas och omfatta all tillsyn, med undantag för internetbaserade marknadsplatser som MSB föreslås ansvara för.

Utgångspunkten inom detta område bör, liksom vad gäller tillståndsprövning, vara att den som orsakar kostnaden också ska betala för den. När det gäller avgiftskonstruktionen för tillsynsavgifter bör bland annat, vilket framförts i tidigare lagstiftningsärende, beaktas att avgifterna ska motsvaras av en tydlig motprestation från tillsynsorganets sida, stödja syftet med tillsynen och ge incitament till avsedda beteenden hos tillsynsorganet och objektansvariga samt vara enkla, lättbegripliga och förutsägbara för de objektansvariga (prop. 2013/14:144 s. 94). Dessa kriterier bedöms fortsatt kunna uppfyllas i fråga om avgifter för tillsynen. Bestämmelsen i lagen om sprängämnesprekursorer, som anger att avgift får tas ut för tillsynen, bör därför fortsatt gälla. I dag får endast kommuner meddela föreskrifter om avgiftens storlek när det gäller kommuners tillsynsverksamhet. Regeringen och den myndighet som regeringen bestämmer bör därför också ges möjlighet att meddela föreskrifter om avgiftens storlek för tillsynen.

6.12 Kommissionens riktlinjer

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artikel 12.

Artikel 12

Kommissionen ska, enligt artikel 12.1, regelbundet tillhandahålla uppdaterade riktlinjer för att bistå aktörer i den kemiska distributionskedjan och de behöriga myndigheterna samt för att underlätta samarbetet mellan dessa myndigheter och ekonomiska aktörer. Kommissionen ska vid detta arbete samråda med den ständiga kommittén för prekursorer. Riktlinjerna ska bland annat innehålla information om hur tillsynen ska utföras, om möjliga åtgärder som ska vidtas av internetbaserade marknader för att säkerställa att EU-förordningen efterlevs och om hur misstänkta transaktioner kan kännas igen och rapporteras.

Av artikel 12.2 följer att de behöriga myndigheterna ska se till att kommissionens riktlinjer regelbundet sprids på ett sätt som myndigheterna anser vara lämpligt med hänsyn till riktlinjernas mål. Riktlinjerna ska, enligt artikel 12.3, översättas till unionens samtliga officiella språk.

Artikel 12 överensstämmer i viss mån med artikel 9.5 och 9.6 i 2013 års EU-förordning, med den skillnaden att riktlinjerna nu kommer omfatta fler områden och översättas till unionens samtliga officiella språk.

Denna artikel kräver att bestämmelsen om vilka som är behöriga myndigheter att sprida riktlinjerna i förordningen om sprängämnesprekursorer anpassas till den nya EU-förordningen (se avsnitt 6.1). MSB och Polismyndigheten bör dock fortsatt vara ansvariga för spridningen.

6.13 Sanktionsbestämmelser

Artikel 13

Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna fastställa sanktioner för överträdelser av EU-förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 13 motsvarar artikel 11 i 2013 års EU-förordning. I denna del har alltså inga ändringar skett. Artikel 13 får, så som tidigare har gjorts avseende 2013 års EU-förordning, anses innefatta en skyldighet för medlemsstaterna att inte bara fastställa sanktioner vid överträdelser av EU-förordningen utan också av bestämmelser som antagits för EU-förordningens tillämpning, eftersom medlemsstaterna är skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter som följer av fördragen eller unionens rättsakter fullgörs.

I tidigare lagstiftningsarbete har utförliga resonemang förts kring vad som ska anses utgöra en överträdelse och val av sanktionsform (prop. 2013/14:144 s. 95–99). Dessa bedömningar kvarstår i huvudsak. Nedan redogörs sammanfattande för vad som är överträdelser och vilken sanktionsform som har valts.

6.13.1 Förbudet

Förslag: Straffskalan ska vara densamma för uppsåtliga och oakt-samma överträdelser av förbudet att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser kring förbudet i artikel 5.1 EU-förordningen.

Det är förbjudet enligt artikel 5.1 i EU-förordningen att tillhandahålla sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till enskilda liksom för enskilda att införa, inneha eller använda dessa.

Så som redogjorts för i avsnitt 6.4 kommer samtliga ämnen i bilaga I till EU-förordningen, utom väteperoxid, nitrometan, salpetersyra och svavelsyra, att fortsatt omfattas av detta förbud i Sverige. Att bryta mot förbudet innebär en överträdelse av EU-förordningen.

Genom artikel 5.3 i EU-förordningen får medlemsstaterna, som tidigare nämnts, dock bibehålla eller inrätta ett tillståndssystem som medger att vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner undantas från förbudet. Att i Sverige tillhandahålla väteperoxid, nitrometan, salpetersyra och svavelsyra över de koncentrationsgränser som gäller i kolumn 2 i bilaga I till EU-förordningen till någon som har tillstånd är alltså inte en överträdelse av EU-förordningen. Däremot utgör motsvarande hantering av de aktuella ämnena utan att tillstånd har meddelats en sådan överträdelse som medlemsstaterna har att sanktionera enligt artikel 13 (jfr prop. 2013/14:144 s. 96). Detsamma gäller att förvärva, införa, inneha eller använda dessa ämnen utan tillstånd. Det får också anses utgöra en överträdelse.

Av lagen om sprängämnesprekursorer framgår att den som bryter mot förbudet i artikel 4.1 i 2013 års EU-förordning genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner utan att ha tillstånd döms till böter eller fängelse i högst ett år. Detta omfattar alltså även den ovan beskrivna hantering av ämnena utan tillstånd. I den nya EU-förordningen regleras detta förbud i artikel 5.1. För att markera allvaret i överträdelsen bör den fortsatt sanktioneras straffrättsligt i lagen (prop. 2013/14:144 s. 97). Hänvisningen måste dock uppdateras (se avsnitt 6.1). Det bör också fortsatt finnas en möjlighet att utkräva ansvar för grovt brott och för oaktsamhetsbrott. Det finns dock inte skäl att ha en särskild straffskala för brott som begås av oaktsamhet.

Straffansvaret när det gäller den som tillhandahåller väteperoxid, nitrometan, salpetersyra och svavelsyra riktar sig mot den som rent faktiskt tillhandahåller ämnena, till exempel en anställd i en butik.

Även införsel av förbjudna sprängämnesprekursorer eller av tillståndspliktiga sprängämnesprekursorer av en enskild som saknar tillstånd, bör av de skäl som anförts ovan fortsatt sanktioneras straffrättsligt. Straffbestämmelserna i lagen om straff för smuggling är i dessa fall tillämpliga. Särskilda bestämmelser har därmed inte

bedömt nödvändiga att införa i lagen om sprängämnesprekursorer (prop. 2013/14:144 s. 97).

6.13.2 Tillståndsprövningen

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för tillståndsprövningen.

EU-förordningen har i artikel 6.1 överlämnat åt medlemsstaterna att fastställa regler för utfärdande av tillstånd. Sverige har därför, då regleringen även finns i 2013 års EU-förordning, utformat regler för bland annat vilka uppgifter en ansökan om tillstånd ska innehålla. Att lämna oriktiga uppgifter i en ansökan om tillstånd får, utifrån resonemanget ovan om att medlemsstaterna är skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter som följer av bland annat unionens rättsakter fullgörs, också anses som en överträdelse av EU-förordningen. Utifrån ändamålet med artikeln förefaller det dock inte proportionerligt att straffsanktionera en sådan överträdelse. Någon straffsanktion finns inte heller i dag. I stället bör till exempel tillstånd inte ges eller återkallas vid lämnandet av oriktiga uppgifter. Det krävs därför inte några ytterligare kompletterande nationella bestämmelser i denna del.

6.13.3 Informationskravet till distributionskedjan

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser avseende informationskravet till distributionskedjan.

I artikel 7.1 föreskrivs att en ekonomisk aktör, som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner, ska informera den senare om att enskildas förvärv, införsel, innehav och användning av denna sprängämnesprekursor omfattas av restriktioner enligt artikel 5.1 och 5.3. Informationskravet gäller också rapporteringsskyldigheten avseende reglerade sprängämnesprekursorer enligt artikel 9. Det framgår vidare av artikel 7.3 att en internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för

att säkerställa att dess användare känner till sina skyldigheter enligt EU-förordningen när de tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer via marknadsplatsens tjänster.

Uppfyller inte ekonomiska aktörer eller internetbaserade marknadsplatser dessa krav utgör det en överträdelse av EU-förordningen. Utifrån ändamålet med artikeln förefaller det inte proportionerligt att straffsanktionera en sådan överträdelse. I stället bör frågan hanteras inom ramen för tillsynen. Det innebär att en tillsynsmyndighet bör ha möjlighet att meddela den ekonomiska aktören eller den internetbaserade marknadsplatsen ett föreläggande om att vidta rättelse inom viss angiven tid. Föreläggandet ska kunna förenas med vite som kan dömas ut om inte föreläggandet följs (prop. 2013/14:144 s. 98 f.).

6.13.4 Kravet på kontroll vid försäljning till enskilda

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser när det gäller kravet på kontroll vid försäljning till enskilda.

En ekonomisk aktör som tillhandahåller en enskild en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3, ska enligt artikel 8.1 för varje transaktion kontrollera identiteten hos och tillstånd för den enskilda samt på tillståndet ange mängden som den enskilde inköpt av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner. Det är en överträdelse av EU-förordningen om ekonomiska aktörer till exempel inte kräver att tillstånd uppvisas i enlighet med artikel 8.1. En överträdelse av denna artikel bör dock inte föranleda någon särskild sanktion eftersom en ekonomisk aktör straffas om han eller hon tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till personer som inte har rätt att inneha dessa. Däremot ska skyldigheten vara fortsatt föremål för tillsyn (se avsnitt 6.10) och en tillsynsmyndighet har då möjlighet att meddela den ekonomiska aktören ett föreläggande, med eller utan vite, om att vidta rättelse (prop. 2013/14:144 s. 98). Det krävs inte några ytterligare kompletterande bestämmelser i denna del.

6.13.5 Kravet på kontroll vid försäljning till professionella användare och andra ekonomiska aktörer

Förslag: Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte kontrollerar en försäljning till en professionell användare eller en ekonomisk aktör ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser i denna del.

Av artikel 8.2 följer att en ekonomisk aktör, vid tillhandahållandet av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner till en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör, för varje transaktion ska begära viss i EU-förordningen angiven information i syfte att kontrollera att en potentiell kund faktiskt är en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör. I artikel 8.3 utvecklas bland annat hur denna bedömning ska gå till. Det är en överträdelse av EU-förordningen om ekonomiska aktörer inte kontrollerar på föreskrivet sätt. Artikel 8 ger dock möjlighet till undantag om en sådan kontroll redan har ägt rum under den tolv månadersperiod som föregått datumet för transaktionen.

För att understryka vikten av kravet på kontroller av professionella användare och andra ekonomiska aktörer bör en överträdelse i denna del sanktioneras straffrättsligt. Att tillhandahålla sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till någon som inte är en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör motverkar nämligen EU-förordningens syfte att begränsa tillgången till sprängämnesprekursorer och kan föranleda en påtaglig fara eller skada för andra människors liv och hälsa (jfr prop. 2013/14:144 s. 97).

Det bör därmed införas en ny bestämmelse i lagen om sprängämnesprekursorer avseende EU-förordningens krav på kontroller av professionella användare och andra ekonomiska aktörer vid försäljning. Straffskalan ska motsvara vad som gäller för den som inte uppfyller rapporteringsskyldigheten i artikel 9, det vill säga böter eller fängelse i högst sex månader. Det bör även här finnas endast en straffskala, oavsett om gärningen begås uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Det finns inte skäl att föreslå ett grovt brott i denna del.

Straffansvaret bör i detta fall exempelvis rikta sig mot den som genomför transaktionen eller mottar en förfrågan om en sådan, såsom en anställd i en butik som saluför aktuella ämnen (jfr prop. 2013/14:144 s. 99).

Skyldigheterna i artikel 8.2 och 8.3 bör även vara föremål för tillsyn (se avsnitt 6.10). Det krävs inte några ytterligare kompletterande bestämmelser avseende tillsynen.

6.13.6 Kravet på att spara information om försäljningen

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser när det gäller kravet på att spara information om försäljningen.

I syfte att kontrollera överensstämmelse med EU-förordningen samt för att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen, ska ekonomiska aktörer enligt artikel 8.4 spara den information som framkommer vid kontrollerna enligt artiklarna 8.1 och 8.2 i 18 månader från och med den dag då transaktionen ägde rum. Det är även i denna del en överträdelse av EU-förordningen om ekonomiska aktörer inte sparar informationen. En överträdelse av punkten bör dock inte föranleda någon särskild straffrättslig sanktion, däremot ska skyldigheten vara föremål för tillsyn (se avsnitt 6.10). En tillsynsmyndighet har då möjlighet att meddela den ekonomiska aktören ett föreläggande om att vidta rättelse. Föreläggandet bör även få förenas med vite. Det krävs inte några ytterligare kompletterande bestämmelser i denna del.

6.13.7 Kravet på internetbaserade marknadsplatser vid försäljning

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser när det gäller kravet på internetbaserade marknadsplatser vid försäljning.

I artikel 8.5 föreskrivs att internetbaserade marknadsplatser ska vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att dess användare uppfyller

sina skyldigheter enligt denna artikel, när de tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner via marknadsplatsens tjänster. Det är en överträdelse av EU-förordningen om den internetbaserade marknadsplatsen inte vidtar sådana åtgärder som krävs. Utifrån ändamålet med artikeln förefaller det inte proportionerligt att straffsanktionera en sådan överträdelse. Däremot ska skyldigheten vara föremål för tillsyn (se avsnitt 6.10) och en tillsynsmyndighet har då möjlighet att meddela den internetbaserade marknadsplatsen ett föreläggande, med eller utan vite, om att vidta rättelse. Det krävs inte några ytterligare kompletterande bestämmelser i denna del.

6.13.8 Rapporteringsskyldigheten

Förslag: Det straffbara området för överträdelser av rapporteringsskyldigheten i artikel 9 ska utvidgas till att också omfatta internetbaserade marknadsplatser som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte rapporterar misstänkta transaktioner. Det samma ska gälla för professionella användare och enskilda som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte rapporterar betydande försvinnanden och stölder.

Straffskalan ska vara densamma för samtliga överträdelser av rapporteringsskyldigheten.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser i denna del.

I artikel 9.1 föreskrivs att ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska rapportera misstänkta transaktioner. Ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser ska vidare enligt artikel 9.4 rapportera transaktionen eller försöket till transaktion inom 24 timmar från det att de anser att transaktionen är misstänkt. Det följer av artikel 9.5 att ekonomiska aktörer och professionella användare ska rapportera betydande försvinnanden och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer inom 24 timmar från upptäckten. Även enskilda som har förvärvat sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3

ska, enligt artikel 9.6, rapportera betydande försvinnanden och stölder av dessa inom 24 timmar från upptäckten.

Det får anses utgöra en överträdelse av EU-förordningen om rapporteringsskyldigheten i artikel 9 åsidosätts (prop. 2013/14:144 s. 96 f.). För att understryka vikten av kravet på rapportering bör en sådan överträdelse fortsatt sanktioneras straffrättsligt.

Av lagen om sprängämnesprekursorer följer att den som inte rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana eller betydande försvinnanden eller stölder i enlighet med artikel 9.3 eller 9.4 i 2013 års EU-förordning döms till böter eller fängelse i högst sex månader. För den som begår gärningen av grov oaktsamhet bestäms påföljden till böter. Straffansvaret i denna del riktar sig främst mot den som genomför transaktionen eller mottar en förfrågan om en sådan, till exempel en anställd i en butik som saluför aktuella ämnen eller vid en internetbaserad marknadsplats som vidareförmedlar en sådan tjänst (jfr prop. 2013/14:144 s. 99).

Bestämmelsen i lagen om sprängämnesprekursorer riktar sig i dag alltså endast mot ekonomiska aktörer som inte uppfyller rapporteringsskyldigheten. I EU-förordningen omfattar denna skyldighet numera även till viss del internetbaserade marknadsplatser (se dock avsnitt 6.8.1 avseende vissa begränsningar för internetbaserade marknadsplatser) samt i fråga om betydande försvinnanden och stölder ställs sådana krav på professionella användare och enskilda. Det finns därför starka skäl att dessa aktörers åsidosättande ska sanktioneras straffrättsligt på motsvarande sätt, då det också är en överträdelse av EU-förordningens rapporteringsskyldighet. För professionella användare kan straffansvaret rikta sig mot den som är ställföreträdare för en juridisk person och som inte rapporterar en stöld av en reglerad sprängämnesprekursor. Hänvisningen i lagen om sprängämnesprekursorer bör därmed anpassas till den nya EU-förordningens rapporteringsskyldighet (se avsnitt 6.1). Det bör också fortsatt finnas en möjlighet att utkräva ansvar för grov oaktsamhet. Det finns dock inte skäl att ha en särskild straffskala för dessa brott.

6.13.9 Övriga sanktionsbestämmelser

Bedömning: Det behövs inga sanktionsbestämmelser i övrigt.

När det gäller brott av normalgraden bör straffbestämmelserna i lagen om sprängämnesprekursorer fortsatt, av de skäl som anfördes i tidigare lagstiftningsarbete, vara subsidiära i förhållande till brottsbalken, lagen om straff för terroristbrott och lagen om straff för smuggling (prop. 2013/14:144 s. 100 f.).

Sprängämnesprekursorer, och även dess förpackningar, som varit föremål för brott enligt lagen om sprängämnesprekursorer ska också fortsatt kunna förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller utbyte av brott. Även egendom som använts som hjälpmedel vid brott enligt lagen om sprängämnesprekursorer bör förverkas, om det behövs för att förebygga brott enligt lagen eller om det annars finns särskilda skäl. De skäl som anförts i tidigare lagstiftningsärenden avseende förverkande gäller alltså (prop. 2013/14:144 s. 102 f.).

I övrigt behövs inga ytterligare kompletterande bestämmelser i lagen om sprängämnesprekursorer. Det finns inte heller skäl att på ytterligare sätt utvidga det straffbara området.

6.14 Kommissionens och medlemsstaternas möjlighet att ändra bilaga I och II till EU-förordningen

Bedömning: Det behövs inga kompletterande nationella bestämmelser för artiklarna 14–17.

Artikel 14

Om en medlemsstat har rimliga skäl att anta att ett visst ämne som inte förtecknas i bilaga I och II kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen får den, enligt artikel 14, begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av ämnet eller föreskriva att det ska omfattas av rapporteringsskyldigheterna i artikel 9.

En medlemsstat får vidare, om den har rimliga skäl att anta att ett ämne som förtecknas i bilaga I till EU-förordningen kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen i koncentrationer som motsvarar eller understiger det gränsvärde som anges i kolumn 2 eller 3,

ytterligare begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av det ämnet genom att föreskriva ett lägre gränsvärde. Om en medlemsstat har rimliga skäl att fastställa att ett gränsvärde för ett ämne, som förtecknas i bilaga II, ska omfattas av de restriktioner som i övrigt gäller för sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, får den begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av det ämnet genom att föreskriva det gränsvärdet.

En medlemsstat som begränsar eller förbjuder ämnen enligt artikel 14 ska omedelbart underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om detta. Medlemsstaten ska också informera ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser. Kommissionen ska dessutom omedelbart undersöka om den ska utarbeta ändringar av bilaga I eller II enligt artikel 15. Den berörda medlemsstaten ska, när det är lämpligt, ändra eller upphäva sina nationella åtgärder för att beakta sådana ändringar i bilaga I eller II. Kommissionen får, efter samråd med medlemsstaten och när så är lämpligt med tredje parter, besluta att medlemsstaten upphäver eller ändrar åtgärden.

Artikel 14 behöver inte kompletteras på nationell nivå.

Artikel 15

Kommissionen kan enligt artikel 15 anta så kallade delegerade akter i enlighet med artikel 16 om ändring av gränsvärdena i bilaga I och tillägg av ämnen till bilaga II till EU-förordningen under vissa i artikeln angivna förutsättningar. En delegerad akt innebär att rådet och Europaparlamentet har lämnat över till kommissionen att besluta om kompletterande regler eller mindre väsentliga ändringar i delar av en EU-rättsakt.

Kommissionen ska, som ett led i förberedelserna av de delegerade akterna, samråda med berörda parter, särskilt inom den kemiska industrin och detaljhandeln. Varje delegerad akt ska grundas på en analys som visar att ändringen sannolikt inte kommer leda till oproportionella bördor för ekonomiska aktörer och konsumenter, med hänsyn till de eftersträvade målen.

Artikel 15 kräver inte någon kompletterande nationell lagstiftning.

Artikel 16

Kommissionen ges i artikel 16 befogenhet att enligt artikel 15 anta delegerade akter för en period av fem år från och med 31 juli 2019 (det vill säga förordningens ikraftträdande). Delegeringen ska, genom tyst medgivande, förlängas med en period om fem år om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av femårsperioden. Europaparlamentet och rådet får när som helst återkalla kommissionens befogenhet att anta delegerade akter.

Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna. En delegerad akt ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den inom en period om två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet eller rådet, eller om dessa före utgången av perioden har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända.

Artikel 16 kräver inte någon kompletterande nationell lagstiftning.

Artikel 17

Kommissionen har, enligt det så kallade skyndsamma förfarandet i artikel 17, möjlighet att anta delegerade akter som ska träda i kraft utan dröjsmål. Akten ska då tillämpas så länge varken Europaparlamentet eller rådet gör en invändning mot den. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.

Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 16. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten omedelbart efter delgivning.

Artikel 17 behöver inte kompletteras på nationell nivå.

6.15 Rapportering, övervakning, utvärdering och ikraftträdande

Förslag: Den myndighet som regeringen bestämmer ska återrapportera till kommissionen enligt artiklarna 19–21 samt hjälpa till med denna uppgift.

Bedömning: Det behövs inga ytterligare kompletterande nationella bestämmelser för artiklarna 19–23.

Artikel 19

Medlemsstaterna ska senast den 2 februari 2022 (det vill säga ett år efter den dag då förordningen börjar tillämpas fullt ut) och därefter årligen rapportera till kommissionen bland annat om antalet rapporterade misstänkta transaktioner, tillståndsansökningar som inkommit och tillstånd som utfärdats. Dessutom ska information lämnas om antalet genomförda medvetandehöjande åtgärder samt vilken tillsyn som genomförts. I rapporteringen ska medlemsstaterna skilja mellan rapporter, åtgärder och tillsyn som hänför sig till verksamheter offline respektive online.

Artikel 19, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser annat än av verkställande karaktär. Regeringen bör ges rätt att bestämma vilken myndighet som ska rapportera till kommissionen. Det är sammantaget lämpligt att MSB ansvarar för denna uppgift. Myndigheten har redan i dag viss rapporteringsskyldighet till kommissionen, avseende bland annat transport av farligt gods (se 14 § förordningen [2016:311] om transport av farligt gods). Berörda myndigheter, såsom Polismyndigheten, och kommuner ska dock ge MSB den information som behövs för att fullgöra uppgiften. Vid inhämtande av uppgifter från kommuner ska vad som anges i förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner särskilt beaktas.

Artikel 20

Senast den 1 augusti 2020 (det vill säga ett år efter ikraftträdandet) ska kommissionen enligt artikel 20 upprätta ett detaljerat program för övervakning av resultaten och effekterna av EU-förordningen. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som behövs för övervakningen.

Artikel 20, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser annat än av verkställande karaktär. Regeringen bör även i denna del ges rätt att bestämma vilken myndighet som bör förse kommissionen med de uppgifter som behövs för övervakningen. Det är lämpligt att MSB ansvarar för denna uppgift. Berörda myndigheter och kommuner måste dock lämna relevant information till MSB.

Artikel 21

Enligt artikel 21 ska kommissionen senast den 2 februari 2026 (det vill säga fem år efter att EU-förordningen tillämpas fullt ut) genomföra en utvärdering av EU-förordningen och lägga fram en rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport.

Artikel 21, som i viss mån stämmer överens med artikel 18 i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser annat än av verkställande karaktär. Regeringen bör ges rätt att bestämma vilken myndighet som ska förse kommissionen med de uppgifter som behövs för utvärderingen. Det är lämpligt att MSB ansvarar också för denna uppgift, med hjälp från berörda myndigheter och kommuner.

Artiklarna 22 och 23

Av artikel 22 följer att 2013 års EU-förordning ska upphävas med verkan från och med den 1 februari 2021.

Det framgår vidare av artikel 23 när EU-förordningen träder i kraft och när den ska gälla fullt ut, nämligen den 31 juli 2019 respektive den 1 februari 2021. Utan hinder av detta ska tillstånd som har

utfärdats i vederbörlig ordning i enlighet med 2013 års EU-förordning förbli giltiga, antingen till och med den dag som ursprungligen angetts i tillståndet eller fram till den 2 februari 2022 (det vill säga ett år efter det att EU-förordningen ska gälla fullt ut), beroende på vilket som inträffar först.

I artikel 23 finns även bland annat övergångsbestämmelser för medlemsstater som har ett registreringsystem enligt 2013 års EU-förordning.

Artiklarna 22 och 23, som saknar motsvarighet i 2013 års EU-förordning, kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser.

6.16 Ämnena i bilaga I och II samt ändring av Reach-förordningen

Bedömning: Det behövs inga kompletterande nationella bestämmelser för bilaga I och II till EU-förordningen samt för artikel 18.

Bilaga I och II

Bilagornas innehåll redogörs för ingående i avsnitt 5. Sammanfattningsvis innehåller de två bilagorna de reglerade sprängämnesprekursorerna. De ämnen som anges i bilaga I är dessutom sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Bilaga I och II i sig behöver inte några ytterligare kompletterande bestämmelser på nationell nivå.

Artikel 18

Ammoniumnitrat ingår numera i bilaga I till EU-förordningen (se avsnitt 5.1). Denna ändring medför att i bilaga XVII till Reach-förordning ska, avseende post 58 (Ammoniumnitrat), punkterna 2 och 3 i kolumn 2 utgå. Artikel 18 behöver inte kompletteras på nationell nivå.

7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

7.1 Ikraftträdande

Förslag: De föreslagna författningsändringarna ska träda i kraft den 1 februari 2021.

Den nya EU-förordningen trädde i kraft den 31 juli 2019 och ska tillämpas av medlemsstaterna från och med den 1 februari 2021.

De föreslagna författningsändringarna, som avser att komplettera EU-förordningens bestämmelser, bör träda i kraft samtidigt som EU-förordningen ska tillämpas fullt ut, det vill säga från och med den 1 februari 2021.

7.2 Övergångsbestämmelser

Bedömning: Det finns inget behov av kompletterande nationella övergångsbestämmelser.

I artikel 23 finns övergångsbestämmelser avseende tillstånd som meddelats med stöd av 2013 års EU-förordning (se avsnitt 6.15). Det finns inte behov av några andra nationella övergångsbestämmelser.

8 Konsekvenser av förslagen

8.1 Konsekvenser för myndigheter och kommuner

Bedömning: EU-förordningen och de nya kompletterande svenska bestämmelser om sprängämnesprekursorer som föreslås i denna promemoria medför en utökad reglering.

MSB, Polismyndigheten, domstolarna, Tullverket, länsstyrelserna, landstingen och regionerna samt kommunerna föreslås få, i olika mån, utökade uppgifter med anledning av EU-förordningen och ändringarna i lagen respektive förordningen om sprängämnesprekursorer.

MSB och Polismyndigheten kommer att få ökade kostnader. MSB har dock möjlighet att ta ut ansöknings- och tillsynsavgift. Även kommunerna har möjlighet att ta ut tillsynsavgifter.

Kostnadsökningarna för MSB och för Polismyndigheten bedöms, likt för domstolarna, länsstyrelserna och Tullverket, rymmas inom befintliga anslag.

EU-förordningen och de nya kompletterande svenska bestämmelser om sprängämnesprekursorer som föreslås i denna promemoria medför ökad reglering både inom EU och i Sverige.

I promemorian föreslås att befintligt tillståndssystem ska vara kvar och i viss mån utökas. MSB ska fortsatt ha huvudansvaret för tillståndsprövningen medan Polismyndigheten ska bistå MSB med bedömning av de som söker tillstånd.

De fyra ämnen som numera föreslås omfattas av tillståndsplikt enligt EU-förordningen är väteperoxid, nitrometan, salpetersyra och svavelsyra. Att svavelsyra har tillkommit kan föranleda ett ökat antal tillståndsansökningar. Även de nya gränsvärdena som återges i bilaga I till EU-förordningen och den ändrade definitionen av enskild som innebär att fler kommer omfattas av ett tillståndskrav kan leda till

ett ökat antal tillståndsansökningar. I de fall då det är lämpligt kan dock tillståndsmyndigheten enligt EU-förordningen fortsatt ge tillstånd för upp till tre år vilket, om det tillämpas, bidrar till att det årliga antalet tillståndsansökningar blir färre (prop. 2013/14:144 s. 113).

Regelverket i 2013 års EU-förordning har redan medfört att bland annat enskilda och ekonomiska aktörer i relativt stor utsträckning har övergått till andra produkter och tekniker. Denna utveckling bör fortsätta även med den nya EU-förordningen. Om MSB:s kostnader för tillståndsgivning kommer att öka i någon större utsträckning kan inte med säkerhet sägas, då detta är helt beroende av hur marknaden och enskilda svarar på den mer restriktiva regleringen. I sammanhanget är det också viktigt att beakta att MSB får fortsatt möjlighet att ta ut en ansökningsavgift (se avsnitt 6.11).

MSB får även nya uppgifter i form av ett tillsynsansvar. Myndigheten kommer dock också att kunna ta ut en avgift för tillsynen (se avsnitt 6.11). MSB får ytterligare tillkommande uppgifter genom att myndigheten ska ansvara för medvetandehöjande åtgärder, erfarenhetsutbyten och för återrapportering till kommissionen. Myndigheten har dock redan i dag liknande uppgifter.

Sammantaget kommer de nya uppgifterna att innebära tillkommande kostnader för MSB. I den utsträckning kostnaderna inte kan täckas av avgifter för tillstånd och tillsyn bedöms de dock rymmas inom ramen för det befintliga anslaget.

De tillkommande kostnader som uppstår vid Polismyndigheten när myndigheten hjälper MSB i större utsträckning vid tillståndsansökningar och som nationell kontaktpunkt är, på motsvarande sätt som för MSB, beroende av bland annat antalet ansökningar och rapporter som kommer in. Även dessa tillkommande kostnader bedöms dock kunna rymmas inom befintliga anslag (jfr prop. 2013/14:144 s. 113).

För domstolarna innebär förslagen endast i begränsad utsträckning utökade arbetsuppgifter. Bedömningen är, likt i tidigare lagstiftningsarbete, att antalet mål kommer att vara relativt få och att kostnaderna bör kunna rymmas inom ramen för Sveriges Domstolars befintliga resurser (prop. 2013/14:144 s. 113).

När det gäller de utökade uppgifterna för länsstyrelserna bedöms dessa fortsatt ha en mycket liten omfattning och bör därför kunna täckas av befintligt anslag (prop. 2013/14:144 s. 113).

För Tullverket, där en viss uppgift nu försvinner och en allmän skyldighet om utbildning tillkommer, bedöms den utökade regleringen i EU-förordningen inte medföra annat än marginella kostnadskonsekvenser som bör täckas av befintligt anslag. Detsamma gäller för landstingen och regionerna som nu också får en allmän skyldighet om utbildning av personal.

De tillsynsuppgifter som tillförs kommunerna med anledning av EU-förordningen har inverkan på den kommunala självstyrelsen. Tillsynsuppgifterna bedöms dock fortsatt ha liten omfattning och kan exempelvis genomföras tillsammans med övrig tillsyn av kemikalielagstiftningen (prop. 2013/14:144 s. 114). Därmed bedöms förslaget innebära ett proportionerligt ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Kommunerna har dessutom fortsatt möjlighet att ta ut avgift för sin tillsyn.

8.2 Konsekvenser för enskilda och företag

Bedömning: Konsekvenserna av förbudet för enskilda att förvärva, införa, inneha och använda ammoniumnitrat, natriumklorat, natriumperklorat, kaliumklorat och kaliumperklorat över angivna gränsvärden i kolumn 2 i bilaga I till EU-förordningen bedöms vara små, då ett förbud redan finns i dag. Den tillkommande tillståndsplikten för svavelsyra medför att enskilda som bland annat vill använda dessa ämnen måste söka tillstånd för detta. En avgift för ansökan kommer dessutom att tas ut. Konsekvenserna av denna förändring bedöms också vara små.

En försäljningsminskning kan komma att uppstå hos de ekonomiska aktörer, det vill säga företag, som tillhandahåller produkter innehållande ovanstående ämnen. För de allra flesta kommer denna minskning att vara marginell.

EU-förordningen och de kompletterande svenska bestämmelserna medför ytterligare skyldigheter för företagen, vilket kan komma att innebära en viss administration och därmed ökade kostnader.

Genom EU-förordningen och de nya kompletterande svenska bestämmelser som föreslås i denna promemoria begränsas enskildas tillgång till sprängämnesprekursorer ytterligare då dels begreppet

enskilda har utvidgats till att även omfatta juridiska personer som inte är professionella användare, dels fler ämnen bedöms som sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Grundtanken är att ämnen som är upptagna i bilaga I till EU-förordningen är förbjudna, i koncentrationer över de som anges i kolumn 2. Detsamma gäller enligt 2013 års EU-förordning, låt vara att gränsvärdena i kolumn 2 i viss mån har justerats. Medlemsstaterna får dock bibehålla ett tillståndssystem som medger att vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner undantas från förbudet. I denna promemoria föreslås att undantag fortsatt ska göras för väteperoxid, nitrometan och salpetersyra samt att undantag framöver även ska göras för svavelsyra. Detta innebär att möjligheten till att göra undantag enligt EU-förordningen nyttjas fullt ut.

Eftersom tillståndskrav har gällt för väteperoxid, nitrometan och salpetersyra sedan år 2014, bedöms de mer restriktiva gränsvärdena ha relativt begränsade konsekvenser för enskilda. Denna bedömning gäller även om den krets som utgör enskilda nu utökas. Nitrometan kommer dessutom inte ha ett övre gränsvärde för beviljande av tillstånd. För enskilda som vill fortsätta att använda svavelsyra kommer det att krävas att de söker tillstånd. Detta kommer att vara förenat med en avgift. Svavelsyra återfinns i dag dock endast i ett mindre antal konsumenttillgängliga produkter (se avsnitt 5.1). Användningen av svavelsyra begränsas dessutom redan av annan nationell lagstiftning.

Regleringen innebär alltså att det för enskilda blir helt förbjudet att förvärva, införa, inneha och använda ammoniumnitrat, natriumklorat, natriumperklorat, kaliumklorat och kaliumperklorat över gränsvärdena i kolumn 2 i bilaga I. Flertalet av de förbjudna ämnena har dock redan varit förbjudna i flera år i Sverige, och även om kretsen enskilda utökas till att omfatta företagare i viss mån, kommer ett förbud endast påverka enskilda i mindre mån. Användningen av dessa ämnen begränsas dessutom redan av annan nationell lagstiftning.

För de företag som tillhandahåller produkter som innehåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner finns en risk att försäljningen minskar något ytterligare. EU-förordningen innebär dessutom fortsatta skyldigheter för företag att rapportera misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer. Dessa krav utökas i viss mån nu

till att omfatta fler företag, såsom internetbaserade marknadsplatser samt professionella användare och enskilda. Kraven på att föra information vidare i distributionskedjan samt att kontrollera försäljningen även till professionella användare och ekonomiska aktörer kommer också leda till visst merarbete för främst företagen, särskilt då information om transaktionerna ska sparas i 18 månader.

Tillsyn kommer dessutom att bedrivas när det gäller flertalet av de skyldigheter som företagen och enskilda får med anledning av EU-förordningen. Den tillsynsavgift som kommer att tas ut av tillsynsmyndigheten bedöms dock bli liten i förhållande till de avgifter som redan i dag tas ut för tillsyn enligt kemikalielagstiftningen (prop. 2013/14:144 s. 115).

8.3 Miljökonsekvenser

Bedömning: Förslagen bedöms inte ge någon avsevärd negativ påverkan på miljön.

I tidigare lagstiftningsarbetet bedömdes att begränsningen av väteperoxid kunde få miljökonsekvenser eftersom regleringen kunde medföra att enskilda, i stället för att ansöka om tillstånd för väteperoxid, övergick till att rengöra pooler med klorbaserade produkter. Bedömningen var dock att den ökade användningen av klor som eventuellt uppstod till följd av detta inte skulle ge någon avsevärd påverkan på miljön (prop. 2013/14:144 s. 115). Bedömningen i denna del är fortfarande densamma.

9 Författningskommentar

9.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

3 § Lagen är tillämplig endast *på* följande varor:

1. krigsmateriel som avses i lagen (1992:1300) om krigsmateriel, och produkter som avses i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd,

2. narkotika som avses i narkotikastrafflagen (1968:64),

3. vapen och ammunition som avses i vapenlagen (1996:67),

4. injektionssprutor och kanyler,

5. dopningsmedel som avses i lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel,

6. springstiletter, springknivar, knogjärn, kaststjärnor, riv- eller nithandskar, batonger, karatepinnar, blydagggar, spikklubbor och liknande,

7. kulturföremål som avses i 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950),

8. hundar och katter för annat ändamål än handel,

9. spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker, teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat enligt alkohollagen (2010:1622), samt tobaksvaror och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare vid kontroll av åldersgränsen i 13 § tobakslagen (1993:581) och 19 § lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare,

10. nötkreatur, svin, får, getter, fjäderfän, fisk och reptiler,

11. andra djur än sådana som anges ovan och produkter av djur, om det finns särskild anledning att misstänka att smittsam sjukdom förekommer, att djuret eller djurprodukten på annat sätt utgör en allvarlig hälsorisk för människor eller djur, att medföljande doku-

ment är ofullständiga eller felaktiga, att erforderliga dokument saknas eller att de villkor som i övrigt gäller för införseln inte är uppfyllda,

12. barnpornografi enligt lagen (1998:1443) om förbud mot införsel och utförsel av barnpornografi,

13. varor som avses i lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,

14. varor som ska beskattas enligt lagen (2014:1470) om beskattning av viss privatinförsel av cigaretter,

15. sprängämnesprekursorer enligt artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer) och 3 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,

16. explosiva varor som avses i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Paragrafen anger vilka varor som lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen är tillämplig på. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Punkt 15 ändras enbart på sådant sätt att hänvisningen till artikel 4.1 i 2013 års EU-förordning anpassas till den nya EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. En statisk hänvisningsteknik har valts.

Språket moderniseras i den inledande meningen.

Övriga punkter är oförändrade.

9.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

1 § *I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, i den ursprungliga lydelsen (EU:s förordning om sprängämnesprekursorer).*

Paragrafen beskriver lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Paragrafen ändras genom att hänvisningen till 2013 års EU-förordning anpassas till den nya EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. Språket moderniseras också. En statisk hänvisningsteknik har valts.

2 § Med ämne, blandning, tillhandahållande, införsel, användning, misstänkt transaktion, enskild, *professionell användare*, ekonomisk aktör, *internetbaserad marknadsplats*, sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner och *reglerad sprängämnesprekursor* avses i denna lag detsamma som i artikel 3 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

Paragrafen klargör att de begrepp som används i lagen har samma betydelse som i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

Paragrafen ändras på sådant sätt att begreppen professionell användare, internetbaserad marknadsplats och reglerad sprängämnesprekursor har tillkommit i uppräknningen då de numera definieras i artikel 3 i EU-förordningen.

Med professionell användare avses såväl fysiska som juridiska personer samt offentliga organ eller grupper av sådana personer eller organ som har ett påvisbart behov av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner för syften som är knutna till deras näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke, inklusive jordbruksverksamhet, som bedrivs på heltid eller deltid och inte nödvändigtvis är kopplad till storleken på den landareal som verksamheten bedrivs på.

En internetbaserad marknadsplats tillhandahåller en mellanhandstjänst som gör det möjligt att utföra transaktioner avseende reglerade sprängämnesprekursorer för ekonomiska aktörer å ena sidan och enskilda, professionella användare och andra ekonomiska aktörer å andra sidan. Det kan ske genom online-försäljning eller tjänsteavtal, antingen på den internetbaserade marknadsplatsens webbplats eller på en ekonomisk aktörs webbplats som utnyttjar datatjänster som tillhandahålls av den internetbaserade marknadsplatsen.

En reglerad sprängämnesprekursor är ett ämne som förtecknas i bilaga I eller II, inklusive en blandning eller ett annat ämne i vilket

ett ämne som förtecknas i dessa bilagor förekommer. Homogena blandningar med mer än fem beståndsdelar i vilka koncentrationen av varje ämne som förtecknas i bilaga I eller II understiger en viktprocent undantas från definitionen av en reglerad sprängämnesprekursor.

Vissa begrepp i artikel 3 i EU-förordningen har dessutom fått en ny innebörd. Det gäller främst enskilda, som tidigare benämndes enskilda personer. Begreppet enskild definieras som en fysisk eller juridisk person som agerar i syften som inte är knutna till hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke.

Dessutom ändras ordningen på begreppen samt hänvisningen till 2013 års EU-förordning för att anpassa paragrafen till regleringen i den nya EU-förordningen.

3 § Trots förbudet i artikel 5.1 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* får enskilda ges tillstånd att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan, *svavelsyra* och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen, över de koncentrationsgränser som anges i *kolumn 2 och upp till de övre gränsvärden för beviljande av tillstånd som anges i kolumn 3 i tabellen i bilaga I till EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*.

Paragrafen reglerar möjligheten för enskilda att beviljas tillstånd för att förvärva, införa, inneha och använda väteperoxid, nitrometan, svavelsyra och salpetersyra, och blandningar som innehåller dessa ämnen. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.4.1.

Paragrafen ändras på sådant sätt att hänvisningen till 2013 års EU-förordning ersätts av en hänvisning till artikel 5.1 i den nya EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. Artikel 5.1 i EU-förordningen innehåller ett förbud att tillhandahålla enskilda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner samt ett förbud för enskilda att införa, inneha eller använda dessa. I artikel 5.3 i EU-förordningen anges dock att en medlemsstat får bibehålla eller inrätta ett tillståndssystem som medger att vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner undantas från förbudet. Genom ändringen av paragrafen utökas det nuvarande tillståndssystem för enskilda till att även avse svavelsyra.

Paragrafen ändras också genom att den anpassas till den förändrade utformningen av bilaga I till EU-förordningen när det gäller

koncentrationsgränser och att det införs övre gränsvärden för beviljande av tillstånd.

6 § En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 5–9 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* följs inom kommunen, *i de delar tillsynen avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda.*

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 7.3, 8.5, 9.1, 9.2 och 9.4 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer följs, i de delar som dessa bestämmelser avser internetbaserade marknadsplatser.

Paragrafen reglerar vilka som ansvarar för tillsyn i enlighet med bestämmelsen i artikel 11 i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.10.1 och 6.10.2.

I *första stycket* utökas och förtydligas kommuners tillsynsansvar. Ansvaret avser tillsyn över att bestämmelserna i artiklarna 5–9 i EU-förordningen följs inom en kommun. Dessa artiklar reglerar förbudet och tillståndssystemet (artikel 5), tillståndsprövningen (artikel 6), informationen till distributionskedjan (artikel 7), kontrollen vid försäljningen (artikel 8) och rapporteringen av misstänkta transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder (artikel 9). I stycket förtydligas också att kommunens tillsynsansvar avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda. Hänvisningen till 2013 års EU-förordning ändras också.

I ett nytt *andra stycke* regleras tillsynen av internetbaserade marknadsplatserns skyldigheter enligt artiklarna 7.3, 8.5, 9.1, 9.2 och 9.4 i EU-förordningen. De internetbaserade marknadsplatserna ska, enligt artikel 7.3, vidta åtgärder för att säkerställa att dess användare känner till sina skyldigheter enligt EU-förordningen när de tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer via marknadsplatsernas tjänster. De ska också, enligt artikel 8.5, vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att dess användare uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 8 när de tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner via marknadsplatsens tjänster. Av artikel 9.1, 9.2 och 9.4 framgår vidare att internetbaserade marknadsplatser bland annat måste ha rutiner för att förebygga, förhindra och upptäcka samt för att rapportera misstänkta transaktioner och bety-

dande försvinnande och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer. I stycket upplyses om att den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva denna tillsyn.

8 § En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* ska följas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en tillsynsmyndighets möjlighet att meddela förelägganden och att sådana får förenas med vite. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Paragrafen ändras enbart genom att hänvisningen i *första stycket* till 2013 års EU-förordning anpassas till den nya EU-förordningen.

Andra stycket är oförändrat.

Begära ut information

9 § *Den myndighet som regeringen bestämmer och en kommun har rätt att begära ut information enligt artikel 8.4 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.*

Paragrafen, som är ny, upplyser om att regeringen får bestämma vilken myndighet som kan begära ut information enligt artikel 8.4 i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.3.

I syfte att kontrollera överensstämmelse med EU-förordningen samt för att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen, ska ekonomiska aktörer enligt artikel 8.4 spara den information som anges i artikel 8.1 och 8.2 i 18 månader från och med den dag då transaktionen ägde rum. Under den perioden ska informationen ställas till förfogande för tillsyn på begäran av de nationella tillsynsmyndigheterna eller brottsbekämpande myndigheter. Det upplyses i bestämmelsen att den myndighet som regeringen bestämmer samt även en kommun ska ha möjlighet att begära ut den sparade informationen.

10 § *Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.*

Paragrafen upplyser om att den myndighet som regeringen bestämmer ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9.3 i EU-förordningen. Överväganden finns i avsnitt 6.1.

Paragrafen ändras endast genom att hänvisningen till 2013 års EU-förordning anpassas till den nya EU-förordningen.

Medvetandehöjande åtgärder och erfarenhetsutbyte

10 a § Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara ansvarig för medvetandehöjande åtgärder enligt artikel 10.2 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara ansvarig för erfarenhetsutbytet mellan berörda parter enligt artikel 10.3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Paragrafen, som är ny, upplyser om att den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för medvetandehöjande åtgärder enligt artikel 10.2 och för erfarenhetsutbyte mellan berörda parter enligt artikel 10.3 i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 10.2 i EU-förordningen åtminstone en gång om året organisera medvetandehöjande åtgärder som är anpassade till särdragen hos varje sektor där reglerade sprängämnesprekursorer används. Den myndighet som regeringen bestämmer ska enligt *första stycket* ansvara för dessa åtgärder.

Det framgår vidare av artikel 10.3 i EU-förordningen att medlemsstaterna ska anordna regelbundna erfarenhetsutbyten för att underlätta samarbete och säkerställa att alla berörda parter genomför EU-förordningen på ett ändamålsenligt sätt. Erfarenhetsutbytena ska enligt artikel 10.3 i EU-förordningen genomföras mellan brottsbekämpande myndigheter, nationella tillsynsmyndigheter, ekonomiska aktörer, internetbaserade marknadsplatser och företrädare för de sektorer där reglerade sprängämnesprekursorer används. I *andra stycket* anges att den myndighet som regeringen utser ska ansvara för detta erfarenhetsutbyte.

Rapporteringskyldighet

10 b § Den myndighet som regeringen bestämmer ska lämna de uppgifter till Europeiska kommissionen som krävs enligt artiklarna 19–21 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Paragrafen, som är ny, upplyser om att den myndighet som regeringen bestämmer ska rapportera de uppgifter till Europeiska kommissionen som krävs enligt artiklarna 19–21 i EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 19 i EU-förordningen senast den 2 februari 2022 (det vill säga ett år efter den dag då EU-förordningen börjar tillämpas fullt ut) och därefter årligen rapportera till kommissionen bland annat om antalet rapporterade misstänkta transaktioner, tillståndsansökningar som inkommit och tillstånd som utfärdats. Senast den 1 augusti 2020 (det vill säga ett år efter ikraftträdandet) ska kommissionen enligt artikel 20 i EU-förordningen upprätta ett detaljerat program för övervakning av resultaten och effekterna av EU-förordningen. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som behövs för övervakningen. Kommissionen ska vidare senast den 1 februari 2026 (det vill säga fem år efter att EU-förordningen tillämpas fullt ut), enligt artikel 21 i EU-förordningen, genomföra en utvärdering av EU-förordningen och då lägga fram en rapport. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport. Den myndighet som regeringen utser enligt bestämmelsen ska ansvara för denna rapporteringsskyldighet till kommissionen.

12 § Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* bryter mot förbudet i artikel 5.1 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer* genom att tillhandahålla, förvärva, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, utan att tillstånd enligt 3 § denna lag meddelats, *ska dömas* till böter eller fängelse i högst ett år.

Om ett brott enligt första stycket är att anse som grovt är straffet fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett särskilt stor mängd, annars varit av särskilt farlig art eller inneburit en betydande risk för att sprängämnesprekursorerna hade kunnat komma till brottslig användning.

Paragrafen reglerar dels brott mot förbudet i artikel 5.1 i EU-förordningen, dels brott mot tillståndsplikten i 3 § denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.13.1.

Första stycket ändras dels genom att hänvisningen till 2013 års EU-förordning anpassas till den nya EU-förordningen, dels genom att den särskilda straffskalan för oaktsamhetsbrott sammanförs med den för uppsåtligt brott. Språket moderniseras också.

Andra stycket är oförändrat.

13 § *Till böter eller fängelse i högst sex månader ska den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte*

1. kontrollerar en försäljning i enlighet med artikel 8.2 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer till en professionell användare eller en ekonomisk aktör,

2. rapporterar misstänkta transaktioner eller försök till sådana i enlighet med artikel 9.1 eller 9.4 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer, eller

3. rapporterar betydande försvinnanden eller stölder av en reglerad sprängämnesprekursor i enlighet med artikel 9.5 eller av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med 9.6 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Paragrafen innehåller straffbestämmelser för den som inte kontrollerar en försäljning i enlighet med artikel 8.2 i EU-förordningen till en professionell användare eller en ekonomisk aktör samt för den som låter bli att rapportera misstänka transaktioner samt betydande försvinnanden och stölder till den nationella kontaktpunkten enligt artikel 9 i EU-förordningen, med en ny gemensam straffskala. Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.13.5 och 6.13.8.

Till böter eller fängelse i högst sex månader ska den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte iakttar det som framgår av punkt 1–3 i paragrafen.

I *punkt 1*, som är ny, straffsanktioneras den som inte kontrollerar en försäljning i enlighet med artikel 8.2 i EU-förordningen.

Artikel 8.2 i EU-förordningen föreskriver att i syfte att kontrollera att en potentiell kund är en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör, ska en ekonomisk aktör som tillhandahåller en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner för varje transaktion begära viss i EU-förordningen angiven information. Det utgör en överträdelse av EU-förordningen om ekonomiska aktörer

inte kontrollerar dessa kunder på föreskrivet sätt. Straffansvaret riktar sig mot den som exempelvis genomför transaktionen eller mottar en förfrågan om en sådan, såsom en anställd i en butik som saluför aktuella ämnen (jfr prop. 2013/14:144 s. 99).

I artikel 9.1 i EU-förordningen föreskrivs att i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser rapportera misstänkta transaktioner. Ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser ska, enligt artikel 9.4 i EU-förordningen, rapportera transaktionen eller försöket till transaktion inom 24 timmar från det att de anser att transaktionen är misstänkt. Det följer vidare av artikel 9.5 i EU-förordningen att ekonomiska aktörer och professionella användare, inom 24 timmar från upptäckten, ska rapportera betydande försvinnanden och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer. Även enskilda som har förvärvat sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3 ska, enligt artikel 9.6 i EU-förordningen, inom 24 timmar från upptäckten rapportera betydande försvinnanden och stölder av dessa ämnen. Det utgör en överträdelse av EU-förordningen om rapporteringsskyldigheten i artikel 9 åsidosätts (jfr prop. 2013/14:144 s. 96 f.).

I *punkt 2* straffsanktioneras kravet på rapporteringsskyldighet när det gäller misstänkta transaktioner eller försök till sådana. Kravet omfattar både ekonomiska aktörer och till viss del internetbaserade marknadsplatser, i linje med hur artikel 9 i EU-förordningen numera är utformad. För en internetbaserad marknadsplats aktualiseras straffansvar endast om marknadsplatsen inte har inrättat lämpliga, rimliga och proportionella förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner (se avsnitt 6.8.1). Kraven på internetbaserade marknadsplatser får inte innebära en allmän övervakningsskyldighet. Straffansvaret i denna del riktar sig främst mot den som genomför transaktionen eller mottar en förfrågan om en sådan, till exempel en anställd i en butik som saluför aktuella ämnen eller vid en internetbaserad marknadsplats som vidareförmedlar en sådan tjänst (jfr prop. 2013/14:144 s. 99). Dessutom ändras i punkten hänvisningen till 2013 års EU-förordning.

I *punkt 3*, som är ny, straffsanktioneras kravet på rapporteringsskyldighet när det gäller betydande försvinnanden och stölder. För ekonomiska aktörer och professionella användare omfattar kravet

reglerade sprängämnesprekursorer i enlighet med artikel 9.5 i EU-förordningen, medan enskilda enligt artikel 9.6 behöver rapportera för sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. För professionella användare kan straffansvaret i denna del rikta sig mot den som är ställföreträdare för en juridisk person och som inte rapporterar en stöld av en reglerad sprängämnesprekursor.

17 § Tillståndsmyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

En kommuns beslut inom ramen för dess tillsyn enligt denna lag får överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Övriga tillsynsbeslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen reglerar möjligheten att överklaga ett beslut av en tillståndsmyndighet eller tillsynsmyndighet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.3.

I *andra stycket* förtydligas att överklagandebestämmelsen avser kommunernas tillsynsbeslut.

Regeringen ska enligt denna lag utse en behörig myndighet för utövande av tillsyn över de internetbaserade marknadsplatserna. I ett nytt *tredje stycke* anges att ett beslut som den tillsynsmyndigheten fattar inom ramen för dess tillsyn får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det innebär att även ett beslut om avgift för tillsynen får överklagas.

Övriga stycken är oförändrade.

19 § Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om

1. erkännande av tillstånd som meddelats av de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater enligt artikel 6.7 i *EU:s förordning om sprängämnesprekursorer*,

2. tillsyn, och

3. avgiftens storlek för tillstånd och tillsyn enligt denna lag.

En kommun får meddela föreskrifter om *tillsyn* enligt denna lag och om *avgiftens storlek* när det gäller *dess tillsynsverksamhet*.

Paragrafen innehåller normgivningsbemyndiganden till regeringen, den myndighet som regeringen bestämmer eller till kommunerna. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

Paragrafen ändras så att den endast innehåller nödvändiga normgivningsbemyndiganden som avser regeringen, förvaltningsmyndighet eller en kommun.

Första stycket är i huvudsak oförändrat, med tillägget att även den tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsynsavgiftens storlek. Kommuners bemyndiganden återfinns numera i andra stycket.

Andra stycket innehåller alla normgivningsbemyndiganden som avser kommuner. En kommun får meddela föreskrifter om tillsyn och avgiftens storlek när det gäller den egna tillsynsverksamheten.

Språket moderniseras också.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1148

av den 20 juni 2019

om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013*(Text av betydelse för EES)*

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 ⁽³⁾ fastställs harmoniserade regler för tillhandahållande, införsel, innehav och användning av ämnen och blandningar som kan missbrukas för olaglig tillverkning av sprängämnen, i syfte att begränsa allmänhetens tillgång till dessa ämnen och blandningar och säkerställa lämplig rapportering av misstänkta transaktioner i hela distributionskedjan.
- (2) Förordning (EU) nr 98/2013 har visserligen bidragit till att minska det hot som sprängämnesprekursorer utgör i unionen, men det är ändå nödvändigt att stärka kontrollsystemet för prekursorer som kan användas för tillverkning av hemmagjorda sprängämnen. Med tanke på det antal ändringar som krävs är det för tydlighetens skull lämpligt att ersätta förordning (EU) nr 98/2013.
- (3) Genom förordning (EU) nr 98/2013 begränsades enskildas tillgång till och användning av sprängämnesprekursorer. Trots denna restriktion kunde medlemsstaterna ändå besluta att bevilja enskilda tillgång till dessa ämnen genom ett tillstånds- och registreringssystem. Restriktionerna och kontrollerna av sprängämnesprekursorer har därför skiljt sig åt mellan de olika medlemsstaterna, vilket har kunnat ge upphov till handelshinder inom unionen och därigenom

⁽¹⁾ EUT C 367, 10.10.2018, s. 35.⁽²⁾ Europaparlamentets ständpunkt av den 16 april 2019 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 juni 2019.⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer (EUT L 39, 9.2.2013, s. 1).

hämna den inre marknadens funktion. De befintliga restriktionerna och kontrollerna har dessutom inte säkerställt tillräckliga nivåer av allmän säkerhet eftersom de inte i tillräcklig mån har förhindrat att brottslingar förvärvar sprängämnesprekursorer. Det hot som hemmagjord sprängämnen utgör är fortfarande stort och fortsätter att öka.

- (4) Systemet för att förebygga olaglig tillverkning av sprängämnen bör därför ytterligare stärkas och harmoniseras med tanke på det ökande hotet mot den allmänna säkerheten till följd av terrorism och annan grov brottslighet. Detta förebyggande och denna harmonisering bör också säkerställa den fria rörligheten för sprängämnesprekursorer på den inre marknaden och främja konkurrensen mellan ekonomiska aktörer och uppmuntra till innovation, till exempel genom att underlätta utvecklingen av säkrare kemikalier som ersätter sprängämnesprekursorer.
- (5) Kriterierna för att fastställa vilka åtgärder som bör tillämpas på vilka sprängämnesprekursorer inbegriper den hotnivå som gäller för den berörda sprängämnesprekursor, handelsvolymen för den berörda sprängämnesprekursor och möjligheten att fastställa en koncentrationsnivå under vilken sprängämnesprekursorer fortfarande skulle kunna användas för de legitima ändamål för vilka den tillhandahållits på marknaden men med betydligt mindre sannolikhet kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen.
- (6) Enskilda bör inte tillåtas att förvärva, införa, inneha eller använda vissa sprängämnesprekursorer i koncentrationer som överstiger vissa gränsvärden uttryckta i viktprocent. Enskilda bör emellertid tillåtas att förvärva, införa, inneha eller använda vissa sprängämnesprekursorer i koncentrationer som överstiger dessa gränsvärden för legitima ändamål, om de har tillstånd att göra detta. Om sökanden är en juridisk person bör den behöriga myndigheten i medlemsstaten beakta den juridiska personens bakgrund samt bakgrunden hos alla personer som agerar antingen enskilt eller som en del av ett organ inom den juridiska personen och har en ledande ställning inom den juridiska personen grundad på behörighet att företräda den juridiska personen, att fatta beslut på den juridiska personens vägnar eller att utöva kontroll inom den juridiska personen.
- (7) För vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i koncentrationer som överstiger de gränsvärden som anges i denna förordning finns ingen legitim användning för enskilda. Därför bör man upphöra att bevilja tillstånd för kaliumklorat, kaliumperklorat, natriumklorat och natriumperklorat. Tillstånd bör endast få beviljas för ett begränsat antal sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner och för vilka det finns legitim användning för enskilda. Sådana tillstånd bör begränsas till koncentrationer som inte överstiger det övre gränsvärde som föreskrivs i denna förordning. Över det övre gränsvärdet väger risken för olaglig tillverkning av sprängämnen tyngre än enskildas försumbara legitima användning av dessa sprängämnesprekursorer, eftersom samma effekt kan uppnås med alternativ eller lägre koncentrationer av dessa prekursorer. I denna förordning bör också de omständigheter som de behöriga myndigheterna minst bör ta hänsyn till när de överväger att utfärda ett tillstånd fastställas. Tillsammans med den mall för tillstånd som återges i bilaga III bör detta underlätta erkännandet av tillstånd som utfärdats av andra medlemsstater.
- (8) Det ömsesidiga erkännandet av tillstånd som utfärdats av andra medlemsstater bör kunna ske bilateralt eller multilateralt i syfte att uppnå den inre marknadens mål.
- (9) För att tillämpa de restriktioner och kontroller som föreskrivs i denna förordning bör de ekonomiska aktörer som säljer till professionella användare eller enskilda med tillstånd kunna förlita sig på information som gjorts tillgänglig i tidigare led i distributionskedjan. Alla ekonomiska aktörer i distributionskedjan bör därför informera de reglerade sprängämnesprekursorernas mottagare om att enskildas tillhandahållande, införsel, innehav och användning av dessa sprängämnesprekursorer omfattas av denna förordning, till exempel genom att förse den med en lämplig etikett på förpackningen, genom att kontrollera att den är försedd med en lämplig etikett på förpackningen eller genom att ta med den informationen i det säkerhetsdatablad som sammanställts i enlighet med bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006⁽⁴⁾.
- (10) Skillnaden mellan en ekonomisk aktör och en professionell användare är att den ekonomiska aktören tillhandahåller en annan person en sprängämnesprekursor, medan en professionell användare förvärvar eller inför en sådan sprängämnesprekursor endast för eget bruk. Ekonomiska aktörer som säljer till professionella användare, andra ekonomiska aktörer eller enskilda med tillstånd bör säkerställa att deras personal som deltar i försäljningen av

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

sprängämnesprekursorer känner till vilka av de produkter som de tillhandahåller innehåller sprängämnesprekursorer, till exempel genom att inkludera information i produktens streckkod att produkten innehåller en sprängämnesprekursor.

- (11) Skillnaden mellan professionella användare, vilka det bör vara möjligt att tillhandahålla sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, och enskilda, vilka det inte bör vara möjligt att tillhandahålla sådana, beror på om personen avser att använda den relevanta sprängämnesprekursorerna i syften som är knutna till hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke, inklusive skogsbruk, trädgårdsnäring och jordbruksverksamhet, som bedrivs på heltid eller deltid och inte nödvändigtvis är kopplad till storleken på den landareal varpå verksamheten bedrivs. Ekonomiska aktörer bör därför inte tillhandahålla en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner vare sig till en fysisk eller juridisk person som är yrkesverksam inom ett område där denna sprängämnesprekursor inte tenderar att användas för professionella ändamål, eller till en fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt verksamhet som inte är knuten till något professionellt ändamål.
- (12) Ekonomiska operatörers personal som deltar i tillhandahållandet av sprängämnesprekursorer bör omfattas av samma bestämmelser i denna förordning som enskilda omfattas av när de använder sprängämnesprekursorerna för personliga ändamål.
- (13) Ekonomiska aktörer bör spara transaktionsuppgifter för att på ett väsentligt sätt hjälpa myndigheterna att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra grova brott som begås med hemmagjorda sprängladdningar och att kontrollera överensstämmelse med denna förordning. Identifiering av alla aktörer i distributionskedjan och kunder krävs för detta ändamål oavsett om de är enskilda, professionella användare eller ekonomiska aktörer. Eftersom det kan vara så att olaglig tillverkning och användning av hemmagjorda sprängämnen äger rum först avsevärd tid efter försäljningen av sprängämnesprekursorerna, bör transaktionsuppgifterna sparas så länge som det är nödvändigt, proportionerligt och lämpligt för att underlätta utredningarna, med beaktande av genomsnittliga tillsynsperioder.
- (14) Denna förordning bör även tillämpas på ekonomiska operatörer som är verksamma online, däribland på internetbaserade marknadsplatser. Ekonomiska aktörer som är verksamma online bör därför också utbilda sin personal och även inrätta lämpliga förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner. Därtill bör de endast tillhandahålla sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till enskilda i medlemsstater som har eller inrättar ett tillståndssystem i enlighet med denna förordning och endast efter att ha kontrollerat att den enskilda i fråga har ett gällande tillstånd. Efter att ha kontrollerat den potentiella kundens identitet, till exempel genom de mekanismer som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁽⁷⁾, bör den ekonomiska aktören kontrollera att ett tillstånd har utfärdats för den avsedda transaktionen, till exempel genom en fysisk kontroll av tillståndet vid tidpunkten för leveransen av sprängämnesprekursorerna eller, med den potentiella kundens samtycke, genom att kontakta den behöriga myndigheten i de medlemsstater som har utfärdat tillståndet. Ekonomiska aktörer med verksamhet online bör också, liksom de som verkar offline, begära att professionella användare uppges slutanvändningen.
- (15) Internetbaserade marknadsplatser fungerar endast som mellanhänder mellan ekonomiska aktörer, å ena sidan, och enskilda, professionella användare eller andra ekonomiska operatörer, å andra sidan. Därför bör inte internetbaserade marknadsplatser omfattas av definitionen av ekonomisk aktör och de bör inte vara skyldiga att informera sin personal som deltar i försäljningen av sprängämnesprekursorer om deras skyldigheter enligt denna förordning eller att kontrollera den potentiella kundens identitet och, i tillämpliga fall, tillstånd eller att begära annan information av den potentiella kunden. Med tanke på den centrala roll som internetbaserade marknadsplatser spelar i transaktioner online, även vid försäljning av reglerade sprängämnesprekursorer, bör de likväl på ett tydligt och effektivt sätt informera användare som avser att tillhandahålla reglerade sprängämnesprekursorer genom deras tjänster om skyldigheterna enligt denna förordning. Dessutom bör internetbaserade marknadsplatser vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att deras användare uppfyller sina kontrollskyldigheter, till exempel genom att erbjuda verktyg för att underlätta kontroll av tillstånd. Med tanke på att internetbaserade marknadsplatser blir allt viktigare för alla sorters tillhandahållande och med tanke på denna anskaffningskanals betydelse, också för terroriständamål, bör internetbaserade marknadsplatser underkastas samma detektions- och rapporteringsskyldigheter som ekonomiska aktörer, medan förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner bör anpassas på lämpligt sätt till den särskilda internetmiljön.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

- (16) Internetbaserade marknadsplatsers skyldigheter i enlighet med denna förordning bör inte innebära en allmän övervakningskyldighet. Denna förordning bör fastställa särskilda detektions- och rapporteringskyldigheter för internetbaserade marknadsplatser vad gäller misstänkta transaktioner som sker på deras webbplats eller med hjälp av deras datatjänster. Internetbaserade marknadsplatser bör inte hållas ansvariga på grundval av denna förordning för transaktioner som inte har upptäckts trots att den internetbaserade marknadsplatsen har inrättat lämpliga, rimliga och proportionella förfaranden för att upptäcka sådana misstänkta transaktioner.
- (17) Enligt denna förordning måste ekonomiska aktörer rapportera misstänkta transaktioner oavsett om den potentiella kunden är en enskild, en professionell användare eller en ekonomisk aktör. Skyldigheterna avseende reglerade sprängämnesprekursorer, inklusive skyldigheten att rapportera misstänkta transaktioner, bör gälla alla ämnen som förtecknas i bilagorna I och II, oavsett koncentration. Produkter som endast innehåller sprängämnesprekursorer i en sådan liten utsträckning och i så sammansatta blandningar att det är tekniskt sett extremt svårt att extrahera sprängämnesprekursorer bör inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
- (18) För att förbättra tillämpningen av denna förordning bör både ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter tillhandahålla lämplig utbildning om skyldigheterna enligt denna förordning. Medlemsstaterna bör ha tillsynsmyndigheter och anordna regelbundna medvetandehöjande åtgärder som är anpassade efter särdragen i varje enskild sektor samt upprätthålla en fortlöpande dialog med ekonomiska aktörer på alla nivåer i distributionskedjan, däribland ekonomiska aktörer med verksamhet online.
- (19) Valet av ämnen som brottslingar använder för olaglig tillverkning av sprängämnen kan förändras snabbt. Det bör därför vara möjligt att låta ytterligare ämnen omfattas av den rapporteringskyldighet som föreskrivs i denna förordning, vid behov med kort varsel. I syfte att ta hänsyn till eventuell utveckling i fråga om missbruk av ämnen som sprängämnesprekursorer bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen vad gäller att ändra denna förordning genom ändring av de gränsvärden över vilka vissa ämnen som omfattas av restriktioner enligt denna förordning inte får tillhandahållas enskilda och att förteckna ytterligare ämnen avseende vilka misstänkta transaktioner ska rapporteras. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁽⁶⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (20) I syfte att reglera ämnen som inte redan förtecknas i bilaga I eller II, men avseende vilka en medlemsstat finner rimliga skäl att anta att de kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen, bör en skydds klausul om ett adekvat unionsförfarande införas. Med hänsyn till de specifika risker som ska behandlas i denna förordning är det dessutom lämpligt att tillåta att medlemsstaterna under vissa omständigheter antar skyddsåtgärder, även avseende ämnen som redan omfattas av åtgärder enligt denna förordning. Medlemsstaterna bör dessutom få bibehålla de nationella åtgärder som de redan har informerat eller underrättat kommissionen om i enlighet med artikel 13 i förordning (EU) nr 98/2013.
- (21) Regelverket skulle förenklas om relevanta säkerhetsrestriktioner om tillhandahållande av ammoniumnitrat i förordning (EG) nr 1907/2006 införlivades i denna förordning. Därför bör bilaga XVII till förordning (EG) nr 1907/2006 ändras i enlighet med detta.

(6) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (22) Denna förordning kräver att personuppgifter behandlas och även lämnas ut till tredje part i fall av misstänkta transaktioner. Sådan behandling och sådant utlämnande medför ett intrång i den grundläggande rätten till privatliv och skydd av personuppgifter. Det bör följaktligen säkerställas att den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter för personer vilkas personuppgifter behandlas vid tillämpningen av denna förordning tryggas på vederbörligt sätt. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽⁷⁾ reglerar den behandling av personuppgifter som utförs inom ramen för denna förordning. Därför bör den behandling av personuppgifter som förekommer i samband med beviljande av tillstånd och rapportering av misstänkta transaktioner ske i enlighet med förordning (EU) 2016/679, inklusive de allmänna dataskyddsprinciperna om laglighet, korrekthet och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, korrekthet, lagringsminimering, integritet och konfidentialitet samt kravet på att visa vederbörlig respekt för de registrerades rättigheter.
- (23) Kommissionen bör utföra en utvärdering av denna förordning på grundval av de fem kriterierna effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, enhetlighet och mervärde för EU. Denna utvärdering bör ligga till grund för konsekvensbedömningar av eventuella ytterligare åtgärder. Information bör samlas in regelbundet i syfte att utvärdera denna förordning.
- (24) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att begränsa enskildas tillgång till sprängämnesprekursorer, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av begränsningens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (25) Förordning (EU) nr 98/2013 bör upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

I denna förordning fastställs harmoniserade regler för tillhandahållande, införsel, innehav och användning av ämnen eller blandningar som kan missbrukas för olaglig tillverkning av sprängämnen, i syfte att begränsa enskildas tillgång till dessa ämnen och blandningar och säkerställa lämplig rapportering av misstänkta transaktioner i hela distributionskedjan.

Denna förordning påverkar inte tillämpningen av andra, strängare bestämmelser i unionsrätten som avser de ämnen som förtecknas i bilagorna I och II.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på de ämnen som förtecknas i bilagorna I och II och på blandningar och ämnen som innehåller dessa ämnen.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på
 - a) varor enligt definitionen i artikel 3.3 i förordning (EG) nr 1907/2006,
 - b) pyrotekniska artiklar enligt definitionen i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/29/EU ⁽⁸⁾,

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/29/EU av den 12 juni 2013 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av pyrotekniska artiklar (EUT L 178, 28.6.2013, s. 27).

- c) pyrotekniska artiklar som i enlighet med nationell rätt är avsedda för icke-kommersiell användning av försvarsmakten, de brottsbekämpande myndigheterna eller räddningstjänsten,
- d) pyroteknisk utrustning som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU ⁽⁹⁾,
- e) pyrotekniska artiklar avsedda för användning inom flyg- och rymdindustrin,
- f) tändhattar avsedda för leksaker,
- g) läkemedel som i legitimt syfte genom förskrivning tillhandahållits en enskild i enlighet med tillämplig nationell rätt.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning avses med

1. ämne: ett ämne i den mening som avses i artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,
2. blandning: en blandning i den mening som avses i artikel 3.2 i förordning (EG) nr 1907/2006,
3. vara: en vara i den mening som avses i artikel 3.3 i förordning (EG) nr 1907/2006,
4. tillhandahållande: göra tillgängligt antingen mot betalning eller kostnadsfritt,
5. införsel: handlingen att föra in ett ämne till en medlemsstats territorium, oavsett dess destination inom unionen, antingen från en annan medlemsstat eller från ett tredjeland, inom ramen för alla slags tullförfaranden enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 ⁽¹⁰⁾, inklusive transitering.
6. användning: en användning i den mening som avses i artikel 3.24 i förordning (EG) nr 1907/2006,
7. misstänkt transaktion: en transaktion beträffande en reglerad sprängämnesprekursor där det finns rimliga skäl att misstänka, efter det att alla relevanta faktorer har beaktats, att avsikten är att använda det berörda ämnet eller den berörda blandningen för olaglig tillverkning av sprängämnen,
8. enskild: en fysisk eller juridisk person som agerar i syften som inte är knutna till dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke,

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 146).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

9. professionell användare: en fysisk eller juridisk person eller offentligt organ eller grupp av sådana personer eller organ som har ett påvisbart behov av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner för syften som är knutna till dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke, inklusive jordbruksverksamhet, som bedrivs på heltid eller deltid och inte nödvändigtvis är kopplad till storleken på den landareal varpå verksamheten bedrivs, under förutsättning att dessa syften inte inbegriper att tillhandahålla en annan person denna sprängämnesprekursor,
10. ekonomisk aktör: en fysisk eller juridisk person eller offentligt organ eller grupp av sådana personer eller organ som tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer på marknaden, antingen offline eller online, inklusive på internet-baserade marknadsplatser,
11. internetbaserad marknadsplats: tillhandahållare av en mellanhandstjänst som gör det möjligt för ekonomiska aktörer, å ena sidan, och enskilda, professionella användare eller andra ekonomiska aktörer, å andra sidan, att utföra transaktioner avseende reglerade sprängämnesprekursorer genom onlineförsäljning eller tjänsteavtal, antingen på den internetbaserade marknadsplatsens webbplats eller på en ekonomisk aktörs webbplats som utnyttjar datatjänster som tillhandahålls av den internetbaserade marknadsplatsen,
12. sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner: ett ämne som förtecknas i bilaga I, i koncentrationer som överstiger det gränsvärde som anges för ämnet i kolumn 2 i tabellen i bilaga I, inklusive en blandning eller annat ämne i vilken eller vilket ett ämne som förtecknas i den bilagan förekommer i koncentrationer som överstiger angivna gränsvärden,
13. reglerad sprängämnesprekursor: ett ämne som förtecknas i bilaga I eller II, inklusive en blandning eller ett annat ämne i vilken eller vilket ett ämne som förtecknas i dessa bilagor förekommer, med undantag för homogena blandningar med mer än fem beståndsdelar i vilka koncentrationen av varje ämne som förtecknas i bilaga I eller II understiger 1 viktprocent,
14. jordbruksverksamhet: produktion, uppfödning eller odling av jordbruksprodukter inbegripet skörd, mjölkning, djur-uppfödning och djurhållning för animalieproduktion, eller verksamhet för att hålla jordbruksarealen i enlighet med god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden såsom fastställs i artikel 94 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 ⁽¹⁾.

Artikel 4

Fri rörlighet

Medlemsstaterna får inte av skäl som rör förhindrande av olaglig tillverkning av sprängämnen förbjuda, begränsa eller hindra tillhandahållande av reglerade sprängämnesprekursorer såvida detta inte föreskrivs i denna förordning eller i andra unionsrättsakter.

Artikel 5

Tillhandahållande, införsel, innehav och användning

1. Sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner får inte tillhandahållas eller införas, innehas eller användas av enskilda.
2. Restriktionen enligt punkt 1 gäller även blandningar som innehåller klorater eller perklorater som förtecknas i bilaga I, om den totala koncentrationen av dessa ämnen i blandningen överstiger gränsvärdet för något av ämnena i kolumn 2 i tabellen i bilaga I.
3. En medlemsstat får bibehålla eller inrätta ett tillståndssystem som medger att vissa sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i koncentrationer som inte överstiger de övre gränsvärden som anges för ämnet i kolumn 3 i tabellen i bilaga I tillhandahålls eller införs, innehas eller används av enskilda.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549).

Inom ramen för ett sådant tillståndssystem ska en enskild erhålla och på begäran uppvisa ett tillstånd för att förvärva, införa, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner. Tillståndet ska i enlighet med artikel 6 utfärdas av en behörig myndighet i den medlemsstat där denna sprängämnesprekursorer omfattas av restriktioner är avsedd att förvärfvas, införas, innehas eller användas.

4. Medlemsstaterna ska utan dröjsmål till kommissionen anmäla alla åtgärder som de vidtar i syfte att genomföra det tillståndssystem som föreskrivs i punkt 3. I anmälan ska medlemsstaten ange de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner för vilka medlemsstaten föreskriver ett tillståndssystem i enlighet med punkt 3.

5. Kommissionen ska offentliggöra en förteckning över de åtgärder som anmälts av medlemsstaterna i enlighet med punkt 4.

Artikel 6

Tillstånd

1. Varje medlemsstat som utfärdar tillstånd till enskilda som har ett legitimt intresse av att förvärva, införa, inneha eller använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner ska fastställa regler för utfärdande av tillstånd i enlighet med artikel 5.3. När den behöriga myndigheten i medlemsstaten överväger om den ska utfärda tillstånd ska den ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, särskilt till

a) om det finns ett påvisbart behov av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner och om den avsedda användningen är legitim,

b) om det finns lägre koncentrationer av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner eller av ett alternativt ämne med en liknande effekt,

c) den sökandes bakgrund, inklusive information om tidigare fällande domar mot den sökande någonstans inom unionen,

d) de föreslagna lagringsarrangemangen, för att säkerställa att sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner lagras säkert.

2. Den behöriga myndigheten ska vägra att utfärda tillstånd om den har rimliga skäl att ifrågasätta att den avsedda användningen är legitim eller att den enskildas avsikter med användningen av den sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner är legitima.

3. Den behöriga myndigheten får besluta att begränsa tillståndets giltighet, genom att tillåta att det får användas en gång eller flera gånger. Tillståndets giltighetsperiod får inte överskrida tre år. Den behöriga myndigheten får lägga tillståndsinnehavaren att, fram till den tidpunkt då tillståndet upphör att gälla, visa att villkoren för utfärdandet av tillståndet fortfarande är uppfyllda. Tillståndet ska ange de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner för vilka det utfärdats.

4. Den behöriga myndigheten får kräva att de som ansöker om tillstånd betalar en ansökningsavgift. En sådan avgift får inte överstiga kostnaderna för att behandla ansökan.

5. Den behöriga myndigheten får tillfälligt dra in eller återkalla tillståndet om den har rimliga skäl att anta att villkoren för utfärdandet av tillståndet inte längre är uppfyllda. Den behöriga myndigheten ska utan dröjsmål informera tillståndsinnehavaren om att deras tillstånd tillfälligt dragits in eller återkallats, om inte detta äventyrar pågående utredningar.

6. Överklaganden av beslut som fattats av den behöriga myndigheten och tvister som gäller uppfyllandet av tillståndsvillkoren ska behandlas av ett lämpligt organ som är ansvarigt för sådana överklaganden och tvister enligt nationell rätt.

7. En medlemsstat får erkänna tillstånd som utfärdats av andra medlemsstater enligt denna förordning.
8. Medlemsstaterna får använda den mall för tillstånd som återges i bilaga III.
9. Den behöriga myndigheten ska erhålla information om tidigare fällande domar mot sökanden i andra medlemsstater, såsom avses i punkt 1 c i denna artikel, via det system som inrättats genom rådets rambeslut 2009/315/RIF⁽¹²⁾. De centralmyndigheter som avses i artikel 3 i det rambeslutet ska inom 10 arbetsdagar från den dag då begäran togs emot besvara begäran om sådan information.

Artikel 7

Information till distributionskedjan

1. En ekonomisk aktör som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner ska informera den senare om att enskildas förvärv, införsel, innehav och användning av denna sprängämnesprekursor omfattas av restriktioner enligt artikel 5.1 och 5.3.

En ekonomisk aktör som tillhandahåller en annan ekonomisk aktör en reglerad sprängämnesprekursor ska informera den senare om att enskildas förvärv, införsel, innehav och användning av denna reglerade sprängämnesprekursor omfattas av en rapporteringsskyldighet i enlighet med artikel 9.

2. En ekonomisk aktör som tillhandahåller en professionell användare eller en enskild reglerade sprängämnesprekursorer ska säkerställa och kunna visa de nationella tillsynsmyndigheter som avses i artikel 11 att dess personal som är involverad i försäljningen av reglerade sprängämnesprekursorer är

a) medveten om vilka av de produkter som den tillhandahåller som innehåller reglerade sprängämnesprekursorer,

b) informerad om skyldigheterna enligt artiklarna 5–9.

3. En internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för att säkerställa att dess användare känner till sina skyldigheter enligt denna förordning när de tillhandahåller reglerade sprängämnesprekursorer via marknadsplatsens tjänster.

Artikel 8

Kontroll vid försäljning

1. En ekonomisk aktör som tillhandahåller en enskild en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3 ska för varje transaktion kontrollera identiteten hos och tillståndet för den enskilda i enlighet med det tillståndssystem som fastställts av den medlemsstat där den sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner tillhandahålls samt på tillståndet ange mängden som inköpts av den sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner.

2. I syfte att kontrollera att en potentiell kund är en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör ska den ekonomiska aktör som tillhandahåller en professionell användare eller en annan ekonomisk aktör en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner för varje transaktion begära följande information, om inte sådan kontroll av den potentiella kunden redan har ägt rum under den tolv månadersperiod som föregår datumet för transaktionen och transaktionen inte väsentligt skiljer sig från tidigare transaktioner:

a) Identitetsbevis för den person som är behörig att företräda den potentiella kunden.

b) Den potentiella kundens näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke samt dennes företagsnamn, adress, registreringsnummer för mervärdesskatt eller, i förekommande fall, annat relevant registreringsnummer för företaget.

⁽¹²⁾ Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

- c) Den potentiella kundens avsedda användning av de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner.

Medlemsstaterna får använda den mall för den kundförsäkringen som återges i bilaga IV.

3. I syfte att kontrollera den avsedda användningen av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner ska den ekonomiska aktören bedöma om den avsedda användningen är förenlig med den potentiella kundens näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke. Den ekonomiska aktören får vägra transaktionen om den har rimliga skäl att ifrågasätta att den avsedda användningen är legitim eller att den enskildas avsikter med användningen av den sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner är legitima. Den ekonomiska aktören ska rapportera sådana transaktioner eller försök till transaktioner i enlighet med artikel 9.

4. I syfte att kontrollera överensstämmelse med denna förordning och att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska ekonomiska aktörer spara den information som avses i punkterna 1 och 2 i 18 månader från och med den dag då transaktionen ägde rum. Under den perioden ska informationen ställas till förfogande för tillsyn på begäran av de nationella tillsynsmyndigheterna eller brottsbekämpande myndigheter.

5. En internetbaserad marknadsplats ska vidta åtgärder för att hjälpa till att säkerställa att dess användare uppfyller sina skyldigheter enligt denna artikel när de tillhandahåller sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner via marknadsplatsens tjänster.

Artikel 9

Rapportering av misstänkta transaktioner, försvinnanden och stölder

1. I syfte att förebygga, förhindra och upptäcka olaglig tillverkning av sprängämnen ska ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser rapportera misstänkta transaktioner. Ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser ska rapportera sådana misstänkta transaktioner efter att ha beaktat alla omständigheter och i synnerhet om den potentiella kunden agerar på ett eller flera av följande sätt:

- a) Uttrycker sig vagt om den reglerade sprängämnesprekursorers avsedda användning.
- b) Inte verkar känna till den reglerade sprängämnesprekursorers avsedda användning eller inte kan förklara den på ett trovärdigt sätt.
- c) Avser att köpa reglerade sprängämnesprekursorer i mängder, kombinationer eller koncentrationer som är ovanliga för legitim användning.
- d) Är ovillig att visa upp handling som styrker identitet, bostadsort eller, i tillämpliga fall, status som professionell användare eller ekonomisk aktör.
- e) Insisterar på att använda ovanliga betalningsmetoder, såsom stora belopp i kontanter.

2. Ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser ska ha inrättat lämpliga, rimliga och proportionella förfaranden för att upptäcka misstänkta transaktioner, vilka är särskilt anpassade för den miljö i vilken den reglerade sprängämnesprekursorerna tillhandahålls.

3. Varje medlemsstat ska inrätta en eller flera nationella kontaktpunkter med tydligt angivna telefonnummer och e-postadress, webbformulär eller annat effektivt verktyg för rapportering av misstänkta transaktioner och betydande försvinnanden och stölder. De nationella kontaktpunkterna ska vara tillgängliga dygnet runt alla dagar i veckan.

4. Ekonomiska aktörer och internetbaserade marknadsplatser får vägra att genomföra den misstänkta transaktionen. De ska rapportera den misstänkta transaktionen eller försöket till transaktion inom 24 timmar från det att de anser att transaktionen är misstänkt. När de rapporterar sådana transaktioner ska de meddela kundens identitet, om det är möjligt, samt alla uppgifter som har fått dem att betrakta transaktionen som misstänkt, till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där den misstänkta transaktionen genomfördes eller försöket skedde.

5. Ekonomiska aktörer och professionella användare ska inom 24 timmar från upptäckten rapportera betydande försvinnanden och stölder av reglerade sprängämnesprekursorer till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där försvinnandet eller stölden ägde rum. När de avgör om försvinnandet eller stölden är betydande ska de beakta huruvida mängden är ovanlig mot bakgrund av alla omständigheter i fallet.

6. Enskilda som har förvärvat sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner i enlighet med artikel 5.3 ska inom 24 timmar från upptäckten rapportera betydande försvinnanden och stölder av sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner till den nationella kontaktpunkten i den medlemsstat där försvinnandet eller stölden ägde rum.

Artikel 10

Utbildning och ökad medvetenhet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa tillräckliga resurser för och tillhandahållande av utbildning för brottsbekämpande myndigheter, förstainsatsaktörer och tullmyndigheter så att de kan känna igen reglerade sprängämnesprekursorer i sin tjänsteutövning och reagera snabbt och korrekt på misstänkt verksamhet. Medlemsstaterna får begära ytterligare specifik utbildning från Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 ⁽¹⁾.

2. Medlemsstaterna ska minst en gång om året organisera medvetandehöjande åtgärder som är anpassade till särdragen hos varje enskild sektor där reglerade sprängämnesprekursorer används.

3. För att underlätta samarbetet och säkerställa att alla berörda parter genomför denna förordning på ett ändamålsenligt sätt ska medlemsstaterna anordna regelbundna utbyten mellan brottsbekämpande myndigheter, nationella tillsynsmyndigheter, ekonomiska aktörer, internetbaserade marknadsplatser och företrädare för de sektorer där reglerade sprängämnesprekursorer används. Ekonomiska aktörer ska ha ansvaret för att informera den egna personalen om hur sprängämnesprekursorer ska tillhandahållas enligt denna förordning och för att öka personalens medvetenhet om detta.

Artikel 11

Nationella tillsynsmyndigheter

1. Varje medlemsstat ska säkerställa att behöriga myndigheter har utsetts för tillsyn och kontroller (nedan kallade *nationella tillsynsmyndigheter*) av huruvida artiklarna 5–9 tillämpas korrekt.

2. Varje medlemsstat ska säkerställa att de nationella tillsynsmyndigheterna har de resurser och utredningsbefogenheter som krävs för att säkerställa en korrekt förvaltning av deras uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 12

Riktlinjer

1. Kommissionen ska tillhandahålla regelbundet uppdaterade riktlinjer för att bistå aktörer i den kemiska distributionskedjan och de behöriga myndigheterna och för att underlätta samarbetet mellan behöriga myndigheter och ekonomiska aktörer. Kommissionen ska samråda med den ständiga kommittén för sprängämnesprekursorer om alla utkast till riktlinjer och uppdateringar av dem. Riktlinjerna ska särskilt innehålla följande:

- a) Information om hur tillsyn ska utföras.
- b) Information om hur de restriktioner och kontroller som föreskrivs i denna förordning ska tillämpas på reglerade sprängämnesprekursorer som enskilda eller professionella användare har beställt på distans.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 av den 25 november 2015 om Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2005/681/RI (EUT L 319, 4.12.2015, s. 1).

- c) Information om möjliga åtgärder som ska vidtas av internetbaserade marknadsplatser för att säkerställa att denna förordning efterlevs.
 - d) Information om hur relevant information ska utbytas mellan de behöriga myndigheterna och de nationella kontaktpunkterna och mellan medlemsstaterna.
 - e) Information om hur misstänkta transaktioner kan kännas igen och ska rapporteras.
 - f) Information om förvaringsarrangemang som säkerställer att en reglerad sprängämnesprekursor lagras säkert.
 - g) Annan information som kan anses vara till nytta.
2. De behöriga myndigheterna ska se till att de riktlinjer som anges i punkt 1 regelbundet sprids på ett sätt som de behöriga myndigheterna anser vara lämpligt med hänsyn till riktlinjernas mål.
3. Kommissionen ska säkerställa att de riktlinjer som avses i punkt 1 är tillgängliga på unionens samtliga officiella språk.

Artikel 13

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 14

Skyddsklausul

1. Om en medlemsstat har rimliga skäl att anta att ett visst ämne som inte förtecknas i bilaga I eller II kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen får den begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av det ämnet eller av blandningar eller ämnen som innehåller det, eller föreskriva att ämnet ska omfattas av rapporteringskyldigheter i enlighet med artikel 9.
2. Om en medlemsstat har rimliga skäl att anta att ett visst ämne som förtecknas i bilaga I kan användas för olaglig tillverkning av sprängämnen i koncentrationer som motsvarar eller understiger det gränsvärde som anges i kolumn 2 eller 3 i tabellen i bilaga I får den ytterligare begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av det ämnet genom att föreskriva ett lägre gränsvärde.
3. Om en medlemsstat har rimliga skäl att fastställa ett gränsvärde över vilket ett ämne som förtecknas i bilaga II ska omfattas av de restriktioner som i övrigt gäller för sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, får den begränsa eller förbjuda tillhandahållande, införsel, innehav och användning av det ämnet genom att föreskriva det gränsvärdet.
4. En medlemsstat som begränsar eller förbjuder ämnen i enlighet med punkt 1, 2 eller 3 ska omedelbart underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om sådana restriktioner eller förbud, samt ange sina skäl.
5. Den medlemsstat som begränsar eller förbjuder ämnen i enlighet med punkt 1, 2 eller 3 ska öka medvetenheten om dessa restriktioner eller förbud bland ekonomiska aktörer och på internetbaserade marknadsplatser inom sitt territorium.
6. När kommissionen erhåller den information som avses i punkt 4 ska den omedelbart undersöka om den ska utarbeta ändringar av bilagorna i enlighet med artikel 15.1 eller utarbeta ett lagstiftningsförslag om ändring av bilagorna. Den berörda medlemsstaten ska när det är lämpligt ändra eller upphäva sina nationella åtgärder för att beakta sådana ändringar i bilagorna.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6 får kommissionen, efter samråd med medlemsstaten ifråga och, när så är lämpligt, med tredje parter, besluta att den åtgärd som vidtagits av medlemsstaten inte är befogad och begära att medlemsstaten upphäver eller ändrar den provisoriska åtgärden. Kommissionen ska fatta ett sådant beslut inom 60 dagar från den dag då den erhöll den information som avses i punkt 4. Den berörda medlemsstaten ska öka medvetenheten om sådana beslut bland ekonomiska aktörer och på internetbaserade marknadsplatser inom sitt territorium.

8. Åtgärder som medlemsstaterna har underrättat eller informerat kommissionen om före den 1 februari 2019 i enlighet med artikel 13 i förordning (EU) nr 98/2013 ska inte påverkas av den här artikeln.

Artikel 15

Ändring av bilagorna

1. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 16 om ändring av denna förordning angående följande:

- a) Ändring av gränsvärdena i bilaga I, i den mån det är nödvändigt för att ta hänsyn till utvecklingen i fråga om missbruk av ämnen som sprängämnesprekursorer eller på grundval av forskning och försök.
- b) Tillägg av ämnen i bilaga II när det är nödvändigt för att ta hänsyn till utvecklingen i fråga om missbruk av ämnen som sprängämnesprekursorer.

Kommissionen ska, som ett led i förberedelserna för de delegerade akterna, samråda med berörda parter, särskilt inom den kemiska industrin och detaljhandeln.

Om så krävs på grund av tvingande skäl till skyndsamhet vid en plötslig ändring av riskbedömningen i fråga om missbruk av ämnen för olaglig tillverkning av sprängämnen, ska det förfarande som föreskrivs i artikel 17 tillämpas på delegerade akter som antas enligt den här artikeln.

2. Kommissionen ska anta en separat delegerad akt för varje ändring av gränsvärdena i bilaga I och för varje nytt ämne som läggs till i bilaga II. Varje delegerad akt ska bygga på en analys som visar att ändringen sannolikt inte kommer att leda till oproportionella bördor för ekonomiska aktörer eller konsumenter, med vederbörlig hänsyn till de eftersträvarde målen.

Artikel 16

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 15 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 31 juli 2019. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 15 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 15 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 17

Skyndsamt förfarande

1. Delegerade akter som antas enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge ingen invändning görs i enlighet med punkt 2. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.
2. Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 16.6. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten omedelbart efter det att Europaparlamentet eller rådet har delgett den sitt beslut om att invända.

Artikel 18

Ändring av förordning (EG) nr 1907/2006

I bilaga XVII till förordning (EG) nr 1907/2006 ska, avseende post 58. (Ammoniumnitrat), punkterna 2 och 3 i kolumn 2 utgå.

Artikel 19

Rapportering

1. Medlemsstaterna ska senast den 2 februari 2022 och därefter årligen rapportera följande information till kommissionen:
 - a) Antalet rapporterade misstänkta transaktioner respektive betydande försvinnanden och stölder.
 - b) Antalet ansökningar om tillstånd som inkommit enligt ett tillståndssystem som de har bibehållit eller inrättat i enlighet med artikel 5.3, samt antalet tillstånd som utfärdats, samt de vanligaste skälen till vägran att utfärda tillstånd.
 - c) Information om de medvetandehöjande åtgärder som avses i artikel 10.2.
 - d) Information om tillsyn som genomförts i enlighet med artikel 11, inklusive antalet tillsynstillfällen och ekonomiska aktörer som omfattats.
2. När medlemsstaterna lämnar in den information som avses i punkt 1 a, c och d till kommissionen ska de skilja mellan de rapporter, åtgärder och tillsyn som hänför sig till verksamhet online och de som hänför sig till verksamhet offline.

Artikel 20

Övervakningsprogram

1. Senast den 1 augusti 2020 ska kommissionen upprätta ett detaljerat program för övervakning av resultaten och effekterna av denna förordning.

2. I övervakningsprogrammet ska det anges vilka metoder som ska användas för att samla in uppgifter och andra nödvändiga belägg och med vilka intervaller detta ska ske. Det ska närmare anges vilka åtgärder som ska vidtas av kommissionen respektive av medlemsstaterna vid insamling och analys av uppgifterna och övriga belägg.

3. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter och andra belägg som behövs för övervakningen.

Artikel 21

Utvärdering

1. Senast den 2 februari 2026 ska kommissionen genomföra en utvärdering av denna förordning och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Utvärderingen ska genomföras enligt kommissionens riktlinjer om bättre lagstiftning.

2. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport.

Artikel 22

Upphävande

1. Förordning (EU) nr 98/2013 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 februari 2021.

2. Hänvisningar till den upphävda förordning (EU) nr 98/2013 ska betraktas som hänvisningar till den här förordningen.

Artikel 23

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Den ska tillämpas från och med den 1 februari 2021.

3. Utan hinder av punkt 2 ska tillstånd som har utfärdats i vederbörlig ordning i enlighet med förordning (EU) nr 98/2013 förbli giltiga antingen till och med den dag som ursprungligen angivits i tillståndet, eller fram till den 2 februari 2022, beroende på vilket som inträffar först.

4. Ansökningar om förnyelse av de tillstånd som avses i punkt 3 vilka görs från och med den 1 februari 2019 ska göras i enlighet med denna förordning.

5. Utan hinder av artikel 5.1 ska det vara tillåtet för enskilda att inneha, införa och använda sprängämnesprekursorer som lagligen förvärvats före den 1 februari 2021 fram till den 2 februari 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 20 juni 2019

På Europaparlamentets vägnar

A. TAJANI

Ordförande

På rådets vägnar

G. CIAMBA

Ordförande

BILAGA 1

SPRÄNGÄMNESPREKURSORER SOM OMFATTAS AV RESTRIKTIONER

Förteckning över ämnen som inte i sig eller i form av blandningar eller ämnen som innehåller de ämnena, får tillhandahållas eller införas, inrelas eller användas av enskilda, förutom i koncentrationer som motsvarar eller understiger de gränsvärden som anges i kolumn 2, och beträffande vilka misstänkta transaktioner och brydande försivnanden och stölder ska rapporteras inom 24 timmar:

1. Ämnets namn och nummer i registret för Chemical Abstracts Service (CAS-nr)	2. Gränsvärde	3. Övre gränsvärde för beviljande av tillstånd enligt artikel 5.3	4. Nummer enligt Kombinerade nomenklaturen (KN) för isolerade kemiskt definierade föreningar som uppfyller kraven i anmärkning 1 till kapitel 28 respektive 29 i KN (*)	5. KN-nummer för en blandning utan beståndsdelar (t.ex. kovksilver, ädla metaller eller sällsynta jord-artermetaller eller radioaktiva ämnen) som innebär klassificering under ett annat KN-nummer (†)
Salpetersyra (CAS-nr 7697-37-2)	3 viktprocent	10 viktprocent	ex 2808 00 00	ex 3824 99 96
Väteperoxid (CAS-nr 7722-84-1)	12 viktprocent	35 viktprocent	2847 00 00	ex 3824 99 96
Svavelsyra (CAS-nr 7664-93-9)	15 viktprocent	40 viktprocent	ex 2807 00 00	ex 3824 99 96
Nitometan (CAS-nr 75-52-5)	16 viktprocent	100 viktprocent	ex 2904 20 00	ex 3824 99 92
Ammoniumnitrat (CAS-nr 6484-52-2)	16 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitratet (‡)	Utfärdande av tillstånd ej tillåtet	3102 30 10 (i vattenlösning) 3102 30 90 (annat)	ex 3824 99 96
Kaliumklorat (CAS-nr 3811-04-9)	40 viktprocent	Utfärdande av tillstånd ej tillåtet	ex 2829 19 00	ex 3824 99 96
Kaliumperklorat (CAS-nr 7778-74-7)	40 viktprocent	Utfärdande av tillstånd ej tillåtet	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96
Natriumklorat (CAS-nr 7775-09-9)	40 viktprocent	Utfärdande av tillstånd ej tillåtet	2829 11 00	ex 3824 99 96
Natriumperklorat (CAS-nr 7601-89-0)	40 viktprocent	Utfärdande av tillstånd ej tillåtet	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96

(*) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/1925 (*). Senare ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 (*) bör konsulteras när det gäller uppdaterade KN-nummer.

(†) 16 viktprocent kväve i förhållande till ammoniumnitratet motsvarar 45,7 % ammoniumnitrat, bortsett från föreningar.

(‡) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/1925 av den 12 oktober 2017 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EUTL 282, 31.10.2017, s. 1).

(§) Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EUTL 256, 7.9.1987, s. 1).

BILAGA II

SPRÄNGÄMNEPREKURSORER SOM OMFATTAS AV RAPPORTERINGSKRAV

Förteckning över ämnen beträffande vilka, i sig eller i form av blandningar eller ämnen som innehåller de ämnena, misstänkta transaktioner och betydande försvinanden och stöder med dessa ämnen ska rapporteras inom 24 timmar:

1. Ämnets namn och nummer i registret för Chemical Abstracts Service (CAS-nr)	2. KN-nummer ⁽¹⁾	3. KN-nummer för blandningar utan beståndsdelar (t.ex. kvicksilver, ädla metaller eller sällsynta jordartsmetaller eller radioaktiva ämnen) som innebär klassificering under ett annat KN-nummer ⁽¹⁾
Hexamin (CAS-nr 100-97-0)	ex 2933 69 40	ex 3824 99 93
Aceton (CAS-nr 67-64-1)	2914 11 00	ex 3824 99 92
Kaliumnitrat (CAS-nr 7757-79-1)	2834 21 00	ex 3824 99 96
Natriumnitrat (CAS-nr 7631-99-4)	3102 50 00	ex 3824 99 96
Kalciumnitrat (CAS-nr 10124-37-5)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Kalciumammoniumnitrat (CAS-nr 15245-12-2)	ex 3102 60 00	ex 3824 99 96
Magnesiumpulver (CAS-nr 7439-95-4) ⁽²⁾ ⁽³⁾	ex 8104 30 00	
Magnesiumnitrathexahydrat (CAS-nr 13446-18-9)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Aluminiumpulver (CAS-nr 7429-90-5) ⁽²⁾ ⁽³⁾	7603 10 00 ex 7603 20 00	

⁽¹⁾ Genomförandeförordning (EU) 2017/1925. Senare ändringar av bilaga I till förordning (EKG) nr 2658/87 bör konsulteras när det gäller uppdaterade KN-nummer.

⁽²⁾ Med en partikelsortek mindre än 200 nm.

⁽³⁾ Som ett ämne eller i blandningar som innehåller 70 viktprocent eller mer av aluminium eller magnesium.

BILAGA III

MALL FÖR TILLSTÅND

Mall för tillstånd för en enskild att förvärva, införa, inneha och använda sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner, i enlighet med artikel 6.8.

<p>1. Enskild (namn och adress)</p> <p>Namn:</p> <p>ID-handlingens nummer:</p> <p>Adress:</p> <p>Land:</p> <p>Tfn:</p> <p>Mejladress:</p>
<p>2. Tillståndsnummer:</p>
<p>3. Tillstånd för engångs- respektive flergångsbruk (kryssa för)</p> <p>☐ engångsförvärv, -införsel, -innehav och -användning av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner namnet på den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner:</p> <p> största mängd:</p> <p> högsta koncentration:</p> <p> tillåten användning:</p> <p>☐ flergångsförvärv, -införsel, -innehav och -användning av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner namnet på den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner:</p> <p> största mängd som vid något tillfälle får innehas:</p> <p> högsta koncentration:</p> <p> tillåten användning:</p>
<p>4. Om annan än i fält 1 och om detta krävs enligt nationell rätt, adress där den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner kommer att lagras:</p>
<p>5. Om annan än i fält 1 och om detta krävs enligt nationell rätt, adress där den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner kommer att användas:</p>
<p>6. Ange om den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner är avsedd(a) att införas och/eller användas i en annan medlemsstat än den medlemsstat som utfärdar detta tillstånd eller utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej</p> <p>Adress</p> <p>Tidsram för införseln och/eller användningen av den eller de sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner:</p>

7. Skriftligt godkännande från [landets namn] av förvärv, införsel, innehav och användning av de(n) prekursor(er) som omfattas av restriktioner och som anges i fält 3:

Namn på behörig myndighet:

Giltigt från och med den: _____ till och med den: _____

Särskilda villkor som gäller för tillståndet:

Ja, detta tillstånd är endast giltigt på de särskilda villkor som åtföljer detta tillstånd

Nej

Datum, stämpel och/eller underskrift:

8. Redovisning av inköp

Datum	Produktens handelsnamn	Sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner och dess koncentration (%)	Kvantitet (kg eller l)	Återförsäljare och ställe	Försäljarens namn	Försäljarens underskrift

BILAGA IV

KUNDFÖRSÄKRAN

om särskild användning eller särskilda användningar av en sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 ⁽¹⁾

(Fyll i med versaler) (*)

Undertecknad,

Namn (kund): _____

Identitetshandling (nummer, utfärdande myndighet): _____

Behörig företrädare för:

Företag (huvudman): _____

Registreringsnummer för mervärdesskatt eller annat relevant registreringsnummer för företaget (**)/Adress:

Näringsverksamhet/affärsverksamhet/yrke: _____

Produktens handelsnamn	Sprängämnesprekursor som omfattas av restriktioner	CAS- nr	Mängd (kg/liter)	Koncentration	Avsedd användning

Härmed försäkrar jag att den kommersiella produkten och det ämne eller den blandning den innehåller endast ska användas för den angivna användningen, vilken under alla förhållanden är legitim, och endast kommer att säljas eller levereras till en annan kund om vederbörande gör en liknande försäkran om användning, varvid de restriktioner som fastställs i förordning (EU) 2019/1148 för tillhandahållande till enskilda ska följas.

Underskrift: _____ Namn: _____

Befattning: _____ Datum: _____

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013 (EUT L 186, 11.7.2019, s. 1).

(*) Du kan lägga till de rader som behövs i tabellen över ämnen.

(**) Du kan kontrollera om registreringsnummer för mervärdesskatt för en ekonomisk aktör är giltigt på kommissionens VIES-webbplats. Beroende på nationella bestämmelser om dataskydd kommer vissa medlemsstater också att tillhandahålla namn och adress kopplat till registreringsnumret för mervärdesskatt eftersom dessa är registrerade i de nationella databaserna.

Departementsserien 2019

Kronologisk förteckning

1. Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott. Ju.
2. Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem. S.
3. Tydligare regler vid konsumentavtal. Ju.
4. Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige. Ku.
5. Passdatalag – en ny lag som kompletterar EU:s dataskyddsförordning. Ju.
6. Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag. Ju.
7. Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet. A.
8. Värnkraft. Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025. Fö.
9. En effektivare handläggning av ärende om överförande av straffverkställighet. Ju.
10. Ett förbud mot spridning av bilder från rättegångar. Ju.
11. Översyn av vissa bestämmelser om tullfrihet. UD.
12. Kompletteringar till nya EU-regler om aktieägares rättigheter. Ju.
13. Etableringsjobb. A.
14. En stängare syn på vapenbrott och smuggling av vapen och explosiva varor. Ju.
15. Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor. Ku.
16. Sweden's Eighth National Report under the Convention on Nuclear Safety. Sweden's Implementation of the Obligations of the Convention M.
17. Kompletterande bestämmelser till ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer. Ju.

Departementsserien 2019

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet. [7]

Etableringsjobb. [13]

Försvarsdepartementet

Värnkraft. Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025. [8]

Justitiedepartementet

Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott. [1]

Tydligare regler vid konsumentavtal. [3]

Passdatalag

– en ny lag som kompletterar EU:s dataskyddsförordning. [5]

Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag. [6]

En effektivare handläggning av ärende om överförande av straffverkställighet. [9]

Ett förbud mot spridning av bilder från rättegångar. [10]

Kompletteringar till nya EU-regler om aktieägares rättigheter. [12]

En strängare syn på vapenbrott och smuggling av vapen och explosiva varor. [14]

Kompletterande bestämmelser till ny EU-förordning om sprängämnesprekursorer. [17]

Kulturdepartementet

Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige. [4]

Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor. [15]

Miljödepartementet

Sweden's Eighth National Report under the Convention on Nuclear Safety. Sweden's Implementation of the Obligations of the Convention [16]

Socialdepartementet

Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem. [2]

Utrikesdepartementet

Översyn av vissa bestämmelser om tullfrihet. [11]